

**Історія
села Тернівка в публікаціях районних газет
"Вперед до комунізму", "Колгоспник" та "Колос".
(Прізвища та імена виділені для зручності читача – автор)**

"Вперед до комунізму" 1960 рік.

15.03. 1. Кращі гуртківці клубу.

Непогано трудяться в колгоспі імені Літвінова доярки тт. **Васильченко, Власенко, Кейбало**, свинарки тт. **Журавель і Кожухар**. Та й відпочивати дівчата вміють. Вони – одні з кращих учасників художньої самодіяльності Тернівського сільського клубу. З цікавими номерами, наприклад, виступили молоді тваринники на концерті, присвяченому Міжнародному жіночому дню.

І.Мазура, завідувачий клубом.

2. Як Василю Мазурі порося підсунуло свиню.

І присниться ж людині таке, що аж подих захоплює.

Декілька раз позіхнувши, сторож свиноферми колгоспу імені Літвінова, він же член ревізійної комісії **Василь Мазура** забрався на гарячу лежанку і віддався безтурботному сну. І тут це солодке сновидіння.

Перед очима попливли картини останньої ревізії. Не міг налюбуватися з самого себе. Адже вві сні він показувався непримиренним до розбазарювання артільної власності, справжнім

господарем.

Але не встиг Василь натішитись приємним забуттям, як в двері хтось гучно постукав. З неохотою повертався до дійсності сторож. До вікна він послав дружину і наказав не відкривати дверей.

Потурбувати подружжя Мазурів насмілились тієї ночі працівники міліції і представники правління колгоспу, які, перевіряючи пильність сторожової охорони, не застали такої на своєму посту. Вірна дружина сторожа перейшла в атаку на прибулих. Чого, мовляв, сякі-такі вештаєтесь серед ночі... Після цієї тиради вона сказала, що "не впізнає" нікого і дверей не відкріє.

Проте наполегливі перевіряючи привели до вікна ще одного сторожа, якого впізнала таки господарка хати і відкрила двері. І тут трапилось небувале – Мазура вперше в житті намагався потай втекти із власної домівки. Та це йому не вдалось.

В хату зайшли і почали неприємну для Мазури розмову. Все допитувались: чому він залишив пост і відлежується дома. Очевидно, говорили дуже голосно, бо розбудили... порося, яке спочивало під ліжком. І кляте порося, розгнівавшись на порушників спокою, почало невдоволено хрюкати.

- Де ви взяли це порося? – почулося байдуже запитання одного з прибулих.
- Та я... та ме.. мені дав Микола, завідувачий фермою, - заїкуючись, промимрив сторож, - в додаткову оплату.
- І ви розписались у відомості? – вже жвавіше запитали сторожа.

Виявилось, що сторож вкрав порося. На ранок він вже стояв перед столом слідчого.

Ось як маленьке, безвинне порося підсунуло велику свиню Василю Мазурі.

П.Михайлов.

16.04. Учні – розповсюджувачі книги.

В ці дні на вулиці чи в дворах колгоспників села Тернівки можна побачити учнів місцевої десятирічки.

- Купить оцю книжку, - звертаються вони до хліборобів, механізаторів, тваринників та інтелігенції.
- А вона цікава? – перепитують школярів.
- Аякже. Ось купить і прочитайте.

І мало хто відмовляється від щирого прохання учнів придбати ту чи іншу книгу.

Активно включилися школярі Тернівської середньої школи у розповсюдження літератури. За дні місячника ними продано книг на суму 500 карбованців.

М.Шевченко.

01.05. Молодіжний агрегат слова дотримав.

Ставши на трудову вахту на честь Першого травня, колектив нашого молодіжного сіяльного агрегату зобов'язався за вісім робочих днів посіяти кукурудзу на прощі 215 гектарів. Ми енергійно включились у боротьбу за дотримання даного слова. Але спочатку нас спіткали невдачі. Квадрати виходили нечіткі.

Виявили причину. Три мірні дроти, зв'язані в один, мали різні спрацьованості. Частину непридатних вузлів довелося замінити. Переставили і вузловловлювач. Гальмувались темпи робіт і неоднаковими фракціями насіння. Адже на перестановку висівних дисків затрачалось багато часу.

Проте нас не скорили труднощі. Ми успішно переборювали їх. Сівач **Володимир Журавель**, мій напарник **Леонід Мазура**, причіплювачі **Анатолій Черепецький** та **Олександр Ткаченко** щоденно засівали кукурудзи по 24-27 гектарів. Цьому сприяла висока дисциплінованість колективу і патріотичне прагнення порадувати Батьківщину новими трудовими перемогами.

А.Сіора, тракторист, член сількорівського поста колгоспу імені Літвінова.

17.05. Не забувати про забудовників.

Багато колгоспників артiлі імені Літвінова споруджують власні будинки. Дехто розпочав будівництво ще в минулому році і не закінчив, а хто приступив у цьому році.

Ми чули, що в нашому районі є ряд колгоспів, правління яких забезпечують забудовників транспортом, виділяють лісоматеріал та інше, тільки будуйся. А от в нашій артiлі, ми б сказали, на того, хто споруджує хату, правління мало ще звертає увагу. Не допросишся підводи привезти глини, куплений лісоматеріал на пилорамі не розпиляєш, хоч і гроші за це заплатив у колгоспну касу наперед. Біля пилорами місяцями стоять гори лісу, а за його перероблення ніхто й не здумає. Хоч би сказали в правлінні, що нічого надіятись на пилораму, то колгоспники везли б ліс кудись інше або обходились без неї і тесали б, скажімо, своєї крокви вручну.

Бажано, щоб правління не забувало про членів артiлі, які споруджують власні будинки.

П.Тернівський.

24.05. Дерзання молодих. Його спеціальність.

Кілька місяців тому **Григорій Мараренко** демобілізувався з рядів Радянської Армії. З поверненням у рідне село поступив працювати на будівництво Тернівської ГЕС. За короткий час він набув спеціальність вібраторника і нині сумлінно трудиться на вібрації бетону. Бетон, що укладається в гідропоруду, не має

пористості, умілими руками комсомольця добре ущільнюється.

За прикладом Григорія високопродуктивно трудяться й інші будівники гідроелектростанції.

У юнака своя мрія – він хоче здобути вищу освіту: закінчити електротехнічний факультет політехнічного інституту, щоб потім працювати на гідроелектростанції в рідному селі Тернівці.

На фото: комсомолец **Григорій Мараренко**.

Фото **В.Левицького**.

04.08. У тернівських городників.

В сільгоспартiлі імені Літвінова зараз налічується 45 гектарів поливного городу. Для вирощення овочевих культур створено дві городніх бригади. Одну з них очолює досвідчений агроном **Сава Павлович Мельниченко**.

Незважаючи на несприятливі погодні умови нинішнього року, члени городньої бригади виростили і зараз збирають непоганий урожай овочевих культур. На заготівельні пункти вже відправлено близько 40 центнерів огірків. Добре трудяться на зборі врожаю престарілі колгоспниці **Явдоха**

Штефан, Ганна Журавель, Домка Ткаченко та інші.

Чимало городньої продукції реалізується на місці. Колгоспникам, робітникам і службовцям через артiльний ларьок організовано продаж ранньої капусти, помідорів, огірків, цибулі та інше. Сезон продажі овочів тільки розпочався, а в колгоспну касу вже надійшло понад 50 тисяч карбованців прибутку.

- Крім виконання державного плану, - говорить Сава Павлович, - частину городньої продукції будемо переробляти на місці. Плануємо заготовити не менше чотирьох тонн соку з помідорів, а також консервувати овочі. Для цієї мети вже придбали вісім тисяч скляних банок з накривками.

Члени городньої бригади також сумлінно доглядають за баштаном, якого є 20 гектарів. Зараз дозріває непоганий урожай кавунів і динь. Так що їх вистачить не тільки видати колгоспникам на трудодні, а й чимало продукції реалізувати на ринку.

В.Гришин.

30.08. З редакційної пошти. Робочий час завершився...

Мені довелося бути очевидцем двох сцен. Ось вони:

1. Протяжний гудок сповістив про кінець робочого дня на будівництві Тернівської ГЕС. Робітники стали розходитись по домівках. Не спішив тільки чорнявий чоловік років тридцяти п'яти, в клітчастій сорочці і

низько натягнутому на лоб кашкеті, великий козирок якого надійно захищав обличчя від сонячних променів. Це був завідувачий складом. Ось він підійшов до контори, зупинився, ліниво позіхнувши, глянув на річку. Саме в цей час до нього підбіг помічник екскаваторника Іван Штефан.

- Екскаватор став, - схвильовано мовив він до завскладом.
- Ну й що?
- Потрібно поставити нову..., - і він назвав запчастину. - На складі у вас є. Я бачив.
- Еге, хлопче, дуже ти швидкий, - почув у відповідь прибулий. - У мене, брат, робочий час закінчився.
- Але ж..., - хотів заперечити робітник.
- Ні, ні. Нічого не вийде. Пробач, друже, співчуваю, але спішу на відпочинок.

Івану Штефану нічого не залишилось як піти геть. Кілька чоловік чули цю розмову, але не втруtilись в неї.

2. Вечором цього ж дня біля сільського буфету виникла суперечка. Кілька чоловік, розмахуючи руками, гукали до Івана Шостака, обліковця другої рілничої бригади місцевого колгоспу імені Литвінова.

- Що ти нам доказуєш, що робочий час закінчився. А може ми ще випити хочемо! І не за твої, а за свої...
- Знаємо, чого в буфеті робочий час закінчився, - репетували чоловіки. - твоя жінка там працює, ось в чому фокус. Не бійсь, у поле не послав, а за прилавок втулив. В полі б вона узнала, що таке робочий час.

Я глянув на годинник. Стрілки показували без четверті десять. Було ясно, що буфетниця **І.Т.Шостак** і так уже працює понад встановлений розпорядком час. Які ж до неї претензії? А ті, що п'яниці захотілось до півночі засидітись за чаркою. От і дебоширять. І його ж ще й підтримують.

Тут я пригадав випадок на ГЕС. Чому ж там не підтримали **Івана Штефана**? Адже екскаватор не працював лише з-за вини завскладом, який не побажав навіть хвилини урвати з свого часу.

Звичайно час цінити треба, але цінити насамперед так, щоб це приносило користь суспільству.

В.Левицький.

06.09. Вісті зі шкіл. Тернівська – 1.

В 1957 році керівник виробничої практики Тернівської середньої школи **Савва Павлович Мельниченко** і група юних мічурінців **Клава Надточій, Людмила Должкевич, Василь Мельниченко, Віра Болтян та Марія Богдан** поставили перед собою мету вивести нові сорти баштанних культур, які б в даній місцевості найбільш ефективно використовували ґрунтово-кліматичні умови і добре переносили транспортування на далеку відстань.

Для створення нового сорту дині було взято два екземпляри, один з яких мав одні, а другий інші позитивні якості. Так, місцева "Дубівка" дозріває рано, має великий розмір і стійка проти хвороб, але в неї низькі смакові якості. Диня "Колгоспниця", навпаки добра на смак, транспортабельна, але досить малого розміру і пізньодостаюча.

Виконавши схрещування цих двох сортів за спеціально розробленою методикою, новатори досягли мети – добрі якості "Колгоспниці" перенесено на новий сорт. Назвали цю диню "Тернівська-1". На місцевих ґрунтах вона протягом трьох років чудово виправдовує надії селекціонерів. На городі колгоспу імені Литвінова в нинішньому році одержано врожай нового сорту кавунів, який юннати думають назвати "Туманом тернівським".

Виведений він шляхом схрещування "Тумана дніпропетровського" з "Мелітопольцем-142".

Савва Павлович Мельниченко та юні селекціонери працюють над виведенням нових сортів кабаків з високим вмістом пектина та посухостійкої картоплі.

П.Олійник.

29.11. Пошта "Перця". Гудуть провода.

Світанок. Людський гомін котиться селом. То тваринники артілі імені Литвінова йдуть поратися біля колгоспної худоби. І ось увявть собі: на дорозі грязюка по коліна, надворі темно, хоч очі виколи, а над головою електропровода гудуть. Певно, ви не витрималиб і сказали:

- Щоб їм в очах світило!

Ці слова стосуються не стільки дирекції Ново-Архангельської ГЕС, як керівників нашої артілі. Справа в тому, що в колгоспі є двигун, при допомозі якого можна давати струм для освітлення. Та його по-правді кажучи, не заведеш – поламаний, а ремонтувати нікому й в голову не збреше.

Тим часом колгоспники місяць болото, працюють при гасових ліхтарях, яких, до речі, у корівниках не вистачає.

Г.Кожухар.

13.12. Подружжя Коверги – кращі тваринники артілі.

Володимир і Тетяна Коверги працюють на тваринницькій фермі сільськогосподарської артілі імені Литвінова доглядачами молодняка великої рогатої худоби. Приємно глянути на закріплених за ними телят: вони чисті, бадьорі, швидко ростуть і прибавляють у вазі.

В кропіткій роботі знаходить подружжя своє задоволення. Володимир та його дружина Тетяна постійно дбають, щоб вчасно нагодувати і напоїти тварин, щоб у приміщенні була зразкова чистота. Домагаються вони і стопроцентного збереження молодняка.

За їх прикладом трудяться й інші доглядачі. Нічого поганого, наприклад, не скажеш про **Ольгу Михайлюк**. Телята, яких вона доглядає, мають гарний вигляд, добре розвиваються, бо за ними організовано дбайливий догляд.

О.Якубенко.

”Вперед до комунізму” 1962 рік.

25.01. Наслідуйте приклад литвинівців.

До недавнього часу колгосп імені Литвинова займав останнє місце в районі як по виробництву молока на сто гектарів сільгоспугідь, так і по надою його на фуражну корову. Та коли керівники разом з працівниками тваринницьких ферм по-справжньому взялися за підвищення продуктивності молочного стада справи набагато покращились.

Зараз колгосп займає шосте місце по виробництву молока на сотню гектарів угідь і перше – по надою на фуражну корову з початку нового року.

13.03. З редакційної пошти. Піонерський літопис.

На зборі піонерського активу Тернівської середньої школи з великою цікавістю юні лєнінці обговорювали питання про створення літопису піонерської організації. Багато з виступаючих вносили різні пропозиції про те, з чого почати розшуки перших піонерів школи.

Світлана Пасенко запропонувала, наприклад, почати з розшуків перших вчителів. З виступаючих вчителів викладач географії **Іван Панасович Цис** виявився учасником першого випуску семикласників.. Серед випускників він назвав **Петра Петрусевича, Іру Удот** та **Аврама Самойленка**.

Минуло небагато часу як ініціатива піонерів дала свої результати. Зокрема було виявлено, що т.Петрусевич проживає в м. Астрахані, а його батьки знаходяться в сусідньому від нас селі Розсохуватець.

Незабаром від підполковника авіації Петра Андрійовича Петрусевича вдалось довідатися про Іру Миколаївну Удот (тепер Майкову).

Дальші пошуки допомогли дізнатися про місце проживання і зав'язати листування з такими товаришами як **Гаврило Дикусар, Ольга Рудь, Таїса Приторенко, Віра Мельниченко** та інші, які розпочинали навчання в 1924 році, а в 1927 році вступили до піонерської організації.

Це дає змогу упорядкувати та збагатити фактами початковий період діяльності нашої піонерської організації. На честь 40-річчя з дня створення піонерської організації імені В.І. Леніна юні лєнінці вирішили організувати зустріч з першими піонерами нашої школи.

Н.Моторна, піонервожата Тернівської СШ.

17.04. Одна ластівка весни не робить.

Коли людина любить свою роботу, старанно і акуратно її виконує, вона знаходить моральне задоволення, радість і щастя. Задоволені такою роботою всі громадяни чи колектив, в якому знаходиться чесна працююча людина.

Саме так трудиться листоноша Тернівської філії зв'язку **Валентина Дмитрашко**. Доводиться дивуватися, спостерігаючи, з якою вправністю вона фальцує свіжі газети, як блискавично і красиво виконує цю операцію. Але це не задля ефекту, а просто по виробничій необхідності. Адже ж 278 сімей чекають листів, свіжій газет, журналів, переказів тощо. І вона поспішає обслужити жителів і установи дорученої їй ділянки села. Обслуговує Валентина швидко, чемно. З ввічливою посмішкою вручає свіжу кореспонденцію, роз'яснить передплатнику цікаве для нього питання, запропонує книгу, брошуру.

Але, як кажуть, одна ластівка не робить весни. Як не стараються листоноші, однак коли їм не допомагають у розповсюдженні преси, коли в селі недостатньо організовано цю справу, то результати не відрадні.

Не одні раз, наприклад, говорила завідувача філією **Любов Іванівна Мазура** секретареві парторганізації колгоспу т.**Коваленку**, щоб допоміг у індивідуальній передплаті на партійні журнали. Для полегшення справи радила скласти списки бажаючих передплатити журнал, а потім провести перерахування з їх зарплати. Проте секретар парторганізації вирішив за краще не турбувати заради цього бухгалтера колгоспу. Керівник ідеологічного фронту не те, щоб провів відповідну роз'яснювальну роботу серед комуністів, а навіть сам не передплатив партійного журналу. От і вийшло, що жодного з журналів ”Партійная жизнь” і ”Комуніст” не передплачено в селі. І лише чотири комуністи одержують журнал ”Комуніст України”. Підкреслимо: чотири з 33 комуністів парторганізації.

Політичною близорукістю страждає і голова колгоспу т.**Перехрест**. Коли до нього звертаються працівники зв'язку з проханнями та пропозиціями щодо розповсюдження преси, придбання необхідної технічної літератури для колгоспу, він відповідає:

- Продавайте, як хочете, якщо вам треба, а мені це не потрібно. Мені давайте шифер, я куплю. Відомо, що т. Перехрест непоганий господар. Це слід визнати. Але на старті перед осяйним комуністичним рубежем великого двадцятиріччя дивитись на нашу дійсність і завдання так вузько й недалеко – це вже не робить шани голові колгоспу.

Як результат такого ставлення керівників артілі до ідеологічної роботи серед трудівників села, які вирішують успіх в боротьбі за створення достатку в країні, є те, що по філії не виконано квартального плану. На тисячу чоловік жителів охоплено передплатою на періодичну пресу тільки 447 чоловік. За перший квартал значно недовиконано плану по розповсюдженню літератури.

Істотною перешкодою в роботі Тернівської філії зв'язку є також те, що в період дощів не можна доставити з райконтори в село свіжу кореспонденцію. З причини цього жителі села одержують її з запізненням на день – два.

Для поліпшення такого положення учасники заочної конференції з Тернівки пропонують райконторі зв'язку порушити клопотання про придбання відповідного транспорту, яким би можна було безперебійно і своєчасно доставляти кореспонденції у віддалені села.

І.Єфременко, П.Сущенко.

26.04. Першу молочно-товарну ферму колгоспу імені Литвинова очолює **В.В.Цис**. Він зарекомендував себе справжнім організатором боротьби тваринників за високу продуктивність худоби.

Ферма міцно утримує першість в артілі по надоях молока на корову.

На фото: В.В.Цис, фото Я.Дороднова.

22.05. Подарунок любимій Батьківщині.

Своє велике свято – 40-річчя піонерської організації імені Володимира Ілліча Леніна піонери Тернівської середньої школи зустріли хорошими результатами трудової діяльності. Як подарунок для любимої Батьківщини, вони зібрали і здали на заготівельний пункт 1.400 кілограмів різної макулатури.

Піклуючись про прикрасу рідного села, піонерія проявила велику ініціативу в його озелененні. Досить сказати, що тільки в сільському парку діти з участю старших товаришів розбили і заклали алеї, посадили понад 1200 декоративних дерев.

Зустрічаючи пернатих друзів, юні ленінці виставили понад 200 шпаківень. Активну участь взяли також в розповсюдженні книги. Тільки за весняний період ними реалізовано літератури на 100 карбованців.

Урочисто, з щасливим блиском в очах і гордістю за свій внесок в справу дальшого розквіту Батьківщини юні ленінці школи відзначили славне 40-річчя піонерської організації.

М.Коверга, директор Тернівської середньої школи.

"Колгоспник" 1963 рік.

06.05. Вісті з Тернівської середньої школи.

Вони стали піонерами.

Збуджені, сяючі, схвилювані стояли на урочистій лінійці третьокласники. Їх приймали до лав юних ленінців.

Чітко лунають слова піонерської клятви, які школярі повторюють за старшою піонервожатою. Кращі піонери школи пов'язують малюкам червоні галстуки.

Потім до них звернулася загоновожата **Віра Штанько**.

- Дорогі мої! Вітаю вас із вступом в піонери, - сказала вона. Хай життя ваше буде світлим і радісним, як сьогоднішній весняний день.

По закінченню урочистої лінійки було дано концерт, влаштовано ігри та розваги.

Збирають металолом.

Активну участь приймає в збиранні металевого лому та макулатури загін імені Володі Дубініна. Нещодавно піонери здали 2 тонни брухту та 510 кілограмів паперових відходів. Особливо старанно трудилися **Толя Ткаченко, Оля Мазура, Світлана Панасенко, Валя Журавель, Лариса Мазура**.

Г.Пасенко.

09.05. На сторожі громадського порядку.

Раніше добровільна народна дружина нашого села по суті не діяла. А тому траплялися випадки хуліганства, п'янок, крадіжок громадського добра.

Скликавши збори молоді, ми поговорили про права і обов'язки дружинників, розповіли про завдання в боротьбі проти порушень громадського порядку. Після цього до дружини записалося багато юнаків і дівчат. Зараз вона нараховує 32 чоловіки. Людей з червоними пов'язками нині можна бачити в клубі, у громадських місцях села і т.д. Дружинники чергують біля тракторних агрегатів, що сіють кукурудзу. Тепер у нас значно менше випадків хуліганства, п'янок, крадіжок.

Добре зарекомендували себе дружинники **Володимир Копійка, Микола Горбань, Іван Пуля, Василь Золотухін, Рая Екало** та інші. Вони допомагають сільській Раді і правлінню артілі зміцнювати дисципліну серед жителів села.

І.Шарамко, голова Тернівської сільської Ради.

06.06. Листоноша.

Хто не знає в селі цієї невеличкої на зріст, веселої дівчини? Це **Маруся Шуба**. Працює вона листоношею. Ось уже четвертий рік не розлучається з улюбленою професією, добре справляється з обов'язками. Жителі села щиро вдячні дівчині за своєчасну доставку кореспонденції.

Зараз здійснюється передплата на газети і журнали на друге півріччя. Листоноша приймає найактивнішу участь у цій справі. Вона оформила передплату багатьом колгоспникам.

Маруся встигає виконувати і громадські доручення. Вона – член комсомольського комітету, дружинник, учасниця художньої самодіяльності. А недавно дівчина вирішила попрацювати вожатою. Скрізь справляється: і на роботі, і на фермі, як член комітету, і в школі серед школярів.

Н.Моторна, с.Тернівка.

03.09. В степу під Тернівкою.

Над зеленим кукурудзяним масивом, що простягнувся ліворуч від дороги, піднімається пилука. Не видно агрегатів, тільки по транспортерах, що височать над стіною кукурудзи, можна здогадатись, що в загінках зайнято чотири комбайни. Це тернівські механізатори ведуть битву за достаток кормів для худоби.

Снують по дорозі автомашини, доверху наповнені соковитою масою. Вони на мить зупиняються на вагах і зразу ж направляються до траншей. Тут відчувається ритм, ні жодної затримки. Більш як на три метри вже піднявся бурт. А зверху – трактори, автомашини, люди.

- Оце дійсно передній край, - жартує голова колгоспу т. **Перехрест**. – Немає коли гав ловити.

Ось під'їхали **Іван Мазура і Василь Бутенко**. Не встигли автомашини своїм ходом вибратись наверх, як дівчата-вантажниці вже шукають кільця сіток. Кілька хвилин і зелену масу вже стягнули. Цим займаються два трактори, за штурвалами яких **Іван Журавель і Павло Васильченко**. Більше десяти колгоспниць вправно розправляють масу, а **Сила Горбань** своїм "ДТ-54" безперервно утрамбовує її. Дивись, не зівай, бо чого доброго ще й зачепить.

- Добре хлопці силосують, - зауважує **Іван Пасенко**. – Вчора, наприклад, заклали в траншею 421 тону, а сьогодні, мабуть, більше буде. Всього в артілі вже заготовили близько 5000 тонн.

Знають ціну силосові в Тернівці. До цього часу в траншеї лежить тонн триста високоякісного торішнього корму. Тому й зараз дружно і організовано заготовляють корми для худоби. Спочатку налагодили цю роботу в першій і другій рілничих бригадах і за тиждень забили траншею більше як на дві тисячі тонн. А тепер закінчують силосування в третій рілничій бригаді. Через два-три дні і тут вивершать бурт стометрової траншеї. Збирання кукурудзи проводять груповим методом. **Андрій Степанов, Пилип Олефіренко, Іван та Петро Зубці** щодня скошують по 8-10 гектарів кукурудзи і подрібнюють її по 1100-1200 центнерів.

- Малувато в цьому році силосної маси, - говорить т. **Перехрест**. – Доведеться стебла з зернової кукурудзи у кургани класти. Такий силос теж буде хорошим кормом.

Г.Моторний, колгосп імені Литвинова.

05.09. Заможні люди.

325 карбованці (в нових купюрах) дають можливість дають можливість віднести в неподільні фонди колгоспу майже 226 тисяч карбованців.

Це сухі цифри. Хто побуває в селі Тернівці, той наочно переконається, як зміцніло господарство. Вже заново збудовані двоє виробничих містечок, в які входять добротні конюшні, свинарники, комокухні, пункти штучного осіменіння, накриті шифером і залізом. А недавно худоба містилась в старих з солом'яною приміщенням покрівлею.

Постали добротні польові стани на тракторних бригадах, очолювані чудовими механізаторами **Данилом Степановим і Григорієм Рудьом**. В розпорядженні машиністів і комбайнерів багаті майстерні з токарним верстатом, зварювальними агрегатами, іншим ремонтним інвентарем. На будівництво і придбання наша артіль торік витратила 200 тисяч карбованців.

Разом із ростом техніки виростають і кадри. На всю артіль йде слава про комбайнерів тт. **Підгорного, Золотухіна, Сьору, Журавля**, сівальників-майстрів квадратно-гніздової сівби – **Штанька, Штефана** та багато інших.

Партія говорить, що найперша забота – це про людину, трудівника, який своїми руками зводить світлу будову комунізму. І правління артілі та партійна організація ні на хвилину про це не забувають. Споруджено клуб на 450 місць, приміщення контори, просторий дитсадок, лікарню на 25 ліжок з необхідними для неї підсобними приміщеннями, хлібопекарню. Завершено електрифікацію і радіофікацію села, закінчується спорудження автоматичної телефонної станції на 17 точок та інше.

З року в рік підвищується основна і додаткова оплата. Торік на кожний трудовдень колгоспники одержали по півтора кілограми хліба і по 90 копійок грошми. Тільки кукурудзи видано в рахунок додаткової оплати 3500 центнерів.

Це ж по їх волі на околиці села виросла гідроелектростанція, яка набагато полегшила працю і прикрасила життя колгоспників. На прохання наших трудівників, правління артілі в центрі села встановило бюст дорогого всім нам Ілліча з дітьми і з розкритою книжкою.

Г.Перехрест, голова колгоспу імені Литвинова.

19.09. Силосування в колгоспі.

Майже сто метрів довжиною траншея для силосу біля третьої ферми колгоспу імені Литвинова. Вона доверху заповнена силосною масою.

Наш позаштатний кореспондент **І.Г.Звіздогляд** зазняв момент вивершення над траншейного бурта.

16.11. Василем Івановичем величають його в першій тракторній бригаді колгоспу імені Литвинова. Таку пошану комсомолець тракторист **Коверга** заслужив сумлінним ставленням до роботи.

Зараз він по-ударному трудиться на кукурудзяному фронті. За свою зміну механічним очищувачем "ОПП-5" підготовляє до відправки на державні заготівельні пункти по 400-500 центнерів кукурудзи.

Вистачає у юнака часу і на громадську роботу. То він проводить бесіду серед механізаторів, то готує черговий номер полівки. Активну участь бере і у внутріспілковій роботі.

На фото: В.І. Коверга

"Колгоспник" 1964 рік.

04.01. Останній піп.

Розкинулось наше село понад річкою. І отак лежить уже не одне, мабуть, століття. Колись воно було мовчазне, як і самі люди в ньому. Старенькі хатки з напівприсліпуватими віконцями, а в щасливців ще й, хіба, хлівчик бовванів на подвір'ї.

Єдиною величною спорудою була в селі церква. І, бувало, про що б не розмовляли між собою люди, а за неї згадають.

Було таке, та вже давно немає. Село колгоспне, село радянське тепер у нас. Та ще й яке! Із стареньких колишніх хаток залишилась одна-єдина і то в ній ніхто не живе. Наш учитель історії разом з учнями дуже ретельно фотографував її, щоб було що дітям показувати.

Хати наші світлі, великі, бляхою та шифером вкриті. Садки стіною обступають їх. Рівними вулицями електричні стовпи крокують.

В кожній хаті лампочка Ілліча світить, радіо всюди. В селі красується будинок культури. Більше як на 500 місць тільки зал, а кабінетів та

кімнат для різних гуртків!.. Є де проводити дозвілля молоді, і старим, і малим.

Щодо сільмага, універмага, продмага, лікарні, бібліотеки, то й говорити не доводиться. Успішно обслуговують вони наше село вже не один десяток років. А пошта, телефон — дзвони хоч на край світу...

Немає в селі людини, щоб не читала друкованого слова. На те ж і школа в нас одинадцятирічна. Вчись, освіту здобувай і в денній, і в вечірній. Бо лише освічений може керувати технікою, що колгосп наш має. А є її чимало. Одних автомашин—25, тракторів не менше, комбайнів... є та й є.

Отож наші жителі і працюють добре, весело дозвілля проводять. Радість, сміх усюди.

А це недавно з'явився сміх ще й, так би мовити, надплановий, непередбачений. Сталося це так.

Якось забрів до нас у село мандрівний отець **Никодим**. Так собі здоровенний дідуган, з отакою бородою. А в селі ще не без пережитків. А найретельнішою виявилася баба **Лукера**. Вона забрала батюшку до себе. Мало- помалу і прихильники у баби з'явилися. Думали-гадали, а далі й постановили: бути в селі молитвеному домові. Проголосували всіма шістьма голосами, що назбирали, і тут таки двері бабиної хати оббили чорною толлю і хрест на них вчепили. На гіляці старий диск від автомашини приладнали, мовляв, є і храм, є і дзвони.

Дивуються люди, що то воно буде?

Старі, тим часом, моляться, бога восхваляють...

Отець Никодим на дозвіллі своїх прочан відвідує, та все повчає. А де божественні слова, там і мирські вряди-годи вставить. За борщ та вареники часто згадує, а то і про слив'янку та вишнівку закине: «Багаті, мовляв, люди, слава богу! А самогоночку робити певно не вміють». І розказує, як та що.

Святий отець здружився з мирянами, в того—обідає, в того—вечереє, а для такої особи і сто грам знаходять. Ну, де сто грам, там і «нехай», і «будьте здоровенькі», і за те, і за се.

А отець Никодим такими словами не розкидався, він завжди восхваляв всевишнього і, звичайно, за його здоров'я спорожняв чарку.

Завітавши якось до старого Прохора, за обідом так розчулився, що почав згадувати всіх 12 апостолів.

— Ну, раб божий Прохоре, за здоров'я якого ми вже цокнулись?

— Либонь за Іонна. Тьху, бий його коцюба, за Матвія.

Добре вони тоді набрались. Старий Прохор, щось бурмочучи про Ноїв ковчег, ледве до ліжка добрався, а отець Никодим, перехрестивши стару Прохориху порожньою чаркою, ледве випхався з хати.

Дорогою щось бубонів, то зупинявся і, ніби мух відганяв від бороди, розмахував руками.

І раптом ноги відмовились нести сите тіло отця. Правда, тут як з неба, десь з'явилась баба Лукера. Вона добренько намучилась, тягнучи сп'янілого Никодима додому.

— Та йдіть же, батюшко, своїми ніжками, не плутайте ними, як кінь стриножений?!

— Хто, я стриножений?! Та знаєш, що я-я тобі, відьмо патлата, зроблю? — і зірвавши з себе хреста, що теліпався на ланцюжку, оперезав стару по плечах.

- Ой, людоньки, рятуйте! —заголосила Лукера,— не піп він, сатана чиста!

І пішло. Аж сніг стовпом знявся. Лукера переїчила хворостоиною отця Никодима, яку припасла для бродячих собак, а той її хрестом. А тут сусіди почали збігатись, розвели бійку.

Баба Лукера показувала всім синяк від хреста і голосно репетувала:

— В сільраду його, в міліцію, в товариський суд. Бач, пройда, п'яниця. Знаю тепер, які вони святі та смиренні. І треба ж було мені старій слухати його. Вже 40 літ без бога жила і горя не знала, ніхто мене й пальцем не чіпав. Все в мене є, усього маю. Ой горенько! Ой, женить його геть. Шкода, що я рогачів не маю, а то б показала йому дорогу.

- А ви, бабо, електроплиткою покажіть напрямок, — вигукнув хтось жартома.

Після цих слів баба кинулась до своєї хати, миттю зірвала толь і хрест з дверей, потім сокирою почала відбивати диск, що висів на гіляці перед хатою. Диск забовкав, загудів.

— Гуди, дзвени, окаянний, бо останній раз гудеш!

Отець Никодим узрівши те, що робила баба Лукера, враз прохмелів і, підібравши свої поли, чкурнув геть із села.

А ввечері, як і колись, баба Лукера була вже в колгоспному будинку культури і розказувала присутнім, як вона «пригощала» отця Никодима.

Д. КОВЕРГА, Тернівка, вчитель.

04.07. Подруги.

Їх портрети на колгоспній Дошці пошани. А поруч напис: "Своєю чесною, самовідданою працею з року в рік Ви домагаєтесь високої продуктивності тваринництва, наполегливо боретесь, щоб з честю виконати соціалістичні зобов'язання, взяті в нинішньому році. Дякуємо Вам, **Надіє Василювну** і **Маріє Федорівну**, за сумлінну працю".

І справді, при зобов'язанні надоїти по 2150 кілограмів молока на кожну фуражну корову на сьогоднішній день вони надоїли по 1300-1400 кілограмів. 9,5-10 кілограмів – такий середньодобовий надій від кожної корови з закріплених за ними груп.

- Старанно доглядають вони худобу. Приходять на ферму раніше за всіх, а ввечері не поспішають додому. Залишають ферму лише тоді, коли впевняться, що їх корови нагодовані, напоєні, чисті, - говорить про роботу кращих доярок завідувачий другої молочно-товарної ферми **Іван Павлович Кейбало**.

З першої зустрічі впадає у вічі, що **Марія Федорівна Однорал** з усіх турбот перевагу дає одній найголовнішій – роботі на фермі з її нелегкими буднями, успіхами і невдачами. Це – доярка за покликанням.

- Корова, як дитина, - говорить вона, - їй потрібний найретельніший догляд. А коли він буде створений, то й надої будуть високі.

Ще майже дівчинкою прийшла Марія на ферму. Як була школяркою, прибігала на ферму до матері. Стане, бувало, і уважно слідкує за материними руками. А одного разу попросила:

- Мамочко, дозволь мені корову подоїти.

Звичайно, спочатку у Марусі потекло молоко по ліктях, але мати стояла поруч і давала поради:

- Не так, доню, а ось так тримай дійку. Не бійся. Сміливіше.

Та ось цівки молока на дно дійниці падають рівно. Правда, доїти – це не так просто, як здавалось. З незвички болять пальці, але це пройде.

Мов на крилах, летіла додому дівчина. Вночі довго не могла заснути. А згодом вирішила: "Буду дояркою!".

Через деякий час вона замінила свою матір.

- Доручаю тобі, доню, своїх корів. Гляди їх.
- Ой, як глядітиму, мамо! От побачите! – вигукнула радісно Марійка.

Так і почалося її трудове життя, сповнене недоспаних світанків, турбот, неспокою.

Надія Василювна Ковальчук розпочала свій трудовий шлях також десять років тому. Важко було дівчині спочатку. Корів доїти вона не вміла зовсім і навіть трохи побоювалась їх. Наполегливо їй вчили старші, зокрема, зоотехнік **Олександра Якубенко** та доярка **Тетяна Мазура**. Помітили вони в дівчини неабияку старанність, велике бажання трудитися. І Надія незабаром виправдала їх сподівання.

Чимало змін відбулось на фермі за десять років. Виросли нові корівники, набагато полегшилась праця доярок. На фермі є водопровід. Та й годують худобу далеко краще, ніж раніше.

- Навіть у важких умовах минулої зими ми давали коровам і жом, і макуху, і фураж. А десять років тому про такі корми тільки мріяли. Нині соромно мати низькі надої, - говорять доярки.

Доїти сьогодні більше, ніж учора, а завтра більше, ніж сьогодні – ось що провідне в роботі цих трудівниць.

Більше як на двісті кілограмів збільшили вони надої в порівнянні з провідним періодом минулого року.

Нещодавно тернівські комуністи рекомендували кращих трудівниць, передових подруг до лав нашої партії.

І Надія Ковальчук та Марія Однорал працюють ще краще, щоб оправдати це високе довір'я.

А.Куйбіда, с. Тернівка.

07.07. Засобами наочної агітації.

Первинна парторганізація нашого колгоспу великого значення надає наочній агітації. Через неї вона звертається до трудівників села, закликає їх на виконання взятих соціалістичних зобов'язань.

Заклики плакати у нас завжди мають конкретну тематику, випускаються у відповідності з тим періодом сільськогосподарських робіт, які проводяться нині в колгоспі.

Зараз, наприклад, розпочинаються жнива. Найважливіша пора року. Цьому завданню присвячена нова серія закликів. На кожному кроці на вулицях села, в польових станах можна побачити красиво оформлений плакат, який кличе до нових звершень.

В наочній агітації ми прославляємо колгоспників, їх натхненну працю. Біля приміщення контори колгоспу спорудили монументальну Дошку пошани. На ній 16 фотографій передовиків виробництва. Серед них механізатори **Данило Степанов**, **Микита Коверга**, комбайнер **Костянтин Підгорний**, який очолює змагання на всіх сільськогосподарських роботах. Успішно провівши сівбу кукурудзи при відмінній якості, підготував свій СК-3 до збирання. Першим він вийшов і на збирання гороху. Його денний показник 15-16 гектарів.

Крім цього переможців змагання вшановуємо на великих щитах слави. Ось вміст одного із них: портрет **Надії Василівної Ковальчук**, доярки ферми №2. Під портретом напис: "Своєю чесною самовідданою працею з року в рік Ви домагаєтесь високих показників продуктивності тваринництва, наполегливо боретесь, щоб з честю виконати соціалістичні зобов'язання, взяті на 1964 рік.

Дякуємо Вам, Надіє Василівно, за чесну працю".

Відповідаючи на слова подяки, т. Ковальчук від кожної закріпленої за нею корови уже одержала по 1386 кілограмів молока.

Лише на 32 кілограми відстала від неї доярка Марія Однорал, портрет якої також вміщено на щиті слави.

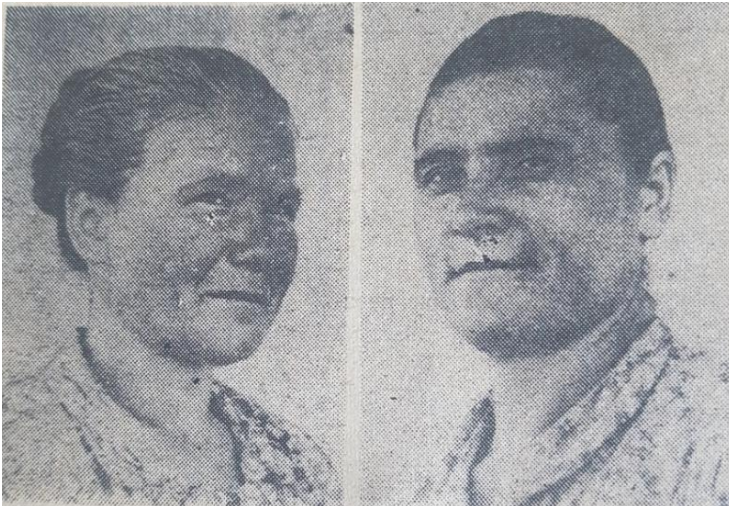
В ногу з життям колгоспного виробництва йде і наша артільна стіннівка "Колгоспник". На її сторінках завжди можна прочитати статтю про передовий досвід, дізнатись, хто сьогодні попереду, а хто відстає.

Систематично, два рази на місяць, виходить сатиричний додаток до неї "Перець". Він завжди картає нероб, б'є по тих, які допускають брак, негідно поводять себе.

Так первинна парторганізація і правління колгоспу спрямовують наочну агітацію на допомогу колгоспникам у боротьбі за виконання соціалістичних зобов'язань, взятих нами на 1964 рік.

О.Залізняк, секретар парторганізації колгоспу імені Литвинова.

09.07. Є у Тернівці кандидати на районне свято День тваринника. Ось вони: **Надія Ковальчук** (зліва) і **Явдокія Говоруха**.

Добовий надій від кожної корови ці доярки довели до 10-11 кілограмів. Завзято працюють і їх подружки по роботі, добиваючись, щоб не тільки їх ферма, а й артіль в цілому вийшла в число передових. Про це вболівають і в правлінні, і в парторганізації. Про що переконливо свідчить добре налагоджене керівництво соціалістичним змаганням тваринників.

25.07. Ремонтують приміщення.

Тваринники другої ферми колгоспу імені Литвинова розпочали ремонт приміщень до зими. Доярки й телятниці проводять помазку.

Відзначились на цій роботі **Явдоха Говоруха**, **Галина Болтян**.

Щоденно приходять на ферму пристарілі колгоспники **Павло Циганко** і **Федір Власенко**. Вони лагодять ясла, підлогу.

О.Якубенко, зоотехнік.

30.07. Не до лица тобі, Таню.

Нещодавно на третій молочно-товарній фермі колгоспу імені Литвинова підводили підсумки змагання за другу декаду липня. Відзначено хорошу роботу доярки **Євгенії Наточій**, яка за останню десятиденку надоявала від кожної фуражної корови по 9,6 кілограма молока. Передовику змагання вручено перехідний червоний вимпел і грошову премію.

Згадували і про відстаючих. Особливо дісталось **Тетяні Кейбало**. Вона часто запізнюється на роботу, замість чотирьох годин ранку приходить о шостій. Корів доглядає недбало, з подружками поводить не тактовно. Як наслідок, продуктивність тварин у її групі низька – лише 5,3 кілограма молока на добу.

Коли зробили доярці зауваження, вона так розходилась, що довелося всім присутнім гамувати. Таке не до лица тобі, Таню. Адже ти ще молода трудівниця, і повинна прислухатись до порад досвідчених доярок. Пам'ятай, що молоко одержують ті, хто наполегливо трудиться, всією душею вболіває за продуктивність громадського тваринництва.

О.Якубенко, зоотехнік колгоспу імені Литвинова.

04.08. З білого каменю.

З того дня, як відкрито кар'єр білого каменю в колгоспі імені Литвинова, минуло небагато часу. А скільки вже виросло громадських будівель! Щоб перелічити, як кажуть, і пальців на руках не вистачить.

Господарство наше міцніше, зростає. Тож і для худоби потребується більше приміщень, щоб можна було тварин розмістити на зиму, і про механізаторів слід потурбуватись. Саме оцей білий камінь і виручив нас. В колгоспі розгорнулось інтенсивне будівництво.

Неначе гриби, виросли в обох польових станах будинки механізаторів, а в другій тракторній бригаді зведено ще майстерню й гараж. Поруч, на території ферми, виблискує білизна свинарник – відгодівельник на 1000 голів, дах його вже закінчили вкривати.

За курей теж не забули. Поки що вони утримуються в старих приміщеннях. А на осінь птицю переведемо в новозбудований широкогабаритний пташник. Будівельники споруджують дах, незабаром розпочнуть покривати, щоб до осені приміщення здати в експлуатацію.

А на центральній фермі додалися ще одне тваринницьке приміщення. Це – телятник на 180 голів, який споруджено за два місяці. Молодняку в ньому буде тепло й затишно.

Мабуть, ніколи ще вівці не зимували в такому вівчарику, який споруджений на території першої ферми. Білий камінь не тільки міцний і красивий будівельний матеріал, а й забезпечує надійне тепло. 1000 овець знаходитимуться взимку в цьому приміщенні. Тут же будівельники розпочали споруджувати свинарник-маточник.

Підрахунки показують, що наявне поголів'я тварин буде повністю розміщене на стійловий період. Не забуваємо також про ремонт існуючих приміщень. В корівниках відходами білого каменю затрамбуємо проходи. Теслярі полагодили ясла й підлогу, приміщення всередині і зовні продезінфіковано й побілено. Готуємо також цементовані ями для дріжджування кормів. Одним словом, зараз турбуємось про теплу й сити зимівлю худобі.

О.Желізняк, заступник голови колгоспу по тваринництву.

08.08. Вже багато років трудиться в тваринництві телятниця другої молочно-товарної ферми сільськогосподарської артілі імені Литвинова **Марія Мисник**. Не одну подяку за цей час має від правління артілі і партійної організації.

Середньодобовий приріст живої ваги кожної тварини в її групі становить зараз більше 600 грамів.

На фото: М.Мисник.

Фото А.Плюшка.

10.10. Ми ними пишаємось.

В сільськогосподарській артілі імені Литвинова по праву вважають **Микиту Ксенофонтівича Ковергу** хорошим трактористом. У цьому році він виробив близько 900 гектарів умовної оранки, береже машину і причіпний інвентар. Ім'я передового механізатора занесено на колгоспну Дошку пошани.

На фото: М.К.Коверга.

14.11. Наша гордість.

Обидві вони працюють доярками в колгоспі імені Литвинова, обидві добилися хороших показників в соціалістичному змаганні.

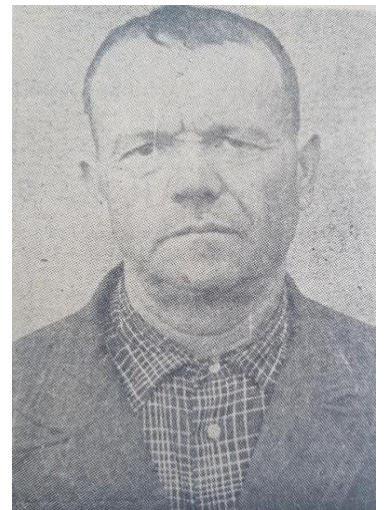

Олександра Болтян (зліва) надоїла за десять місяців по 1540 кілограмів молока від корови, а її однофамільниця **Ганна** – 1603 кілограми.

На фото: О.Болтян та Г.Болтян.

10.12. Не ремонтують, а пиячать.

Механізатори колгоспу імені Литвинова **Віктор Мазура та Сила Горбань** пригнали на ремонт у Підвисоцьке відділення "Сільгосптехніки" трактора. А самі пиячать як не в чайній, то йдуть аж у Розсохуватку. Машина лише місце займає в майстерні. Невже

правління артілі не може запитати, чому вони так недбало ставляться до ремонту?

Г.Симоненко.

Наша гордість.

Здавалось, недавно прийшла працювати дояркою на другу молочно-товарну ферму колгоспу імені Литвинова **Катерина Пуля**. А скільки часу минуло. Любить вона свою роботу, вся віддається їй.

Вона йде у першій п'ятірці серед передових доярок колгоспу. Від кожної закріпленої корови одержала біля 1700 кілограмів молока. На досягнутому не думає зупинитися і прагне виконати взяті зобов'язання. Слова доярки не розходяться з ділом. Зараз вона надоює по 4-5 кілограмів молока від корови.

На фото: **К.Пуля**.

"Колгоспник" 1965 рік.

07.01. Дорогий гість.

Ще під час підготовки до 40-річчя піонерської організації імені В.І.Леніна в нашій школі зародилась ідея встановити зв'язки з першими піонерами, учнями нашої школи. Розпочалися пошуки. Тоді і виявили, що першими піонерами нашої школи були **Віра Удот, Петро Петруневич, Кузьма Екало** та інші. Наші учні налагодили з ними листування. З т. Петруневичем листуються і зараз.

В жовтні минулого року т. Петруневич був у відпустці в своєму селі Розсохуватець. Не забув він завітати і до нашої школи, де колись вчився. До речі, школу він відвідує щоразу, коли буває у відпустці. Ми й попросили т. Петруневича зустрітися з нашими учнями – піонерами та комсомольцям. На це він охоче погодився.

У великому шкільному залі по-святковому прибрано. За столом президії серед комсомольців та піонерів сидить і підполковник авіації т. Петруневич. Голова ради дружини С.Пасенко оголосила тему піонерського збору – зустріч з одним із перших піонерів школи.

Наш шановний гість висловив щиру подяку за повагу і теплу зустріч. А потім на прохання комсомольців одинадцятого класу розповів про те, як він, закінчивши сім класів нашої школи, вступив до льотного училища. Далі розповідав про участь у Великій Вітчизняній війні, про навчання у військовій академії.

З інтересом дізнались діти, що т. Петруневич до льотного училища був направлений за комсомольською путівкою в тридцятих роках, коли в нашій країні створювався Військово-Повітряний флот. В роки Великої Вітчизняної війни брав участь в боях спочатку на винищувачі, а потім на бомбардувальнику. Був двічі підбитий. Бомбардував фашистське лігво – Берлін.

Розповідь нашого гостя була дуже скромною. Але тим глибше запала вона в душі дітей.

Виховне значення таких зустрічей велике. Про це свідчить такий приклад. Після памятного вечора, де був присутній авіатор т. Петруневич, в одному з класів вчитель дав завдання написати невеличку письмову роботу: "Зустріч з першим піонером нашої школи". Один з учнів, підсумовуючи написане, висловився так: "По такому шляху може піти кожен юнак чи дівчина – вихованці нашої школи. Для цього потрібні лише знання".

Н.Янович, директор Тернівської середньої школи.

11.02. Колишній партизан в гостях у піонерів.

В цей день після закінчення уроків учні Тернівської середньої школи додому не поспішали. В очах школярів можна було помітити якесь надзвичайне піднесення і хвилювання. Та інакше не могло й бути. На запрошення учнів в школу мав завітати учасник партизанського руху на Новоархангельщині **Степан Іванович Коваленко**.

Колишній партизан поділився своїми спогадами про життя загону, назвав імена мешканців села Тернівки, які допомагали народним месникам.

- Найбільшим довір'ям у партизан – сказав Степан Іванович, - користувались такі товариші, як **Євген Шарамко, Адам Козицький, Мефодій Ткаченко, Сава Холод** та багато інших. Ці люди багато допомогли нам, партизанам, внесли і свій вклад в боротьбу з фашистами.

З розповіді Коваленка піонери довідались, що партизанський загін, який діяв на території нашого району, був створений в серпні місяці 1943 року. Партизани чимало зробили для перемоги над ненависним ворогом. Багато запитань дали піонери партизанові. На всі Степан Іванович відповів. Школярі прийняли свого гостя в почесні піонери школи, пов'язали йому червоний галстук і вручили пам'ятний подарунок.

Закінчився вечір концертом художньої самодіяльності шкільних аматорів.

Ця цікава зустріч з колишнім партизаном була дуже корисною для школярів. Вони більше узнали про історію Вітчизняної війни, про те, як наші батьки здобували нам щасливе дитинство.

Т.Горбенко, учениця Тернівської середньої школи.

29.04. Наша гордість.

По 761 кілограмові молока від кожної фуражної корови надоїла доярка колгоспу імені Литвинова **О.С.Пасенко**. Вже не один рік працює вона на фермі.

За сумлінну працю і щедре серце її поважають в артілі. А недавно її ім'я занесено на колгоспну Дошку пошани.

Дві тисячі обов'язково подолаю! – говорить доярка.

Щастя ж Вам, Ольго Савівно!

На фото: О.С.Пасенко.

Фото А.Плюшка.

04.05. Наша гордість.

На цьому фото ви бачите **Оксану Панасівну Якубенко**, зоотехніку колгоспу імені Литвинова. Кожен день цієї жінки насичений турботами про підвищення продуктивності громадського тваринництва. Разом з головою правління т. **Кулішем**, секретарем парторганізації т. **Желізняком**, завідуючими фермами турбується вона про те, щоб і надої підняти, плани по виробництву м'яса виконувати, щоб виростити тисячі курчат, яких сюди завезли з інкубатора раніше всіх.

В такій справі власним досвідом далеко не забіжиш: доводиться читати книги та журнали, їздити на семінари, бути та вчитись в кращих господарствах. А побачене і вивчене нове запроваджувати в себе.

Про те, як прищеплюється нове, що дає воно для росту економіки артілі, розповідає Оксана Панасівна в листах до районної газети. Такі листи цікаві для кожного тваринника: написаний знаючою людиною, новатором колгоспного виробництва, депутатом обласної Ради народних депутатів трудящих.

06.05. Наша гордість.

Майже по 80 яєць від кожної курки-несучки одержала пташниця артілі імені Литвинова **Олександра Карпівна Божко**.

Любить труд жінка. Своєю сумлінною працею завоювала повагу серед односельчан. Її ім'я занесено на районну Дошку пошани, а потрет красується в центрі селища.

На фото: О.К.Божко. Фото А.Плюшка.

22.05. Наша гордість.

Галина Галунга – одна з передових доярок сільськогосподарської артілі імені Литвинова. Включившись в соціалістичне змагання за право участі в районному святі тваринника, з кожним днем

збільшує надої.

На її рахунок з початку року вже є біля 1000 кілограмів молока, одержаного від фуражної корови, а добовий надій нині досягає 9 кілограмів.

На фото: Г.Галунга. Фото А.Плюшка.

12.06. Наша гордість.

З кожним днем добувається все вищих надоїв доярка другої молочно-товарної ферми артілі імені Литвинова **А.М.Степанова**. Якщо декілька тижнів

тому жінка одержувала його від кожної фуражної корови по 6-7 кілограмів, то нині – 9,5 кілограма.

Це сталося не лише тому, що на фермі тварини вдосталь забезпечуються зеленими кормами, але й завдяки старанному догляду корів та сумлінному ставленню Анастасії Михайлівни до виконання своїх обов'язків.

На фото: А.М.Степанова, фото А.Плюшка.

22.06. Наша гордість.

На славу трудиться доярка другої молочно-товарної ферми колгоспу імені Литвинова **Ганна Федорівна Пасенко**. Вона постійно дбає про підвищення продуктивності худоби. Всі корови закріплені за нею, завжди старанно доглянуті, вчасно нагодовані і напоєні. Це і дає можливість щодня одержувати біля 10 кілограмів молока від фуражної корови.

На фото: Г.Ф.Пасенко. Фото А.Плюшка.

29.06. Вихователька.

Високо в небо піднялось сонце. Роси, омивши листя дерев і квіти, впали додолу. Вітер, напоєний польовими пахощами, обвіває обличчя.

- Як хороше, - думає Галинка і мружить блакитні очі.

Сквер в центрі рідного села Тернівки, де стоїть срібляста фігура Ілліча, її улюблене місце. Тут вона залюбки мріє про своє майбутнє, сюди часто приходять з дітьми.

Ось і зараз хор дитсадка другої рільничої бригади артілі імені Литвинова в складі **Валі Екало, Тані Мазурак, Раї Олефіренко, Олі Пасенко, Ніни Козицької, Галі Наконечної та Раї Рудь** виконує улюблену пісню. Здається, й пташки притихли, вслухаючись в дзвінкі дитячі голоси:

Ми веселії малята

Із смішинками в очах.

Звуть усі нас жовтенята –

Ми ж онуки Ілліча.

Слухачі, вихованці дитячого садка першої рільничої бригади, тепло сприймають виступи своїх ровесників. Довго не стихають оплески після кожної виконаної пісні чи танцю, прочитаного вірша.

Працює **Галина Однорал** вихователькою зовсім недавно. Ще залишалось дівчина здати два екзамени, як її покликала до себе директор школи **Анастасія Миколаївна Янович**.

- Підеш на час літніх канікул працювати в дитсадок вихователькою.

- А чи я ж зумію?

Багато дала порад Галині старша піонервожата **Марія Павлівна Дубеняк**. Вона довгий час працювала вихователькою в дитсадку і добре знала цю роботу.

Весело з Галинкою малюкам. Вихователька часто ходить з ними на екскурсії, читає казки, оповідання, розучує вірші, танці та пісні. Малюки зростають вихованими і працелюбивими. Вони охоче допомагають дорослим мити підлогу, доглядати за городом.

Нерідко навідуються до своєї загонової вожатої й шестикласники **Наташа Кузьменко, Марія Пасенко, Наташа Вовк**. Вони допомагають Галині в роботі.

О.Кузьменко, завідувача дитсадком №2 артілі імені Литвинова.

06.07. Боротьба.

Ну доки ця "Червона комуна" йтиме попереду? – трохи заздрячи і аж з пересердя говорили часто тернівські доярки не тільки тоді, коли збиралися на підведення підсумків соціалістичного змагання, а й поодиночі – подруга з подругою. – Хіба ж ми гірші за них?

А зоотехнік **Оксана Якубенко** почує це, та ще й навмисне скаже:

- Куди нам братися?

У доярок появлялось стільки завзяття й енергії, що гори вмиль перевернули б. Голова колгоспу **Іван Кіндратович Куліш** говорив прямо:

- Не осоромимо свого імені. Ми можемо працювати так, як червонокомунівці.

Підбадьорені тваринники докладали всіх зусиль, уміння і здібностей, аби зрівнятися із таким грізним суперником. Одного разу вони до краю були роздратовані тим, коли почули з уст Івана Кіндратовича:

- Хвалився Мазурак (голова колгоспу Червона комуна), що в районі нікому не вдасться перемогти його тваринників. Доярка першої ферми **Ярина Панасенко** аж розсердилась.

- Навіщо хвалитись, - сказала.

Правління артілі пішло назустріч прагненню працівників ферм. Як тільки появилася зелень, виділено постійних людей для підвезення її. Кожна корова одержує молодого гороху з ячменем 50 кілограмів. Годують ним худобу рано та ввечері, у вигляді пійла дають сто грамів макухи на кілограм надоеного молока. В яслах постійно є сіль-лизунець. Тварини весь час на пасовищі. Корів напувають 5-6 раз на добу.

Дехто може здивуватися, де у тернівчан береться зелений горох, коли його ось-ось почнуть косити на зерно. Тут заздалегідь подбали про нього – на два тижні пізніше посіяли. От і мають.

- І надовго ще вистачить?
- Кінчається, - говорить т. Куліш. – Але вихід є знову. Худобу пастимемо на еспарцеті, що йде під озимину. А там піде кукурудза. Такі у нас розрахунки.

Недавно на всіх фермах колгоспу підвели підсумки змагання за третю декаду червня. Відрадных успіхів добилися тваринники. Надій перевершив дев'ять кілограмів молока на добу.

А доярки першої ферми **Ганна Болтян, Люба Зарва** та багато інших одержують його зараз по 11,2 – 11,4 кілограма.

За одержання найбільше молока в третій декаді червня дояркам **Ользі Панасенко, Галині Галунзі, Ярині Панасенко, Олександрі Наточій, Ганні Зарві** вручені премії і червоні вимпели.

Приємно повідомити, що ці доярки виконали умови на участь в обласному святі тваринника, а ще відрадніше, коли у районному зведенні колгосп імені Литвинова буває на першому місці по надоях молока і успішно виконав піврічний план продажу державі його державі.

Сильні у тернівчан суперники, але, як кажуть, і тернівчани не ликом шиті.

Л.Степченко.

08.07. Наша гордість.

Ольга Панасенко працює дояркою на другій молочно-товарній фермі колгоспу імені Литвинова.

Сумлінно справляється з обов'язками – корови постійно нагодовані і напоєні, чисті. Від них вона надояє чимало молока. За півроку одержала його близько 1200 кілограмів від корови, а середньодобовий надій зараз перевищує десять кілограмів.

Недавно на фермі підведено підсумки змагання. Їй, як передовій доярці, вручено перехідний червоний вимпел та грошову премію.

На фото: **О.Панасенко.**

Фото А.Плюшка.

24.07. Наша гордість.

Серед доярок другої молочно-товарної ферми колгоспу імені Литвинова в числі кращих по надоях молока йде **Надія Никифорівна Крилова.**

З початку року вона вже одержала на кожну фуражну корову біля 1300 кілограмів молока, а середньодобовий надій довела до 10-10.5 кілограма.

На фото: **Надія Никифорівна Крилова,**
фото А.Плюшка.

05.08. Наша гордість.

З великим натхненням трудиться на вивезенні зерна в засіки Батьківщини шофер колгоспу імені Литвинова **Іван Андрійович Іванков.**

Автомашиною Газ-51 він щоденно робить по 4-5 рейсів на станцію Ємилівку.

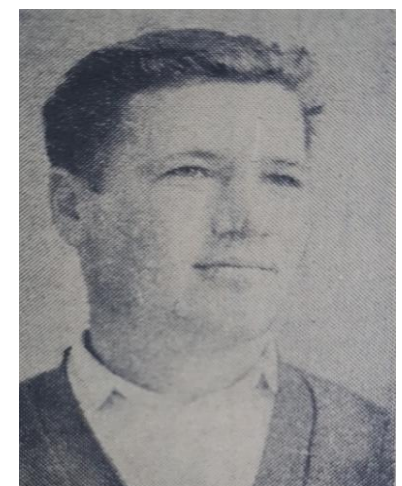
На фото: **І.А.Іванков.**

Фото А.Плюшка.

10.10. Наша гордість.

Після обмолоту колосових культур **Олександр Якович Стеценко** швидко переобладнав комбайна СК-3 для збирання соняшника. Добре і косив його.

За десять днів разом з товаришами зібрали в колгоспі імені Литвинова 460

гектарів.

А на рахунку Олександра Яковича близько 120 гектарів зібраного соняшника.

На фото: *О.Я.Стеценко.*

"Колос" 1966 рік.

20.01. Подарунок Тернівських птахарів.

Вміють в колгоспі імені Литвинова доглядати за птицею. Вміють і люблять справу. А за хороший догляд – щедра віддача. Лише за першу декаду січня 1966 року литвиновці реалізували державі біля 30 тисяч штук яєць, що становить 58 процентів квартального плану.

- Це наш подарунок державі, - з гордістю говорять птахарі **Оксана Божко, Ганна Журавель, Оксана Штефан та Христя Васильченко.**

С.Ломага, зоотехнік виробничого управління.

29.01. Наслідки невтішні.

Кожен день наближає нас до весняної сівби. Від того, як підготуються хлібороби до цього відповідального періоду, в значній мірі залежатиме доля майбутнього врожаю.

В колгоспі імені Литвинова дві тракторні бригади. Як виявила наша рейдова бригада, в обох справи не зовсім втішні.

Так, в другій тракторній бригаді, де ми спочатку побували, під відкритим небом стоїть розібрана зернова сівалка, не відремонтована й зчепка, до якої до цього часу ніяк не спроможуться виточити вісь. Погано йдуть справи з ремонтом комбайнів та інших сільськогосподарських машин. На жодному гектарі не провели снігозатримання, на поля не вивозять органічних добрив.

- Встигнемо, - заспокоює бригадир тракторної бригади т. **Ярошенко.**

Дивна байдужість. Тим більше, що в бригаді понад 300 гектарів веснооранки.

Гірше справи з ремонтом техніки, у другій тракторній, яку очолює т. **Рудь.** Тут не підготували до сівби дві зернових сівалки, зчепку та інший інвентар.

- Хлопці трактори ремонтують, а інвентар лагодити нікому, - пояснює т. Рудь.

Та чи в цьому головна причина?

Адже це можна було передбачити раніше, доручити цю справу іншим механізаторам, чи створити для цього бригаду ремонтників. На жаль, і в цій бригаді є 250 гектарів веснооранки.

Звичайно, у механізаторів обох тракторних бригад є всі можливості зустріти весну у всеозброєнні. Правління артїлі, партійна організація зроблять все можливе для поліпшення темпів ремонту техніки в бригадах, вивезення добрив на поля, проведення снігозатримання.

Рейдова бригада: О.Желізняк – секретар партійної організації колгоспу; М.Дудковський – агроном; Л.Мазура – механік та інші. Всього в рейді взяло участь вісім чоловік.

1.02. Трудові будні Литвинівців.

Добрими трудовими здобутками завершили минулий рік працівники першої рільничої бригади колгоспу імені Литвинова. Вирощено непоганий врожай зернових і технічних культур, а буряків зняли з кожного гектара по 270 центнерів.

Дбаючи про майбутній урожай, литвиновці готують до сівби насіння, ремонтують інвентар, трактори. Кожного дня біля зерноочисної машини можна бачити ланкову **Ганну Ковергу**, колгоспницю **Антоніну Іванову**, на подрібненні соломи – **Віктора Дмитрашка** і **Петра Ковергу.**

В успіхах цього колективу частка праці й агітатора **Івана Купренка.** Він проводить бесіди, розповідає про досягнення передової науки і практики, про завдання, що стоять перед колгоспом.

М.Пічкурєнко.

15.02. Велике зло.

Давайте, шановні читачі, поміркуємо, скільки прикростей, неприємностей трапляється в нашому житті через пияцтво. Прослідкуємо за вчинками п'яних людей. Навряд, чи скоїли б вони їх, коли б були тверезими.

У млині села Тернівки людно. Кожен чекає своєї черги. Ведуться розмови про все. Інколи лунає сміх.

І раптом рипнули двері. На порозі з'явився колгоспник місцевої артїлі **Володимир Данильченко.** Він не привітався. Окинув усіх похмурим поглядом і попрямував до мельника.

- Зараз мені молотимеш!

- Треба ставати в чергу. Люди ж чекають. Хіба ж ти кращий від них?

У відповідь почувлася брудна лайка.

Зіпсувавши присутнім настрій Данильченко поїхав. А через деякий час повернувся знову. Тепер він уже ледве на ногах тримався.

- Я буду молоти! – закричав.
- Почекай. Адже зерно тільки засипали, - відповіли йому.
- То виймайте назад!

Дійшло до того, що п'яний кинувся з кулаками до мельника т. **Сьори**, штовхав інших, ображав.

Коли зупинили двигун, щоб усунути несправність, Данильченко увімкнув його без дозволу Сьори. Тільки випадково не трапилось нещастя. Адже в цей час внизу перевіряв обладнання інший мельник – **Никифор Коверга**.

Три години простояв млин через витівки хулігана. Не вгамувався Данильченко навіть і тоді, коли прийшов дільничний міліціонер. І йому загрожував.

- Що ти мені!... Я всі закони знаю! – розмахував кулаками.

Проте, коли сидів на лаві підсудних, від сорому не міг людям глянути у вічі, бо був тверезий.

Машина "Зіл-150" мчить польовою дорогою. Шофер артілі "Дружба" Іван Буртний напідпитку. Їде по лівій стороні, нехтуючи правилами руху.

Раптом чується приглушений тріск. Буртний зупиняє машину і відчиняє двері кабіни. Спину обдало холодним потом і хміль враз зник. Посеред дороги лежить вбита коняка, валяються уламки підводи, а на них окровавлена, в синцях знепритомлена людина. Це – колгоспник Нестор Петрович Дудняк.

Так три склянки горілки, що на них спокусився шофер стали причиною аварії. "Горілка до добра не доводить" – говорить народна мудрість. І справді, чи приємно тепер Данильченку і Буртному відбувати покарання з позбавленням волі замість чесної праці в своєму колективі. Та відбувати таки мусять, бо злочини, заподіяні ними, тяжкі і за них треба відповідати. А скільки горя Данильченко і Буртний завдали своїм сім'ям?

Пияцтво – важке зло. Йому не місце в нашій житті.

А.Куйбіда.

03.03. Наша гордість.

Великою повагою в артілі імені Литвинова користується тракторист **Данило Микитович Степанов**. Він, один з найстаріших механізаторів, сумлінною працею подає приклад для інших. В минулому році виробив 810 гектарів умовної оранки. Його ім'я занесено на районну Дошку пошани.

Одним з перших провів і ремонт закріпленого сільськогосподарського інвентаря. Добре трудився і взимку на підвезенні кормів до ферми.

З великим інтересом зустрів проект Директив XXIII з'їзду КПРС, де особлива увага приділяється розвитку сільського господарства, збільшенню виробництва зерна.

Данило Микитович є ініціатором перетворення рішень партії в життя, добре трудиться зараз.

На фото: Д.М.Степанов.

12.03. Виконаємо достроково.

Працівникам Тернівського сільського споживтовариства доведено завдання – закупити в першому кварталі 31 тисячу штук яєць в господарствах колгоспників та службовців. Колектив взяв зобов'язання план цей виконати достроково. Ще до 5 березня в заготконтори було відправлено 21 тисячу штук яєць.

Заготовач сільського споживчого товариства **Іван Мазура** вже перевиконав свій план. Йому було доручено закупити 6 тисяч штук яєць, а вже закупив їх 8,8 тисячі. Успішно справився він також із доведеним йому завданням по закупівлі м'яса.

Виконала квартальний план по заготівлі продуктів птахівництва і завідувача магазином **Марія Самойлик**.

І.Шарамко, голова Тернівської сільської Ради.

02.06. Тернівські безгосподарники.

Коли побуваєш на полях другої рілочної бригади колгоспу імені Литвинова, мимоволі замилуєшся хорошим обробітком ґрунту. Земля пухка. Площі вирівняні, жодної грудочки не знайдеш. На жаль, таких багатющих можливостей в артілі не використовують. Зокрема, в цій же бригаді на кукурудзяній плантації, яка займає 150-гектарну площу, рихлення проводять на глибину 10 сантиметрів без одночасного підживлення рослин. Бригадир рілочної бригади т. **Горбенко** та агроном бригади т. **Горбань** не перевіряють роботу механізаторів. В результаті такого безгосподарного ставлення до догляду за кукурудзою 31 травня

цього року тракторист Іван Голубенко, неправильно встановивши на рамі одну з секцій культиватора, допустив підрізування молодих рослин.

Крім того кукурудзу слід негайно прорвати. На цю роботу можна організувати пристарілих колгоспників, працівників контори, інтелігенцію, працівників культури та інших трудівників села. Однак, в управлінні колгоспу, як кажуть, і в вус не дують. Це ж свідомо втрата врожаю.

Ще гірша картина на догляді за кукурудзою в першій рілльничій бригаді, яку очолює т. **Шостак**. Тут вирощують її 200 гектарів. Вся забур'янена. Після дощів треба було негайно провести рихлення міжрядь. Цього не зробили. Тепер бур'яни піднялись вище кукурудзи.

Щоправда, рихлення недавно почали. Однак необхідно і тут організувати проривку кукурудзи.

Велике значення для підвищення врожайності просапних культур має підживлення молодих рослин. Як уже зазначалось, в обох рілльничих бригадах цього не роблять, хоч і мають в колгоспі 20 тонн аміачної води. Чому?

Виявляється, і в першій тракторній бригаді, яку очолює т. **Ярошенко**, і в другій (бригадир т. **Рудь**) до цього часу не відремонтували гербіцидно-аміачних машин марки "ГАН-8". Ця безгосподарність веде до зниження врожаю, до розшатування економіки господарства.

А.Шмигевський, гол. агроном виробничого управління сільського господарства.

М.Успенко, спец. кор. газети "Колос".

Депутату є до всього діло.

Багато турбот у депутата сільської Ради. Кожного дня доводиться виконувати безліч завдань. Одних цікавить, як виконуються зобов'язання по виробництву продуктів тваринництва, інших – хід польових робіт. Вболівають вони і за благоустрій села, культурне дозвілля хліборобів.

Спрямовують роботу народних посланців постійно-діючі комісії. На них лежить відповідальність за певну ділянку роботи. Як і повсюди, такі комісії створені і в Тернівській сільській Раді.

Хочу розповісти, зокрема, про діяльність комісії народної освіти і культури, до складу якої входжу. Очолює її **Настасія Миколаївна Янович**. Багато уваги приділяємо ми роботі клубу, бібліотеки. Перш за все цікавимось, як вони організовують роботу гуртків художньої самодіяльності, відпочинок хліборобів. Але не менше турбує і робота школи. Члени комісії вболівають не лише про те, щоб своєчасно було проведено ремонт приміщень, завезено паливо. Цікавить нас і те, як навчаються діти, поведуть себе поза школою.

В. Ф. ШТАНЬКО.

Тих батьків, хто погано ставиться до виховання своїх дітей, викликаємо на засідання комісії, ведемо з ними розмову. В нинішньому навчальному році з цього приводу слухали жителів села **Івана Сапожкова, Михайла Чабана, Івана Пасенка, Оксану Кейбало, Тетяну Рудь, Романа Васильченка, Дмитра Чабана, Софію Рудь**. Депутати не лише звернули увагу на недоліки, а й вказали шляхи правильної організації виховання дітей в сім'ї.

27.06. Вони будуть учасниками районного свята тваринника.

У кожній з них скромна і разом з тим почесна професія – тваринник. **Тетяна Сьора та Віра Штанько** працюють на одній фермі, **Марія Пазинич** – на іншій. Але всі три добре знайомі між собою, дружать. Єднає їх і спільність турбот: вони телятниці, а головне – велика любов і повага до праці. Адже добитись 900-1010 граммового добового приросту від кожного теляти можна тільки при старанному догляді за тваринами. Якого досягають лише при безмежній любові до своєї роботи.

Приємно чути, як лагідно розмовляє з телятами Тетяна Сьора. Вона доглядає 46 теличок, відіюраних від високоудійних корів для поповнення основного маточного стада. Доглянути цю групу теличок треба лише відмінно. Адже з них комплектуватимуть на фермі племінне ядро. Цю відповідальність Таня розуміє добре. Недарма її група телят має хороший вигляд, тварини ситі, чисті. **Віра Штанько та Марія Пазинич** доглядають групи підсосних телят. Звичайно, турбот у них, як кажуть, не обберешся. Потрібно вчасно напоїти тварин молоком, частіше давати їжу, тощо. Вдень телят виганяють на пасовисько. Все можливе роблять дівчата, щоб якомога більше отримати приросту від молодняка. Успіху

М. С. ПАЗИНІЧ.

Т. М. СЬОРА

їх роботи сприяє правління колгоспу, партійна організація. Адже хороші умови для роботи та добра годівля – це насамперед.

Всі троє з одного колгоспу - імені Литвинова. Знають їх і поважають односельчани. Бо є за що. Адже телятниці вибороли право бути учасницями районного свята тваринника, отже потрудились на славу.

Текст і фото А.Плюшка.

19.07. Вечорами в Тернівці.

Впав на землю яснозорий вечір, кличучи хліборобів на спочинок. Легенький вітерець студить розгарячілі за день листочки на деревах і вони шумлять, ніби хочуть навіяти на молоду доярку міцний сон. Та дарма. Вона ніби не почуває втоми. Одягнула святкове вбрання, зачісується, дивлячись у велике настільне люстро. Її чекає чоловік. Він у білій випрасуваній сорочці, хоч не більше як годину тому повернувся з поля.

Сьогодні репетиція і багато тернівчан поспішають до колгоспного Будинку культури. Тут вже чуються мелодії то швидкі, то повільні. Ні, це поки що не танець, а лише окремі вправи, де в чому подібні до фізкультурних. Старанно виконують їх учасники новоствореного танцювального ансамблю.

Молоді танцюристи – це переважно учнівська молодь. Лише шість місяців навчаються вони під керівництвом художнього керівника районного Будинку культури Анатолія Андрійовича Кріпака, лише 37 репетицій на їхньому рахунку, але вже два танці – “Гопак” і “На полонині” – вивчені. Юнаки і дівчата тепер знали, скільки треба потрудитися танцюристові перед тим, як вийти на сцену. Але не розчарувались, не розгубились перед труднощами. Всі 30 учасників танцювального ансамблю палко полюбили цей нелегкий, але прекрасний вид мистецтва. Вже добились помітних успіхів **Олександр Пуля, Василь Шуба, Віктор Рудь, Василь Мазура, Ганна Кейбало, Лариса Куліш, Тетяна Горбенко, Валентина Гориславець** та інші юнаки й дівчата. Нещодавно вони вперше виступили перед глядачами, були нагороджені першими оплесками. Але кожен з них знає, що це тільки початок, що все попереду.

Репетиція скінчилась. У фойє заходять дорослі, займають свої місця. Керівник хору, працівник Новоархангельського побуткомбінату, студент-заочник музичного училища **Віктор Федорович Чалик** перед тим, як почати репетицію, аналізує перший виступ колективу на районному святі День тваринника, відзначає недоліки.

Запанувала уважна тиша. З неї, як струмочок, прорвалась журлива мелодія, залунала пісня:

Ой, під калиною трава зелена.

Там стоїть дівчина та й засмучена.

Упевнено звучать голоси, а слова хіба не виносив кожен співак у серці? Адже переважна більшість хористів – літні люди. Їм, як нікому, відома гіркота розлук і прощання з милими, які йшли на фронт і в партизанські загони в грізні дні Великої Вітчизняної війни і не всі повернулися. Он вони дивляться на них молоді, як і двадцять років тому, із фотографій, що лягли рівними рядами на стенд вічної слави. Загиблі в боях ніби хочуть сказати: “Гарно співаєте. Правильно співаєте. Добре, що ви співаєте!”.

Журливу пісню змінює весела. Ну хто не всміхнеться, хто не відчує бадьорої легкості на серці, чуючи оте:

Ой сусідко, сусідко, сусідко! Позич мені решітку, решітку:

Я си муки потрясу, потрясу, завтра вранці принесу, принесу!

І хоч не доводиться нині тернівчанам позичати один в одного то решітка, то люстерка, бо кожен заможно живе, але пісня хвилює, запалює своїм життєстверджуючим оптимізмом.

Покохали тернівчани пісню, всім серцем покохали. Ніщо не в силі перешкодити їм відвідувати репетиції. В зимові хурделиці, весняні сніготали сходились до Будинку культури. Не перешкоджають і жнива, не зважають на те, що завтра треба вставати разом із сонцем, приходять відвести душу напитися з тієї криниці, назва якій – мистецтво.

Трактористи **І.І.Екало, М.М.Самойлик, Ф.М.Пиріжок**, телятниці **Г.М.Анастасьєва, Т.М. Олефіренко**, доярка **В.Г.Гусак**, працівниця контори **Л.П.Кейбало** та багато інших колгоспників – ось хто співає в хорі.

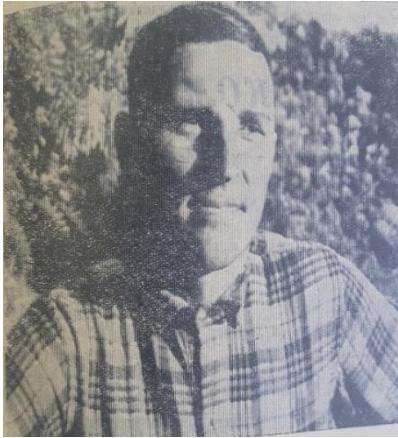
Співають в хорі й учителі – брати **Дмитро Павлович та Микола Павлович Коверги**, медпрацівник **Л.М.Козачок**, завідувач побутовою майстернею **Т.А.Ткаченко**, торгівельниця **Г.Н.Шевченко**. Сумлінно відвідують репетиції і дві наймолодші учасниці – **Ольга Панасенко та Валентина Рудь**. Вони прийшли в колектив з шкільної лави.

Хор артілі імені Литвинова – це молодий колектив. Він створений в лютому цього року, але про нього вже знають жителі району. Це один із кращих хорових колективів новоархангельщини, який ще не раз прославить її перемогами на оглядах художньої самодіяльності.

Відрадно, що самодіяльних митців підтримує правління, партійна організація артілі імені Литвинова. Голова колгоспу **Іван Кіндратович Куліш** постійно буває на репетиціях, допомагає хористам добрим словом, цінною порадою.

Хочемо від усього серця побажати співакам нових творчих злетів.

А.Куйбіда

15.09. Наша гордість.

Комбайнер артілі імені Литвинова **Петро Антонович Штанько** добре попрацював в нинішньому році на збиранні зернових культур. Своїм СК-4 зібрав 375 гектарів колосових і намолотив 8108 центнерів зерна.

Ще з більшим завзяттям трудиться він на копанні цукрових буряків.

На фото: П.А.Штанько. Фото А.Плюшка.

5.12. Наші досягнення.

Нещодавно в артілі імені Литвинова відкрито новий типовий дитячий садок. В ньому перебуває 70 дітей колгоспників. Є старша й молодша групи. Для кожної обладнано кімнати ігор, окремі їдальні.

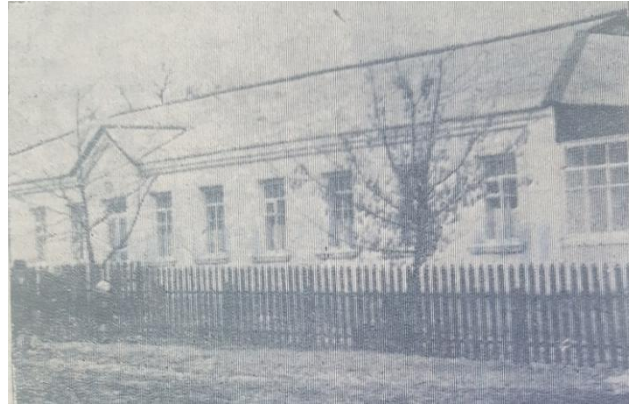
Колгосп придбав

хороші ліжка, столи, стільці, іграшки тощо.

Утримання обслуговуючого персоналу взяло на себе правління артілі.

Дитячий садок працюватиме круглорічно. З весни і до осені він прийматиме за рахунок веранди значно більше дітей.

На фото: дитячий садок колгоспу імені Литвинова, фото В.Сусленка.

22. 12. Повідомлення з колгоспу імені Литвинова.

Сестри.

Валентина Добрай очолює соціалістичне змагання тваринників артілі. Звичайно ж в аваргарді всіх доярок не легко. Умови годівлі та утримання ті ж самі, що і в подруг. Хіба що більш дбайливо вона ставиться до своїх обов'язків та завжди заздалегідь поспішає на ферму, щоб вчасно підготувати все необхідне до початку доїння. Цінує жінка кожную хвилину робочого часу, намагається його використовувати з найбільшою користю.

- У неї в руках все горить, - хвалить Валентину зоотехнік **Олександра Панасівна Якубенко**.

Ще з малечку Валентина звикла бути біля корів. Працювала підмінною, а потім прийняла групу. А в кожній професії зрілість та майстерність приходять з часом, в наполегливій праці. Тоді людина вже знає, як вона може добитися успіху. Ось чому йде правофланговою Валентина по надоям молока на кожную корову.

За сестрою попрямувала на ферму і **Олена**. Поспішали на роботу разом. Старша допомагала молодшій корисною порадою, вчила свого вміння, розкривала нехитрі секрети почесної праці доярки..

З цієї пори минуло декілька років. Тепер Олена працює самостійно, прагне не відставати від Валентини.

Впоравшись з доїнням йдуть вони до Будинку культури. Адже новий рік незабаром прийде на зміну старому і трудівники колгоспу готують великий новорічний концерт, а сестри активні учасники художньої самодіяльності.

В.Орлюк.

Правофлангова.

Серед молоді колгоспу імені Литвинова добре слово можна сказати про комсомолку **Віру Штанько**.

Закріплені за нею телички від високопродуктивних корів. Дівчина вчасно годує їх, слідкує за чистотою у приміщенні. Хто не зайде сюди милується ситими, вгодованими теличками. Для Віри стало повсякденним правилом працювати на совість. Кожного місяця наполегливість і старанність дівчини окуплюється сповна. По 980 грам приросту має вона за останній місяць від кожного теляти. Це найвищий показник по району.

Правління артілі не раз відзначало Віру, нагороджувало цінними подарунками, вручало похвальні грамоти. Її запалюючий приклад став взірцем для подруг по роботі. Намагається не відставати від неї і **Марія Пазинич**, яка добила по 906 грам приросту від кожного теляти.

О.Якубенко, зоотехнік.

В авангарді.

Молочно-товарна ферма №2 утримує першість по колгоспу. Між доярками налагоджено дійове змагання за високі надой. Кожна трудівниця прагне і в стійловий період мати добру віддачу тварин. Їх трудові здобутки регулярно висвітлюються на дошці показників. Результати господарювання обговорюється щодаки. Перехідні вимпели і грошові премії вручаємо тим, хто добився найкращого успіху.

І.Купренко, завідувач фермою.

"Колос" 1968 рік.

22.06. 1. Вихідці з наших сіл (читай в частині 1).

2. Пісня праці – вірний помічник. Запитайте, чи це дійсно так у хліборобів колгоспу імені Литвинова і кожен обов'язково підтвердить. За дня ці жінки пораються на фермі. І подружки-доярки про них тільки хорошої думки. Вечорами ж вплітаються їх голоси у дзвінку пісню тернівського хору.

*На фото: учасники художньої самодіяльності (справа наліво) **Марія Однорал, Олена Граблевська, Віра Мазура**, фото **В.Сусленка**.*

06.07. Організували комуністи і комсомольці.

Цікаво провели День молоді комсомольці та молодь села Тернівки. В той день відбулися масові спортивні змагання з волейболу, футболу, мотобродіння, стрільби.

З волейболу виявилась переможцем команда колгоспу імені Литвинова "Колос", а з футболу – команда працівників Тернівської ГЕС.

В змаганнях з фігурного водіння мотоциклів переможцем став комсомолец **І.М.Федоренко**, він виконав всі вправи, подолавши віддаль у 220 метрів за 67 секунд при нормі 90, і не зробив жодного порушення. Друге і третє місця за комсомольцями **А.Ф.Ткаченко** та **М.П.Штаньком**.

Серед стрільців першим став **В.Н.Осауленко**. 80 очок із 100 можливих – такий його результат. По 73-70 очок вибили **І.М.Федоренко** та **А.П.Пуля**, зайнявши відповідно 2 і 3 місця.

Спортсменів-переможців нагороджено цінними подарунками.

Активними організаторами змагань були комуністи **В.Г.Дубіняк, А.Ф.Носіков**, а також член комсомольського комітету **І.М.Федоренко**.

***Т.Мисник**, секретар первинної комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.*

09.07. В районному комітеті народного контролю. На винуватців накладено штрафи.

Відбулось чергове засідання районного комітету народного контролю. На ньому розглянуто питання: про масовий падіж птиці в колгоспі імені Литвинова та про незадовільне зберігання техніки в колгоспі імені Жданова і інші.

В сільгоспартілі імені Литвинова через безтурботність правління, зооветспеціалістів та завідуючого фермою загинуло багато молодняка птиці. Одержавши з інкубаторної станції 38424 курчат втратили 20380, що складає більше 50 процентів. Колгоспові завдано збитків, якщо враховувати лише вартість птиці, на суму 4076 карбованців.

Перевіркою встановлено, що санітарна культура на птахофермі вкрай низька, а раціон годівлі незадовільний. Курчатом видавали пшоно наполовину з просом.

Районний комітет народного контролю постановив: оштрафувати голову колгоспу імені Литвинова т. **Куліша І.К.** на суму 110 карбованців, головного зоотехніка т. **Якубенко О.А.** – на суму 80 карбованців. Оштрафовано також завідуючого фермою т. **Божка П.П.**, ветлікаря державної мережі т. **Рахівського Г.І.** і ветлікаря колгоспу т.. на суми, що становлять половину їх місячних окладів.

Крім того, голову правління колгоспу імені Литвинова та зооветспеціалістів попереджено, що якщо і надалі матимуть місце подібні випадки, вони будуть притягнуті до суворішої відповідальності.

13.08. Для ситої зимівлі.

Для силосування ми щодня виділяємо чотири комбайни. А зелену масу від них транспортують десять автомашин та чотири трактори.

Дружно і злагоджено працюють тут агрегати. Комбайнери **Петро Зубець** та **Андрій Степанов**, наприклад, денні норми, як правило, виконують на 120-130 процентів.

Завзято працюють і шофери. По 400-500 центнерів зеленої маси за день перевозять до траншеї **Микола Штанько, Василь Цис** та **Анатолій Пуля**.

При такій відмінній праці силосування незабаром закінчимо. Із посіяних 500 гектарів кукурудзи буде заготовлено понад 50 тисяч тонн силосу, що забезпечить разом з іншими кормами, сити зимівлю громадському тваринництву.

Г.Горбань, агроном колгоспу імені Литвинова.

17.08. Городини вродила рясно.

Городники нашої бригади вже відправили на заготівельні пункти заплановану кількість огірків. До повного виконання замовлення залишилось продати лише 15 центнерів помідорів. Багато здаємо і іншої городини.

Так, наприклад, по консервуванню кабачків Підвисоцький консервний завод виконав доведене завдання на 150 процентів. А цю продукцію доставила наша бригада.

Найщиріші слова подяки хочеться сказати всім членам колективу. Працьовиті руки у наших городників. Вміють вони вести догляд за овочевими. Отож і вродило всього так рясно.

Велику частку праці внесли в ці досягнення, зокрема, найкращі трудівниці **Євдокія Романівна Кучеренко, Ганна Іванівна Однорал та їздовий Іван Павлович Однорал**. Саме ці люди були заспівувачами і організаторами всіх робіт.

В.Должкевич, бригадир городньої бригади №1 колгоспу імені Литвинова.

"Колос" 1970 рік.

30.07. Бібліотека – жниварям.

З великим завзяттям трудяться на жнивях хлібороби артiлі імені Литвинова. Не лише дорослі, а й діти не стоять осторонь боротьби за хліб. Особливо старанно трудяться разом із своїми батьками тернівські школярі – **Оля Купренко, Ліда Пасенко, Оля Козицька, Шура Кейбало**.

Центр масово-політичної роботи в ці дні теж перемістився в поле. Культпрацівники разом з партійною організацією артiлі потурбувалися про те, щоб трудівникам в цю гарячу пору було де відпочити. На току обладнано книжкову виставку на тему: "Чергові завдання партії в галузі сільського господарства".

Складається виставка з таких розділів: "Про дальше збільшення виробництва і закупівлі сільськогосподарських продуктів" та "Поліпшити партійне керівництво сільським господарством".

Мені особисто, як бібліотекареві, дуже радісно з того, що кращі наші жаткарі та комбайнери **Іван Максимович Штефан, Іван Іванович Штанько, Іван Михайлович Голубенко, Григорій Федорович Журавель, Олександр Якович Стеценко** є активними читачами сільської бібліотеки.

Н.Бафталовська, завідувач Тернівською сільською бібліотекою.

20.06. Городини буде більше.

Для успішного виконання доведених завдань по одержанню планової кількості овочевих культур членам городньої бригади нашого колгоспу довелося розпочати наполегливу боротьбу за здійснення цієї мети ще від періоду закладання парників. А розсаду в цьому році нам треба було вирощувати для значно більшої площі колгоспного городу, ніж раніше.

Велику допомогу городникам надає правління колгоспу. Так, за період закладання парників на город приходили працювати члени рільничих бригад. Серед них хочеться відзначити найщирішими словами подяки **Ганну Яківну Ковергу**. Це надзвичайно енергійна, працьовита і сумлінна жінка. В тім, що ми одержали хорошу розсаду, чимала доля праці і нестомливих рук **Ганни Яківни**.

За бригадою закріплено 13 гектарів поля. Звичайно. Вчасно посадити, обробити ці ділянки 12 пристарілих жінок, що складають бригаду городників, не змогли б. І знову на допомогу нам були виділені люди, а також техніка.

Ми проводили механічний полив рослин, при допомозі трактора проводимо міжрядний обробіток. Це у великій мірі полегшує роботу городників і забезпечує швидкі темпи обробітку овочевих.

А повинні ми продати в цьому році 510 центнерів овочів. Це велике завдання, а тому весь колектив городників докладає максимум зусиль, щоб виконати його. Серед членів бригади треба відзначити роботу **Ганни Мазури, механізатора Івана Вовнянка, колгоспника Кіндрата Шевченка**.

Нині ми маємо непогані вид на врожай.

В.Должкевич, городник колгоспу імені Литвинова.

"Колос" 1973 рік.

15.03. Щоб швидше ремонтувати техніку.

У першій тракторній бригаді колгоспу імені Литвинова збудовано типову майстерню, де можна проводити ремонт сільськогосподарських машин.

Тепер багато видів ремонтних робіт можна здійснювати безпосередньо в бригаді, не доставляючи машини у майстерні "Сільгосптехніка". А це велика економія часу.

На фото: загальний вигляд майстерні, фото П.Цимаховського.

29.03. Поєдинки стрільців.

Нещодавно у стрілецькому тирі Торговицької середньої школи відбулися змагання з кульової стрільби. Учасниками цих змагань були учні середніх шкіл району. Вони виконували вправи МГ-4 та МГ-8.

Серед дівчат кращих результатів домоглися Н.Бершадська з Ганнівської середньої школи (140 очок), **О.Михайлюк** з Тернівської середньої школи (112 очок).

Вправу МГ-8 краще виконали серед юнаків А.Крикун з Покровської середньої школи (205 очок), А.Васильєв з Ганнівської

середньої школи та **С.Гориславець** з Тернівської середньої школи (по 196 очок).

Серед дівчат кращих результатів добились **О.Михайлюк** з Тернівської середньої школи (190 очок), Н.Бершадська з Ганнівської середньої школи (183 очка).

Командні місця розподілилися так: команда Ганнівської середньої школи (перше місце), **Тернівської (друге)**, Нерубайської (третє), інші місця за командами Скалхутірської, Новоархангельської, Торговицької середніх шкіл.

Команди, що зайняли перші три призові місця, відзначені дипломами відповідних ступенів районного комітету фізичної культури і спорту.

***А.Литвинюк**, голова районного комітету фізичної культури та спорту.*

24.04. Всенародне свято праці. Тернівка.

Підсумки роботи трудівників нашого колгоспу в день Всесоюзного комуністичного суботника хороші. В ньому взяли участь 598 чоловік, тобто стільки, скільки є в нас в господарстві по списку. Як звичайно, виконувались всі роботи: тваринники працювали на фермах, механізатори сіяли кукурудзу, соняшник. Надоемо за цей день 5588 кілограмів молока, на птахофермі одержано 13170 штук яєць – більше, ніж у попередній день. Посіяно понад 230 гектарів соняшника та кукурудзи.

Значна кількість людей трудилася в колгоспному саду. Вони обкопали 650 дерев.

Особливо хочеться відзначити самовіддану працю **М.Є.Степанова, Н.А.Ткаченка, М.А.Шостаки, І.Д.Штанька, Г.Г.Штанька** та інших. Це люди похилого віку. Однак кожен з них обкопав по 20 і більше дерев.

Вирували роботи і в селі. На впорядкування вулиць та парку в центрі села вийшли 280 учнів, понад 80 чоловік службовців села. Вони посадили 180 декоративних дерев, побілили стовбури, прибирали алеї та інше.

***В.Островський**, секретар парторганізації колгоспу імені Литвинова.*

12.06.

На птахофермі колгоспу імені Литвинова успішно працюють колгоспниці **Ольга Григорівна Пацай** і **Марія Миколаївна Журавель**.

Ці трудівниці протягом року мають хороші показники в роботі. Доглядаючи 6,5 тисяч курей, вони щодня збирають від них по 3 і більше тисяч яєць.

*На фото: **М.М.Журавель** (зліва) і **О.Г.Пацай**.*

14.06.

Цю молоду жінку щиро поважають жителі села Тернівки. Трудове визнання **Ніна Климівна** здобула тоді, коли у 1969 році стала птахаркою. Сповна віддаючись роботі, вона зуміла добитись високих виробничих показників, які щороку підкріплює новими успіхами.

Ніна Климівна Шостака вже вдруге балотується кандидатом у депутати районної ради депутатів трудящих.

На фото: Н.К.Шостака.

16.06. Виготовляють травяне борошно.

Травяне борошно – один з цінних видів кормів для тварин та птиці. У

колгоспі імені Литвинова його виготовляють по півтори-дві тонни. Агрегат для приготування трав'яного борошна тут розташований у дворі птахоферми. Його обслуговують слюсарі і електрики. Із особливим завзяттям трудиться тут електрик-дизеліст **Григорій Шостака**, на якого покладено відповідальність за роботу всіх вузлів машини.

Нині виготовлення трав'яного борошна у розпалі і обслуговуючий персонал агрегату працює з повною віддачею сил, щоб заготовити якнайбільше цінного корму для птиці.

*На знімках: праворуч – біля навантажувального шнеку АВМ-04 працюють електрики **Георгій Гречаний** (праворуч) і **Анатолій Пасенко**; вгорі – **Григорій Шостака**, фото **П.Цимаховського**.*

23.06. Успіхів вам, дівчата!

На світанку, коли в балках і над Синюхою лежить туман, над горизонтом, де птахоферма, пробиваються перші промені сонця. Починається трудовий день птахарів.

Вони поспішають вулицями Тернівки. Коли придивишся, то помітиш посивілі скроні під білими хустинками **Марії Журавель, Варвари Гусак, Олени Мазури** і шовковистий водиграй дівочого волосся **Віри Рудь, Ганни Присяжнюк**. Різні за віком працівниці ферми поспішають назустріч новому трудовому дню, щоб сповна віддатись роботі.

По закінченню десяти класів перед дівчатами був великий вибір різних професій, та вони пішли у пташниці і зовсім не шкодують, що обрали саме цей шлях.

Будень розпочався. Молоді пташниці заходжуються господарювати. Дівчата зобов'язались добитись від кожної курки-несучки по 180 штук яєць. Свої зобов'язання вони не лише виконують, а й перевиконують. Їхній місячний показник, наприклад, становить 23700 штук яєць, одержаних від дорученої їм кількості курей.

Хочеться щиро побажати комсомолкам радісних, щасливих днів і дальшого великого успіху в роботі.

А.Петухов, секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.

18.08. Сількорівський пост з колгоспу імені Литвинова повідомляє.

Заготівля кормів триває.

У силосні траншеї, що розташовані поруч з фермами, посиленими темпами закладаємо кукурудзяний силос. Рільники, механізатори вирішили заготовити на зиму цього цінного корму не менше 7 тисяч тонн.

Зараз на плантаціях силосної кукурудзи працюють чотири комбайни, відвозять зелену масу десять автомобілів і два колісних трактори з причепами. Механізатори **Іван Шостака, Андрій Степанов** щодня скошують по 7-8 гектарів кукурудзи, значно перевиконуючи денні норми. Щодня на 120-130 процентів виконують завдання шофери **Василь Цис, Володимир Сьора, Іван Мазура, Василь Козицький**.

Сумлінно трудяться також шофери Підвисоцького відділення "Сільгосптехніка". З почуттям високої відповідальності слідкують за технологією закладання силосу **Анатолій Ткаченко та Андрій Козицький**. Вони додають у зелену масу крейду, сіль та інші мікроелементи. При таких темпах силосування, з якими ця робота проводиться нині, плануємо закінчити заготівлю силосу до 20 серпня.

Ми приділяємо велику увагу підготовці й інших кормів для громадського тваринництва та птиці. Наприклад, на комбикормовий завод відправлено 500 тонн зерна різних культур. Триває виготовлення трав'яного борошна, якого вже маємо 70 тонн. Для цього буде використано ще один укіс люцерни.

В.Олійник, голова колгоспу.

Маршрути агіткультбригади.

Широку пропаганду виробничих успіхів, досягнутих трудівниками нашого господарства і району, проводить колгоспна агіткультбригада, яку очолює художній керівник сільського Будинку культури **Олексій Соколенко**. До складу її входять 10 юнаків і дівчат: танцюристів, співаків, читців, одним словом – ентузіасти художньої самодіяльності. Під час жнив ранніх зернових колектив агіткультбригади побував на центральному току, на птахофермі, у другій тракторній бригаді і у наших друзів по змаганням – трудівників колгоспу імені Петровського. Завжди виступ агіткультбригадівців проходив з незмінним успіхом. Нині їх маршрут проліг у поле, де проводиться косовиця кукурудзи на силос.

А.Петухов, секретар комсомольської організації колгоспу.

Впорядковується птахоферма.

У нинішньому році правління колгоспу запланувало впорядкувати територію птахоферми, заасфальтувавши 12 тисяч квадратних метрів під'їзних шляхів. Заплановане успішно втілюється в життя. Минулого вівторка колгоспна прийомна комісія з хорошою оцінкою прийняла в експлуатацію ділянку, яка становить 8 тисяч квадратних метрів. Асфальтування території триває.

І.Купренко, завідувач птахофермою.

Придбали нову техніку.

Значно поповнився в цьому році машинно-тракторний парк нашого господарства. Придбали чотири трактори марки Т-54С, які добре зарекомендували себе на обробці просапних культур і на скиртуванні соломки, два силосозбиральних комбайни, комплект машин і устаткування для стаціонарного зерноочисного агрегату ЗАВ-10. Незабаром розпочнеться сівба озимих культур. Готуючись до неї, закупили 10 нових сівалок СЗУ-3,6.

М.Ярошенко, механік колгоспу.

Вірні слову.

Нещодавно відбулися збори механізаторів колгоспу, на яких обговорено підсумки змагання комбайнерів на косовиці ранніх зернових і визначено завдання на період осінніх польових робіт.

Приємно відзначити, що переважна більшість комбайнерів з честю виконали взяті соціалістичні зобов'язання. Так, комбайнер другої тракторної бригади **Василь Іванович Шумиленко**, уклавши договір на змагання з **Петром Антоновичем Штаньком**, значно випередив його. Та й не тільки свого суперника по змаганням обійшов, а й **Василя Петровича Золотухіна**, кращого комбайнера з першої тракторної.

Підібравши валки на площі 170 гектарів і намолотивши 5100 центнерів зерна, Василь Іванович виборов перше місце в колгоспі. Йому буде вручена перша премія, яка передбачена умовами.

В.Островський, заступник голови колгоспу.

20.10.

Самовіддано трудиться на вивезенні кукурудзи та соняшника на заготівельні пункти держави шофер колгоспу імені Литвинова **Анатолій Петрович Пуля**.

Щодня на своїй автомашині ГАЗ-51 на відстані 45 кілометрів він перевозить по 170-200 центнерів зерна.

На фото: А.П.Пуля.

"Колос" 1974 рік.

14.02. За циклом повістей письменника-земляка.

Нещодавно в Тернівському будинку культури з успіхом пройшла читачка конференція за циклом повістей про "Блискавку" Василя Козаченка. Вона називалася "Слово про подвиг народний".

В період підготовки до цього цікавого заходу сільська бібліотека

широко пропагувала твори письменника-земляка. Рекомендувалися теми, на які слід звертати основну увагу при читанні книг. Оформлено тематичну полицю "Читайте твори Василя Козаченка", виготовлено плакат "Наш письменник-земляк В. Козаченко", де вміщено фотографії і список його творів, складено рекомендований список літератури "Письменники-земляки тобі, читачу".

Про життєвий і творчий шлях Василя Козаченка на конференції розповіла учениця **Наталя Штефан**. Вчителька **Ольга Тимофіївна Ткаченко** висвітлила таке складне питання: "Василь Козаченко – майстерний дослідник характерів, процесів формування духовного світу, моральних якостей радянської людини".

Про своїх улюблених героїв розповідали **Тетяна Данильченко, Ніна Рисинчук, Ніна Козицька, Григорій Коверга, Микола Самойлик**. Їм подобаються герої, змальовані В. Козаченком. Особливо Яринка Калиновська з повісті "Блискавка", капітан Сапожников із повісті "Біла пляма" та інші.

Конференція пройшла при активній участі молоді, яка глибоко розуміє і шанує твори письменника-земляка.

Н. Мазура.

28.02. Знову в рідній школі.

Курсант морехідного училища **М.Власенко**, студенти вищих навчальних закладів **О.Мельник** та **В.Горбенко** завітали в рідну школу, щоб розказати випускникам про навчання, громадську роботу, відпочинок. Десятикласники слухали гостей з великою увагою, адже випускникам незабаром доведеться розпочати самостійне життя і кожному хочеться бути підготовленим до його випробувань.

Н.Яременко, Тернівська середня школа.

6.04. Шоста спартакіада сільських рад.

У спортивному залі Кам'янечного відбулися змагання на першість району з волейболу серед сільських Рад депутатів трудящих, присвячені VI спартакіаді СРСР, проведеної на честь 30-річчя перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років.

Учасниками цих змагань були 69 спортсменів із шести сільських та селищної Рад. Особливо напруженою була боротьба між командами Кальніболотської сільської та Новоархангельської селищної Рад. Перемогу одержали кальніболотські спортсмени.

Не бракувало впевненості у своїх силах і спортсменам команди Тернівської сільської Ради, яка здобула перемогу над командами Кам'янецької, Копенкуватської, Надлацької сільських Рад.

Загальнокомандні місця розподілилися так: на першому – кальніболотці, на другому – **тернівчани**, третьому – новоархангельці.

А. Литвинюк – голова райкому по фізкультурі і спорту.

23.04. Юні – в першій шерензі.

Готуючи гідну зустріч XVII з'їздові ВЛКСМ, комсомольці нашого колгоспу показують на весняних польових роботах високі зразки праці.

Особливою старанністю відзначається **Степан Романчук**. Яку б роботу йому не доручали, завжди намагається виконати її своєчасно і високоякісно. На сівбі ранніх зернових, наприклад, змінні норми виробітку виконував на 110-115 процентів.

Врівень з ним іде і **Василь Пуля**. Він теж правофланговий у змаганні трудівників поля. І проти його прізвища на дошці показників, як правило, стоїть цифра, що перевищує сто.

Добре зарекомендував себе **Олександр Рудь**. Він нещодавно закінчив Голованівське сільське професійно-технічне училище і влився в сім'ю колгоспних механізаторів, а своєю наполегливістю у роботі уже встиг заслужити шану колективу. За день впорує по півтори норми виробітку.

А. Петухов, секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.

27. 04. Бесіди з виборцями.

Агітпункт – центр масово-політичної роботи. Створено його в Тернівці на час виборів до Верховної Ради СРСР в сільському Будинку культури. Тут виборці слухають лекції, бесіди, можуть одержати відповіді на запитання, яке хвилює. До їх послуг стіл довідок. На ньому є брошури Конституції СРСР, Положення про вибори до Верховної Ради СРСР, наша передвиборна література.

Кожного вечора, згідно плану роботи, в агітпункті влаштовуються певні заходи. Передбачено і роботу з трудівниками села безпосередньо на виборчих місцях.

Дотримуючись виробленого плану, агітатори учителі **М.Г.Ткаченко, Н.С.Мазура**, бібліотекар **Н.В.Мазура**, медпрацівниця **М.А.Глушко** побували на тваринницьких фермах, провели з їх працівниками бесіди про радянську виборчу систему, закликали ширше розгортати змагання за достойну зустріч дня виборів.

О.Пасенко, голова Тернівської сільської Ради.

11.06. Готуємось ретельно.

Юнаки і дівчата нашої комсомольської організації з почуттям гордості зустріли Звернення Центрального Комітету КПРС до всіх виборців, громадян СРСР та Звернення ЦК ВЛКСМ до молодих виборців. Політінформатори за дорученням комітету комсомолу відразу ж розгорнули роз'яснювальну роботу. Наприклад, **Галина Щербина** побувала майже на всіх виробничих ділянках колгоспу, де розповіла трудівникам про те. Як відбуватимуться вибори до Верховної Ради СРСР, про наших кандидатів у депутати.

Комсомольці і молодь беруть найактивнішу участь у підготовці до виборів. Так, представники молоді села **Тетяна Рудь, Віктор Глушков, Лідія Пуля** введені до складу Дільничної виборчої комісії. А нещодавно комсомольці ще раз обійшли всі вулиці села, кожен будинок і додатково уточнили списки виборців.

Сьогодні ми гордимось тим, що у рядах передовиків нашого колгоспу впевнено крокує молодь. Це – **Олександр Рудь**, який на тракторі Т-74 денні завдання виконує на 110-115 процентів, **Василь Пуля**, котрий тривалий час удержує першість серед механізаторів тракторної бригади №1, тваринники **Зінаїда Пуля, Валентина Мазура, Ганна Присяжнюк** та інші.

А. Петухов, секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.

22.06. Працює молодіжна.

Молодь нашого села вирішила ударною працею зустріти піввіковий ювілей з дня присвоєння комсомолу ім'я Володимира Ілліча Леніна. Комсомольці звернулися до партійної організації з пропозицією створити комсомольсько-молодіжну бригаду по заготівлі кормів. Правління і партійна організація підтримали їх почин. В кормодобувну бригаду увійшли **Анатолій Циганко, Петро Мараренко, Олександр Островський, Василь Мисник, Павло Глушков, Григорій Шостака**. Очолити цей колектив доручили секретареві комсомольської організації колгоспу **Анатолію Петухову**.

За кормодобувною бригадою закріпили 2 КІРи, переобладнаний силосозбиральний комбайн, 3 автомобілі. 3 трактора з причепами і поставили завдання: заготовити 780 тонн сінажу та 150 тонн трав'яного борошна. За кілька днів перероблено на сінаж і укладено в траншеї 400 тонн багаторічних трав першого сорту.

В.Островський, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

24.08. Підсумки роботи комбайнерів колгоспу імені Литвинова на 20.08.1974 р.

№з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Намолочено, центнер	Зібрано, га
1	Шумиленко В.І.	6241	206
2	Гусак В.Г.	5832	183
3	Гориславець О.М.	5778	188
4	Екало О.Г.	5238	170
5	Стеценко О.Я.	5129	171
6	Однорал В.М.	4729	148
7	Золотухін В.П.	4710	150
8	Золотухін А.П.	4604	137
9	Штанько П.А.	4592	144
10	Журавель Г.Ф.	4359	137
11	Пиріжок Ф.М.	4172	130
12	Штефан І.М.	4126	141
13	Екало М.С.	4125	130
14	Сьора Г.І.	3929	132
15	Зубець П.Л.	3436	108

10.09. Після виступу "Колоса". "Сквер у центрі села".

Під таким заголовком у нашій газеті 29 серпня було вміщено критичну кореспонденцію, в якій розповідалося про те, що у Тернівці, сквер, який знаходиться в центрі села, перебуває в занедбаному стані.

На критичний виступ відгукнулася голова виконкому Тернівської сільської Ради т. **Пасенко О.Я.**. Вона повідомляє: "Виконком Тернівської сільської Ради депутатів трудящих на розширеному засіданні обговорив кореспонденцію. Факти, наведені в ній, підтвердилися. Зараз вживаємо заходів для наведення порядку в сквері. Бур'яни скошені, братська могила впорядкована".

24.10. Розкажу про товариша. Наша Іванівна.

Дзвінка осінь заклично стукає, б'ється вранішньою просинню у її вікно. Шепоче пошєрхлим листом, заклично вітаючи новий день, свою давню знайому господарку. **Антоніна Іванівна Іванова** усміхається. Тихою ніжністю сяє її лице. Доброго ранку тобі, земле! І відчувається їй, що та відповідає лагідно, безмовним тихим гомоном.

Давно працює **Антоніна Іванова** біля землі. Безмежний простір завжди манить її, просту трудівницю, вабить до себе своєю чарівністю. Кожного весняного ранку зустрічає Антоніна Іванівна сонце у полі. Воно дарує їй теплий промінь, а вона йому – тихий усміх.

- Добре в полі, - говорить часто жінка.

Широкі гони, шовковисті рядки тендітних листочків цукрового буряка – все це їй до болю рідне, своє.

Здебільшого мала справу із цукристими. Скільки в полі, то тільки буряком і займалася. Доглядала, обробляла. Прийде в поле, здається, що раніше від усіх. Ні, Іванівна вже тут. Ходить, то травинку висмикне, то густий кущик листочків прорве.

Ось цього року ланка **Валентини Костянтинівни Зубець** висіяла буряки на площі 90 гектарів. Плантація не захищена від вітрів і велику кількість гектарів вивіяло бурею. Прийшлося сіяти вдруге. Не розгубилися буряководи. Доглядали, ходили біля буряків, як коло дитяти. В полі цілоденно клопоталися: із зорекого ранку й до пізнього вечора. Виходили все-таки рослини. Сьогодні ланка Валентини Зубець закінчила збирати його по всій площі. Є тут часточка славної праці лагідної на вдачу жінки – Антоніни Іванівни. Роботяща вона. За будь-яку справу береться безвідмовно.

Підхожу якимось в жнива: - Підете, Іванівно, на тік, зерно будемо очищати?

А вона тільки лагідно глянула, кивнула згоджуючись. І якщо пообіцяла – справа буде зроблена. Вона, як говорить, господарка свого слова.

Антоніна Іванівна завжди спокійна, впівноважена. Ніхто, мабуть, не чув, щоб вона коли-небудь підвищила голос. Завжди розумно, з толком розкаже, порадить. Приємна вона в розмові, швидка в роботі.

Не раз молодшим жінкам допомагала. В того сім'я велика, в тієї маля поглядіти треба. І приходиться на допомогу наша Іванівна. Тому рядок на ділянці піджене, а тій, перекося, дитину поняньчить.

Подружилась Антоніна Іванівна з молододою колгоспницею **Ніною Кравцовою**. Збоку глянеш, що ж у них може бути спільного? Дівчата жартували доброзичливо: "Яка там дружба баби з молодницею". Все, звичайно, жартома, без образ, розуміюче.

А вони допомагали одна одній. Захворіла у Ніни дитина. Антоніна Іванівна свою ділянку доглянула й сусідці допомогла. Ніна теж трудолюбива, тільки так склалося, що й вдома роботи вдосталь, та ще з хворим малюком клопоти. І тут, як завжди, на виручку поспішає вона, ця лагідна й сердечна жінка.

Отак і живе багато років Антоніна Іванова в добрій згоді з членами ланки. Шанують її люди, поважають, як старшу, як свою матір, порадилицю, подругу.

Її чуйність не раз дивувала, розчулювала людей. Вона нам всім приклад, дзеркало людської доброти і чесності.

І. Протасов, бригадир рілничої бригади №1 колгоспу імені Литвинова.

Наші правофлангові.

Осінь – напружена пора на колгоспних ланах. Кожен день вимагає від хліборобів великої наполегливості, старанної праці, вмілої організації у виконанні всіх польових робіт.

Всі трудівники нашого колгоспу імені Литвинова турбуються про те, щоб зібрати якнайшвидше врожай кукурудзи, буряків.

На збиранні кукурудзи в нашому колгоспі першість веде тракторна бригада №1.

Переможцями в соціалістичному змаганні стають механізатори **Іван Шостак, Петро Зубець, Андрій Степанов**. Вони своїми агрегатами зібрали вже більш як по 100 гектарів качанистої.

Ударно працюють на перевезенні качанів наші трактористи **Іван Зборовський, Микола Поліщук**.

Завершили ми збирання соняшника. На транспортуванні його сумлінно працювали водії **Григорій Купренко, Василь Цис, Григорій Болтян, Василь Олефіренко**.

Славно трудяться й наші буряководи. Знову ж доброї похвали заслуговує перша тракторна, де бригадиром **Іван Іванович Штанько**. Трудівники бригади першими викопали цукровий буряк. Із площі 250 гектарів зібрали й здали державі весь урожай.

Старанно віднеслись до своєї відповідальної справи наші комбайнери – **Василь Пуля**, який працював із помічником **Миколою Сидоренком** й трактористом **Іваном Штефаном**. Заслужують щирої похвали комбайнери **Іван Журавель, Анатолій Процюк**.

Активну участь в транспортуванні буряків брали наші шофери. Зокрема, **Іван Екало, Григорій Журавель**.

Буряки вже викопані на всій площі, де сіяли їх для фабричних цілей.

Трудівники нашого колгоспу прагнуть завершити всі польові роботи до початку листопада.

М. Ярошенко, інженер колгоспу імені Литвинова.

Наші славні трудівниці.

Ланка **Валентини Зубець** першою в колгоспі закінчила збирати врожай цукрового буряка на площі 90 гектарів. Старанно трудилися колгоспниці **Антоніна Іванова, Ганна Гусвк, Тетяна Гладченко, Віра Козицька, Раїса Купренко**. Вони підбирали корені, доочищали їх. Виїжджали в поле раненько і повертались пізно ввечері.

Забезпечував їх безперебійну роботу комбайнер **Василь Пуля**.

Солодкі корені вивезли і здали державі. Весь буряк був тільки високої якості. Корені свіжі, чисті. Всі відтранспортовані буряки кондиційні.

Заслуговує щирої подяки ударний труд шоферів **Сергія Кукурудзи, Сергія Кравченка, Івана Мазури**. Вони на віддалі 35-37 кілометрів робили по 5 ходок в день.

Серед механізаторів, що працювали на буряконавантажувачах, вів перед комуніст **Франц Пиріжок**. Він добросовісно відносився до своєї справи протягом усього періоду збирання.

І. Протасов, бригадир рілничої бригади №1 колгоспу імені Литвинова.

Оремо на зяб.

Перед нашою тракторною стоїть завдання виорати в найкоротшій строк 1254 гектари на зяб. По графіку до 21 жовтня треба було зорати 817 гектарів. До цього дня ми із своїм завданням справились.

В кращі агротехнічні строки ми виорали площу для цукрового буряка. Внесли міндобрива. Зокрема, суперфосфату по 50 кілограмів на гектар, по 1 центнеру селітри. Бурякову площу удобрили перегноєм.

В даний час на полі працює три трактори. У дві зміни трудяться механізатори. Приходиться працювати вдень і вночі.

Сумлінні у роботі такі трактористи, як **Микола Дмитрович Стеблина, Григорій Григорович Екало, Михайло Миколайович Самойлик, Віктор Григорович Ризинчук**. Вони щоденно перевиконують змінні завдання.

Г. Рудь, бригадир тракторної бригади №2.

26.10. Для птахоферми.

Колгосп придбав для птахоферми нове угорське обладнання для кліткового утримання птиці. При звичайних умовах 6 тисяч голів обслуговувало 4 птахарки. Тепер 14 тисяч голів птиці доглядає 2 працівники. Механізація й автоматизація полегшує людську працю.

Наш колгосп повинен продати державі 5145 тисяч яєць. В даний час до виконання плану нам залишився один мільйон штук. Річне завдання ми виконаємо.

В. Островський, секретар парторганізації колгоспу.

Розпочали ремонт.

Наша тракторна бригада збирає врожай пізніх культур. Поряд із цим розпочали осінній ремонт техніки. Механізатори відремонтували сівалки, культиватори, підготували їх до роботи у весняний період.

Оглянувши, привів в належний стан й свій комбайн кращий комбайнер нашого колгоспу **Василь Іванович Шумиленко**. Організатором цієї справи є бригадир другої тракторної **Григорій Несторович Рудь**.

А. Пацай, обліковець тракторної бригади №2.

Нове обладнання для току.

В цьому році завезли нове обладнання ЗАВ-20 для центрального току нашого колгоспу.

Механізоване виконання всіх трудомістких процесів повністю витіснить затрати ручної праці.

В гарячу живну пору звільниться близько 10 чоловік. Нове обладнання обслуговуватиме 2 чоловік.

М. Ярошенко, інженер колгоспу.

16.11. Впоралися вчасно.

У колгоспі імені Литвинова заплановано виорати 2680 гектарів на зяб. Наші механізатори працювали у дві зміни, навіть вночі не припиняли роботу і вже справилися із оранкою.

Першою закінчила оранку друга тракторна бригада, де бригадиром **Григорій Несторович Рудь**. Їй намічено було підняти 1254 гектари на зяб.

Трудівники бригади вчасно впоралися із цією роботою. Під оранку внесли мінеральні добрива.

Заслуговують на похвалу за свій славний труд **Михайло Миколайович Самойлик, Віктор Григорович Рисинчук, Григорій Григорович Екало**.

Л. Борщов, головний агроном колгоспу.

19.11. Урок правопорушникам.

13 листопада проводила свою роботу чергова сесія нашої сільської Ради. Депутати обговорили питання "Про стан дотримання соціалістичної законності громадянами села і напрямки роботи сільської Ради по її зміцненню". На засідання були викликані п'яниці, бешкетники, порушники трудової дисципліни, бракороби, які проживають у селі.

З доповіддю перед присутніми виступив заступник районного прокурора **М.М.Присяжнюк**, з співповіддю – голова виконкому сільської Ради **О.Я.Пасенко**.

В обговоренні доповіді взяли участь депутати **В.І.Олійник, І.В.Протасов, І.І.Кейбало** і інші. Вони засуджували негідні вчинки порушників соціалістичного співжиття і пропонували вжити до них адміністративних заходів та всіх заходів громадського впливу.

На сесії виступила мати доярки **Г.Д.Руденко**. Вона звернулася до депутатів, щоб вони допомогли їй витягнути доньку з бруду пияцтва, відправивши на примусове лікування.

На сесії було прийнято рішення, яке направлене на посилення правового виховання жителів села. Порушено клопотання перед адміністративними органами про відправку злісних п'яниць на примусове лікування.

Г.Мазура, секретар сільської Ради.

10.12. Наше прагнення. Виступ птахарки колгоспу імені Литвинова т. **Шостак Н.К.** на районній нараді передовиків сільськогосподарського виробництва 7 грудня.

Завершується багатий на славні трудові здобутки четвертий, визначальний рік дев'ятої п'ятирічки. Пам'ятним він був і для нас, працівників птахівництва. У цьому році повністю закінчили будівництво пташників. Значно зросло валове виробництво яєць. За 11 місяців ми одержали їх 5 мільйонів штук. Це на 1 мільйон 600 тисяч штук більше, ніж торік.

Підвищилась і продуктивність птиці. На сьогодні маємо по 160 штук яєць від кожної курки. Набули великого досвіду й наші кадри. Зокрема, **Марія Миколаївна Журавель, Оксана Тимофіївна Пасенко, Олена Карпівна Циганко, Ніна Данилівна Мазура та Ольга Мартинівна Мазура**. Це наші кращі трудівниці.

Поліпшилися умови праці. Якщо раніше в кожному, де знаходилося 6 тисяч курей, працювало 4 птахарки і два слюсарі-електрики, то з клітковим обладнанням 14 тисяч голів птиці обслуговує 2 доглядачки й оператор. Територію ферми заасфальтовано. На роботу їздимо машиною.

На таку турботу відповідаємо кращою працею. Завдання року ми виконаємо, продамо державі не менше 5 мільйонів 200 тисяч штук яєць. Однак ми розуміємо, що ці показники низькі. У нас є можливість досягти більшого. Ми зараз розмістили б у ще один клітковий пташник 18 тисяч молодих курочок, які є у нас, і вже в січні мали б від них непогані наноси яєць. Для цього треба забезпечити хорошими комбінованими кормами. Ті, які одержуємо із місцевого комбикормового заводу мають низьку якість.

19.12 Тернівчани відстають.

Здавна змагаються між собою виконками Мартинівської та Тернівської Рад народних депутатів трудящих. За перші три роки п'ятирічки переможцем у змаганні постійно був Мартинівський виконком. Так, він посідав двічі четверте і шосте місця, а тернівчани відповідно 15, 9, 13 місця у змаганні серед сільських Рад району. За перше півріччя нинішнього року вони теж зайняли майже останнє – п'ятнадцяте місце.

Це порівняння свідчить про те, що виконком Мартинівської сільради (голова І.П.Покрищенко) більше дбав і спрямовував свою організаторську і організаційно-масову роботу на виконання соціалістичних зобов'язань дев'ятої п'ятирічки.

Завершується рік визначальний. З якими ж успіхами у виконанні річних планових завдань і соціалістичних зобов'язань по закупівлі лишків сільськогосподарських продуктів у населення та виконання річних обов'язкових фінансових платежів (в процентах) завершують його ці сільради.

	Мартинівська	Тернівська
102	М'ясо	60,4
101,1	Яйця	105,2
109,3	Молоко	55,8
100	Сільгоспподаток	100
100	Страхплатежі	100
100	Самооподаткування	85

Як видно із наведених даних, виконком Мартинівської сільської Ради виборів першість по всіх показниках. Тернівському виконкому (голова **О.Я.Пасенко**) до виконання річних соціалістичних завдань потрібно ще закупити 59 центнерів м'яса і понад 34 центнери молока.

У завершальному році п'ятирічки виконкомам сільських Рад потрібно значно поліпшити роботу громадських самодіяльних організацій, мобілізувати депутатів, актив на дострокове виконання завдань дев'ятої п'ятирічки.

М.Грох, старший інструктор райвиконкому.

"Колос" 1975 рік

11.01. Слідами ненадрукованих листів. Чи поживавиться робота у Тернівському клубі.

До редакції надійшов лист від молоді села Тернівки. У ньому розповідається, що у сільському Будинку культури тривалий час не демонструються кінофільми, немає гуртків художньої самодіяльності. Керівники цього культосвітнього закладу змінюють один другого так швидко, що їх не встигають навіть запам'ятати.

Редакція направила копію цього листа секретарю партійної організації колгоспу імені Литвинова т. **Островському В.О.** Нещодавно він надіслав відповідь такого змісту: "Копію листа обговорено на спільному засіданні бюро парторганізації колгоспу та виконкому сільської Ради. Накреслено ряд заходів, направлених на поживавлення культурно-масової роботи серед жителів села.

На посаду завідуючого Будинком культури призначили колишнього випускника Тернівської середньої школи **Олександра Циса**. З дирекцією районної кіномережі уклали умову на оплату вартості щоденної доставки кінофільмів транспортом колгоспу. Для цієї мети виділили спеціальний автомобіль і призначили водія. Завідуючий районним відділом культури

т. **Ягольницький Л.С.** направили листа з проханням допомогти підібрати для нашого Будинку культури музикального керівника.

Питання про участь молоді села в роботі гуртків художньої самодіяльності у найближчий час розглядатиметься на відкритих комсомольських зборах".

11.02. Техніці працювати довше (із статті про збереження техніки по району).

На полях нашого району працює чимало різної сільськогосподарської техніки. Безумовно, на неї припадає велике навантаження. Лише правильно експлуатуючи кожен механізм, ми можемо завчасно виконати будь-який об'єм робіт.

У господарствах району є понад 106 тракторів, 85 зернозбиральних комбайнів, 124 автомобілі, які вже використовуються по два-три роки, понад встановлений амортизаційний строк. Що сприяє довговічному збереженню техніки?

Перш за все, те, що машина закріплена постійно за одними й тими ж механізаторами. Той, хто обслуговує трактор, автомобіль, комбайн протягом тривалого часу знає, коли і який догляд проводити, добре вивчає роботу машини.

Нижче друкуємо список механізаторів, які вже чимало років працюють на одних і тих же машинах, значно продовжили їх амортизаційний строк. (Перша колонка – прізвище, друга – колгосп, третя – марка машини, четверта – рік експлуатації).

Ільїн Ф.І.	ім. Литвинова	МТЗ - 5	12
Пуяло І.П.	ім. Литвинова	МТЗ - 5	10
Пацай А.А.	ім. Литвинова	МТЗ - 5	10
Безтельний М.Ф.	ім. Литвинова	МТЗ - 5	10

1.03. Громадський осуд.

Нещодавно у нашому селі відбулася сходка громадян. З доповіддю по дотриманню соціалістичної законності і громадського правопорядку на території сільської Ради виступив народний суддя т. Проценко М.М.

Суворому осуду піддали громадяни села п'яниць і бешкетників, самогонників і злодіїв, ледарів і дармоїдів. Під табличкою, де написано "Тут сидять п'яниці і бешкетники", цього разу опинилися **Петро Кожухар, Іван Гусак, Василь Рудь** та деякі інші громадяни. У всіх у них схилені голови, погляди спрямовані у долівку, їм соромно дивитися у вічі односельчанам.

Ось виступає учасниця Великої Вітчизняної війни т. **Омелінська В.І.** Вона говорить: "Люди, схаменіться! У кожного з вас є діти. Тож не травмуйте їх молоді серця, не ганьбіть їх своїми вчинками. Адже заради щастя дітей ми скропили цю землю своєю кров'ю. А ви негідною поведінкою брудните її. Від імені громадськості я пропоную вам схаменутися поки що не пізно". Думку В.І.Омелінської підтримали всі інші громадяни, які виступали на сходці.

Винні понесли заслужену кару. Хай це старне уроком для всіх, хто йде по слизькій доріжці. І нагадує їм, що дотримання соціалістичної законності і громадськості правопорядку – обов'язок кожного чесного громадянина Країни Рад.

О.Пасенко, голова виконкому Тернівської сільської Ради.

20.03. З нагородою, мамо!

Ірина Прокопівна підходить до вікна. Тягнеться до відчиненої квартирки. Великий повний місяць золотить чубаті сосни, м'якою доріжкою збігає по їх вершинах аж до дрімаючих полонин. Ніби занурює їх у свою сріблясту купіль.

Десь далеко ллється легенька, що лед-ледь бринить серед нічного супокою, пісня. Вона наростає, ширшає. Тягуча, лагідна, то враз пориви ста, жвава, як гірський потік. "Ми зайдемо в чисту воду, біля водограю..." - витягують голоси єдиним дзвоном.

Барвіста мелодія мимоволі її повертає в рідну Тернівку. Як говорять: "Тут добре, але дома краще". Закінчується відпустка. Двадцять днів промайнуло непомітною Туристична подорож по Гуцульщині – винагорода їй від колгоспу за сумлінну працю. Вона добре відпочила. Надивилась на людей, на квітучу карпатську природу.

Вже декілька разів перекладала свої лаштунки, приготівляючись у дорогу. Мабуть, син із всіх вікон її вже виглядає. Ось завтра приїде вона. Зберуться родиною у великій хаті. Сестри навперебій розпитуватимуть про поїздки. Цілий вечір просидять гуртом.

Як колись, ще в тій старенькій мазанці, довгенько сиділи вони разом.

- Слухай, Ірино, ти добре подумай, - раяла Варвара розсудливо. – У тебе ж дитина мала. При цій роботі хоч трохи є вільного часу. Підеш на ферму – все пропало. Ото там коротатимеш дні і ночі.

Побачивши, що та не дуже зважає на палку раду, вже тихіше додала: - А втім, як знаєш. Раз так причарували тебе ті корови, то йди. Тільки на мене не надійся. Своєї роботи по горло. У твою хату й дверима більше не рипну.

На другий день **Ірині Панасенко** доручили групу корівок. Подруги по роботі **Ганна Зарва, Марія Власенко, Олександра Степанова** виявились роботящими доярками. Не раз завойовували першість у соціалістичному змаганні.

Незабаром й сестра, переконавшись в її невідступності, прийшла на допомогу. Насміялись опісля, згадуючи свою суперечку.

- Ну й вперта ж ти, Ірино. Хоч би слово зронила, а то мовчок.

- Я тобі зараз скажу, слухай, - мовила тоді Прокопівна. – Город обробити весною треба – до кого йду? До колгоспу. А на будівництво хати ось різного матеріалу треба, то маю право я просити в колгоспі? Маю. Може виходить, що з власної вигоди все це назріло в мене. Не хвилюйся, не підведу нікого.

Пройшло тринадцять літ. Виріс Микола. Ірина Прокопівна одна виховувала сина. Держала в строгості.

- Може тому він мене і шанує. На збори їздила недавно в педучилище, де він тепер навчається. Радію бо вчиться добре, дисципліну знає. Пише часто мені листи, приїздить. Вчора прийшла з роботи, дивлюсь лист. Похапцем читаю: "Вітаю, мамо, з третьою нагородою. Таки правду ти казала, що працюватимеш від щирого серця, не підведеш. То будь же завжди такою. І ще здоров'я тобі великого..."

До двох нагород **Ірини Прокопівни Панасенко** за славний труд приєдналась ще одна: їй вречено орден Трудової слави третього ступеня.

О.Плешкова.

01.04.

Механізовану ланку по вирощенню цукрових буряків у першій тракторній бригаді колгоспу імені Литвинова очолює досвідчений механізатор **Василь Петрович Пуля**. Ланка взяла зобов'язання виростити в цьому році по 320 центнерів цукрових буряків з кожного гектара. Незабаром наступить та хвилина, коли її члени зможуть

вивести бурякові сівалки в поле.

Василь Петрович разом із своїм помічником **Анатолієм Андрійовичем Процюком** ще і ще раз проводять контрольні перевірки сівалок. Необхідно завчасно виявляти найдрібніші недоліки, щоб агрегати були надійні у сівбі.

На фото: В.П.Пуля (ліворуч) і А.А.Процюк, фото П.Цимаховського.

10.04.

По-весняному сяють усмішки на обличчях передових телятниць колгоспу імені Литвинова **Ганни Тихонівни Федоренко** (праворуч) і **Параски Григорівни Мазури**. За перші три місяці цього року вони

досягли визначних трудових здобутків. Середньодобовий приріст доглянутих ними тварин становить більше одного кілограма, що є найкращим показником в колгоспі.

На фото: Г.Т.Федоренко(праворуч) і П.Г.Мазура.

Фото П.Цимаховського.

15.05. Щасливої служби, земляки!

Недавно в Тернівському Будинку культури відбувся вечір проведів наших юнаків до лав Радянської Армії. До цього свята ми довго і наполегливо готувалися. Справа в тому, що із села мали йти в армію 9 хлопців, а серед них **Григорій Коверга, Микола Самойлик, Василь Степанов, Микола Однорал, Анатолій Гориславець, Микола Сьора, Василь Журавель, Микола Чабан**, які працювали в рідному колгоспі шоферами й трактористами, та **Олександр Панасенко** – медпрацівник місцевої середньої школи.

У той урочистий вечір усім їм разом з цінними подарунками вручили так звану книжечку-путівничок. Виготовили цей путівничок із звичайної записної книжки, де зібрали накази молодому воїну – матері, першій вчительки, батька, ветерана війни, керівника виробничої ділянки, де трудився той чи інший юнак, та наказ молодшого товариша.

Усі перейменовані люди власноручно робили записи у путівниках, наказуючи призовникам вірно захищати Вітчизну, дотримуватися військової дисципліни, берегти мир, а мами писали і про те, щоб сини вчасно надсилали додому листи.

Укожного юнака на службі буде хвилина, коли далеко від рідної домівки перегортатиме цю книжечку і згадуватиме найдорожчих йому людей.

Вечір розпочала коротеньким виступом голова сільської Ради **О.Я.Пасенко**. Потім було запропоновано гірлянду слави майбутнім воїнам понести до братської могили. Після покладання гірлянди хвилиною мовчання юнаки і всі присутні на цьому торжестві, вшанували пам'ять загиблих воїнів у Великій Вітчизняній війні. Зворушливими були хвилини, коли матері пов'язували своїх синів вишитими рушниками.

З напутніми словами до юнаків звернулися секретар парторганізації **Ф.С.Кушнір**, односельчани **І.М.Самойлик, М.П.Панасенко**, ветеран Великої Вітчизняної війни **І.А.Цис**. Вірно служити Батьківщині наказували майбутнім воїнам їхні молодші товариші **Петро Екало та Рая Олефіренко**.

Хлопці поклялися чесно служити Батьківщині.

Н.Бафталовська, бібліотекар.

26.06. Буде дорога.

Для нашого колгоспу дуже потрібний брукований шлях, а тому ми будуємо нову дорогу з твердим покриттям, яке зв'яже село Розсохуватець з нашим. Для цього заготували щебінь, гудрон і інші матеріали. Сподіваємось закінчити впорядковувати її до Жовтневих свят.

Звичайно, це дозволить нам високо продуктивніше використовувати техніку, поліпшити зв'язок з райцентром.

А.Петухов, колгоспник, колгосп імені Литвинова.

02.08. Як справи у Будинку культури?

У нашому селі є хороший Будинок культури, але робота в ньому занедбана. Гуртки художньої самодіяльності не працюють, плани демонстрування фільмів не виконуються, та й дитячі сеанси – рідке явище.

Питання про роботу Будинку культури нещодавно розглядалось на засіданні виконкому сільської Ради. Звітував директор Будинку культури **В.І.Ісак**. Вказавши на недоліки в роботі і попередивши востаннє, виконком сільської Ради зобов'язав директора негайно усунути недоліки в роботі керованого ним культосвітнього закладу, налагодити роботу гуртків.

На засіданні виконкому також вирішено звернутися до дирекції рай кіномережі з проханням забезпечити Тернівський будинок культури кваліфікованими кіномеханіками, своєчасно і систематично постачати кінокартинами, які відповідали б сучасній тематиці.

І.Протасов, голова Тернівської сільської ради.

7.08. Перейнявши батькову професію.

Схвилюваним того дня йшов із колгоспних зборів **Анатолій Дмитрашко**. Його, комсомольця – тракториста, висунуто кандидатом у депутати до районної Ради депутатів трудящих. Наче і відзначитись чимось особливим не встиг, а вже така шана. Потім були поздоровлення друзів, участь у роботі першої сесії.

Анатолія не манили далекі обрії. Повернувшись з лав Радянської Армії, хлопець твердо вирішив піти навчатись до сільськогосподарського професійно-технічного училища. Час збіг швидко і непомітно. І ось він уже із свідоцтвом стоїть перед головою колгоспу.

- Ну що ж, хлопче, підеш працювати на трактор разом із своїм батьком. Думаю, що кращого наставника не знайти.

Від радості у Анатолія співало серце. І він спішив поділитися із своїми рідними. Старий Дмитрашко сприйняв це повідомлення сухо.

- Що трудитися будемо поруч, це добре, - мовив. – Але пам'ятай, що скидки не буде, за трактор і роботу питатиму з усією суворістю.

Другого дня юнак був у польовому таборі тракторної бригади. Зустріли там по-дружньому, адже всі були знайомі, свої, сільські.

Потім була щоденна праця. По своєму романтична і разом з тим нелегка, хліборобська. Та Анатолія вона не стомлювала, бо відчував від неї велике задоволення. Адже прагнув до цього з дитинства.

Невдовзі про Анатолія стали в селі говорити, як про сумлінного, тямущого тракториста. Будь-яке завдання чи господарське доручення виконував старанно, не рахуючись з часом.

Слідом за цим ішла й шана. Хлопця стали називати в числі кращих механізаторів господарства. А комсомольці першої тракторної бригади обрали його своїм ватажком.

Вечорами Анатолія можна побачити на вулицях села з червоною пов'язкою на рукаві. Він член добровільної народної дружини.

Нині Анатолій, як і завжди, в полі – готує ґрунт під озимі, оре на зяб. Ще не завершився нинішній рік, а його думи, як і належить хліборобу, про майбутній урожай.

В.Мазура, секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.

12.08. Сила дерзання.

Іван Штефан ніби знав, що матиму до нього важливу справу, був у бригаді, походжав біля своєї "Ниви". Вчора закінчив останній обмолот. На рухунку більше 5 тисяч центнерів хліба. А сьогодні по звичці, як і щодень, з'явився до сходу сонця в польовий стан. Якби я його не знав, то міг би подумати, що він чимось незадоволений, така похмура зосередженість лежала на його обличчі. Він завжди щось обмірковує. Ось і тепер, випередивши мої думки, кивнув на агрегат: "то куди ж його тепер?"

Підходжу ближче, сідаємо на висохлу, майже зотлілу від спеки, траву. Земля ще не нагрілась, і хоч без жодної росинки але дихала прохолодою.

- Може щось змайструємо, то я на силос гайну? – продовжував, сидячи поруч. Я зрадив.
- То ти за? Добро! А тепер подумаємо, як нам пристосувати твою "Ниву", щоб солону подрібнювала. Чув? Січку консервуватимемо разом з кукурудзяною масою, а подрібнювати немає чим.
- Зробимо, - впевнено глянув на мене механізатор.

Ми вже з цієї хвилини ніби зв'язали себе однією ниткою думки. Не перший раз з ним радимось і доходимо до згоди та порозуміння. Пригадую, як було у нього із старим СК-4. Вісім років **Іван Максимович** водив його серед колосових гонів, а тут прийшов час списувати стару машину. Але умови склались такі, що нової техніки не одержували, а для сінажу, який був на підході, малувати в нас механізмів і машин. Час не ждав.

Обміркував я, що комбайн можна ще використати для заготівлі кормів, якщо над ним попрацювати. В "Сільськом механізмі" знайшов схему і пораду, як переобладнати зернового комбайна для сінажування. Йому й розказав про свою думку.

- Давай, кажу, візьмемо з Херсонця -З виносний шнек і поставимо на твій комбайн, а з силосного СК-2,6 – подрібнюючий апарат. Щось доробимо, дообладнаємо і вся жура з пліч.

Іван не згодився. Він теж любить ритися в технічній літературі, поміжувати над якоюсь новинкою. Мав своє міркування, але ще вагався, тому й мовчав. Невдовзі запропонував: "А що, як візьмемо новішу машину, як от силосозбиральний КС-2,6?"

Щоб пересвідчитись, що вигідніше, зробили два подрібнювачі маси. Як перевірили їх в роботі, то вийшло, що Штефан правий. Я був радий за механізатора. Підказав, що треба було б йому поступати вчитися. Тепер **Іван Максимович Штефан** заочно навчається на третьому курсі Кіровоградського технікуму механізації.

- Ось з твоєї доброї волі став я студентом, потихеньку закінчу науку, а поки що підказуй як розібратись в оцій схемці, - часто звертається за допомогою Іван Максимович.

Він недавно повернувся із сесії. А в цьому році закінчив восьмирічку його син. Тепер здав вступні екзамени в той же технікум, де вчиться батько. Якщо в нього стільки ж наполегливості, як у старшого Штефана, то досягне мети, а вона в нього в любові до машин, до техніки.

Іван Максимович Штефан знає толк у своїй справі, дорожить роботою і завжди вишукує щось цікаве, цінне не тільки для себе, а й для інших. Сьогодні він працює на заготівлі кормів, а після завершення цієї роботи піде на іншу. Так круглий рік. Торік, наприклад, з напарником **Василем Петровичем Пулею** викопав з високою

якістю понад 70 гектарів цукрових буряків. До осіннього збирання їх і тепер уже готовий. Відремонтував свій бурякозбиральний комбайн.

Іван Максимович – людина вдумлива, серйозна. Старанністю і сумлінням він досяг своєї мети: вчитися і працювати на совість.

М.Ярошенко, бригадир тракторної бригади колгоспу імені Литвинова.

23.08. У боротьбі за добрі знання.

Мине ще кілька днів і веселий дзвінок покличе школярів за парти. Тисячі хлопчиків і дівчаток розпочнуть свою нелегку працю.

Підготовку до нового навчального року педагогічний колектив нашої школи, під керівництвом партійної організації, розпочав ще на початку канікул. Ремонт приміщення, класних кімнат, завершено швидко і вони хоч сьогодні готові прийняти своїх неспокойних господарів.

Завершили й упорядкування навчальних кабінетів. Вони поповнились новим обладнанням, приладами.

Одне слово, умови для навчання стараємося створити добрі. В усій своїй діяльності партійна організація виходить із вимог: зробити 1975 рік – роком високої якості знань, до чого закликали ростовські вчителі.

Цьому була підпорядкована діяльність педагогічного колективу і в минулому. Первинна партійна організація питання поглиблення знань учнів ніколи не випускала з поля зору, вважала його однією із головних своїх турбот.

Рівень викладання окремих предметів, роботи піонерської і комсомольської організації є постійним предметом обговорення комуністів на своїх зборах.

Чимало корисного винесли учителі із відкритих партійних зборів, на яких обговорювався стан викладання історії та суспільствознавства, математики.

З ініціативи комуністів у школі почав проводитися і став уже традиційним "Тиждень без двійок". Зміст його полягає в тому, що кожного понеділка на урочистій лінійці оголошуються підсумки змагання. Класу-переможцю вручається вимпел.

Як ми переконалися, ця форма роботи викликає у дітей неабияке піднесення, бажання вчитися краще. Помітно зменшується кількість двійок у класних журналах. Прикладом цього є успіхи 8-А класу, де я керівником. Діти не раз ставали володарями почесного трофея. Відповідно піднімалась і їх успішність. Якщо у першій чверті якість знань становила 38 процентів, то на кінець третьої – 42 проценти.

У цьому напрямку партійна організація постійно спрямовує і діяльність учнівських громадських організацій. За роботу комсомольської організації у нас відповідає член КПРС **О.І.Власенко**, піонерської – **О.С.Безуглий**. Вони надають юним постійну допомогу в роботі, звітують про зроблене перед партійними зборами.

Постійна увага з боку комуністів стимулює роботу учнів, сприяє піднесенню якості знань.

Велику увагу партійна організація приділяє патріотичному і трудовому вихованню. З цією метою часто проводимо вечори-зустрічі. В гостях у школярів побували ветерани війни **М.І.Соколов**, **Г.І.Мазура**, передовики виробництва, орденоносці комбайнер **В.І.Шумиленко**, тракторист **І.Ф.Зборовський**, доярка **Я.П.Панасенко**.

Н.Суржко, секретар парторганізації Тернівської середньої школи.

02.09. Про школу та лікарню.

Нещодавно на черговому засіданні виконкому сільської Ради розглядалося питання про стан навчально-виховної роботи в Тернівській середній школі та про роботу дільничної лікарні.

Заслухавши та обговоривши ці питання, виконком зобов'язав директора середньої школи **П.М.Жорницького** далі вдосконалювати навчально-виховний процес, впроваджувати передовий досвід вчителів району та області, покращити роботу лекторію для батьків. Головного лікаря **М.М.Баєва** зобов'язано негайно налагодити профілактичну роботу, систематично проводити бесіди, лекції, випускати санітарні бюлетені на фермах, в тракторних бригадах, у полі.

Вирішено також поповнити матеріально-технічну базу школи, найближчим часом перейти на кабінетну систему навчання.

Г.Мазура, секретар Тернівської сільської Ради.

06.09. Правофлангові змагання

Вони працюють у різних господарствах. **Ярина Прокопівна Панасенко** трудиться дояркою у колгоспі імені Литвинова, а **Олександр Іванович Глуценко** – механізатором у колгоспі імені Кірова. Але спільного у них багато.

У першу чергу те, що кожен виконує свої обов'язки сумлінно і добросовісно. Ярина Прокопівна за 8 місяців нинішнього року вже одержала від кожної фуражної корови понад 2500 кілограмів молока. І в цю пору надоює по 11-12 кілограмів на тварину, а Олександр Іванович, готуючи площі під цукрові буряки наступного року, щоденно виконує змінні завдання на 115-120 процентів. У них одна мета – працювати наполегливіше, на совість.

На фото: Я.П.Панасенко, фото П.Цимаховського.

04.11. Оранці – якість.

Нещодавно на черговій сесії депутатів нашої сільської Ради розглядалося питання про хід оранки на зяб. Доповідаючи по цьому питанні, бригадир тракторної бригади **Іван Іванович Штанько** та агроном **Олексій Петрович Цисаренко** у своїх виступах звернули особливу увагу на неякісне проведення оранки та на те, що при цьому зовсім не вноситься аміачна вода, а сипучі мінеральні та органічні добрива хоч і вносяться, проте недостатньо. Тут був кинутий докір і в адресу агротехнічної служби, яка слабо контролює виконання останніх сільськогосподарських робіт. Вказувалось також і на те, що не використовуються цінні місцеві добрива – курячий послід. Гній, який накопичився на дворах тваринницьких ферм (завідувачі тт. **Кейбало І.П.** та **Самойлик М.М.**) також потрібно вносити на поля.

Сесія зобов'язала бригадирів тракторних бригад колгоспу імені Литвинова вжити заходів для поліпшення якості оранки. Агротехнічну службу зобов'язано посилити та систематично вести контроль за внесенням у ґрунт мінеральних, органічних добрив і аміачної води.

І. Протасов, голова Тернівської сільської Ради.

23.12. Зобов'язання птахарок. (Із виступу на нараді передовиків сільськогосподарського виробництва району птахарки В.О.Мазури).

Посильний вклад в здійснення величних планів дев'ятої п'ятирічки внесли птахарки нашого колгоспу імені Литвинова. Так, валове виробництво яєць в порівнянні з 1971 роком зросло на 210 процентів. Підвищилась яйценосність птиці. Коли в першому році п'ятирічки ми одержали 179 штук яєць на курку-несучку, то в 1975 році маємо 206. Зросла за цей період і продуктивність праці птахарів. Зменшилось витрачання кормо одиниць на 1 тисячу яєць із 5 центнерів до 2,5.

На перший рік десятої п'ятирічки по всьому птахокомплексу взяли зобов'язання одержати по 195 штук яєць від кожної курки-несучки. Я обіцяю одержати 200 штук.

Наша птахоферма перетворилася у велике сільськогосподарське підприємство. Нині тут є 80 тисяч курей-несучок без поступаю чого молодняка. Це по-суті, не ферма, а фабрика, яка в майбутньому повинна забезпечити план виробництва та продажу яєць за весь район.

Валовий нанос яєць з початку року у нас становить 6912 тисяч штук. Він міг би бути і більший, якби в годівлі курей не було частих перебоїв. Правління колгоспу купує рибу за готівку у Києві, Керчі, а питання централізованого заову цієї продукції так і не вирішується. Комбікорми, що надходять із Новоархангельського комбікормового заводу, не збалансовані по вітамінах та мікроелементах.

Незважаючи на всі труднощі, ми докладемо зусиль, щоб виконати поставлені перед нами завдання.

“Колос” 1976 рік.

06.04. Працює агітпункт.

Велику роботу розгорнуто в агітпункті села Тернівки. Партийна організація рекомендувала призначити сюди завідувачем молодого комуніста, вчителя місцевої середньої школи **Олександра Сергійовича Безуглого**.

Налагодили на агітпункті чергування, проводяться бесіди із громадянами села. Недавно відбулася зустріч молодих виборців із ветеранами праці. Юних громадян ознайомлено із законами, які стоять на сторожі прав радянської людини.

Бібліотекар **Н.Ф.Бафталовська** оформила книжкову виставку “Вибори народних судів”, в якій є такі розділи: “Молодь і радянський народ”, “Закон охороняє природу” і інші.

Відбулася зустріч з кандидатом в народні судді М.М.Проценком.

Проведено також вечір запитань і відповідей. Така робота допоможе нам провести вибори на високому ідейно-політичному рівні.

О.Пасенко, секретар партійної організації Тернівської середньої школи.

24.04. Кладуть палицю у свої ж колеса.

У нашій газеті від 18 листопада минулого року була надрукована стаття “Потрібен господар”, в якій йшла мова про занедбану художню самодіяльність у Тернівці.

З часу критичного виступу газети пройшла майже п'ять місяців. І от ми знову в Тернівці. За цей період Будинок культури став ще незвабливішим. Дах тече, підлога перегнила, у всіх кімнатах брудно.

Правлінню колгоспу, виконкомів сільської Ради потрібно зібрати максимум сил, часу, щоб все ж таки відремонтувати Будинок культури. Частину коштів для цієї справи районний відділ культури вже перерахував сільраді. Залишається розпочати роботу, а для цього і в голови колгоспу

В.О. Островського, і в голови сільської Ради **І.В.Протасова** все не знайдеться часу.

Звичайно, цим товаришам, щодня доводиться вирішувати чимало важливих господарських справ. Вони потребують багато уваги, сил, знань, контролю. Але ж чи можна так різко відмахнутись від культурно-масової роботи? Адже сучасний керівник, і особливо сільський, де гостріше стоїть проблема про молоді кадри, повинен в однаковій мірі дбати і про виробництво, і про духовне зростання трудящих, про формування в них почуття справжнього господаря землі, який сповна несе відповідальність за те, щоб вона родила щедно й рясно, передаючи цю любов своїм дітям, внукам.

Далеко не так ідуть справи у Тернівці. Ще зовсім недавно тут плідно діяв самодіяльний народний хор. А тепер немає хору. Чому розпався цей прекрасний колектив?

На превеликий жаль, ні голова колгоспу, ні секретар партійної організації, ні голова сільради не відчувають особистої відповідальності за те, що самодіяльний народний хор більше не працює. Що там, мовляв, пісня, коли треба думати про м'ясо, молоко, хліб? Так і стихла самодіяльна пісня у Тернівському Будинку культури.

Тернівчани сподівалися, що цій сумній історії буде покладено край, коли до них прибув на посаду художнього керівника випускник музикального училища **Г.І.Лозовенко**. Він намагався відновити роботу хору та скоро той запал згас, остуджений повною байдужістю керівників колгоспу, сільради. А вони, доцільно згадати, дали обіцянку у відповідь на критичний виступ газети від 18 листопада 1975 року, що взимку відновлять діяльність хору.

Пройшла зима, як і ті обіцянки, а хору в Тернівці немає. Нема кому по-господарськи подбати про нього, вкласти частинку душі в цю справу. Байдуже спостерігають **В.О.Островський**, **Ф.С.Кушнір**, **І.В.Протасов**, як з річного безплідного перебування у селі збирається виїжджати з Тернівки дипломований хормейстер **Г.І.Лозовенко**. Тепер у них буде причина для виправдовування чому не працює хор. А керівника, скажуть, немає! От і не діє. І знову почнеться все спочатку: пошуки хормейстера, палкі обіцянки, що хор буде відновлено, а за цим невтішний фінал, як от тепер. І вся біда в тому, що правління колгоспу, виконком сільської Ради вважають культмасову роботу зайвим клопотом. Тому так розорено Будинок культури, звідси виїжджають культпрацівники, все рідше звучать у Тернівці самодіяльна пісня, музика, а людям без цього не обійтись. Особливо молодим, яких так потребує господарство імені Литвинова.

Н.Гончарук

6.05 Додатковий резерв поживних кормів.

У нашому господарстві розпочалися роботи по догляду за просапними. Механізатори проводять шаровку посівів цукрового буряка, а рільники проривають його. Поряд з цими роботами вишукуємо невикористані земельні ділянки, розорюємо і сіємо кормові культури, врожай яких буде використано на корм для громадського тваринництва. На сьогоднішній день вже освоїли майже 10 гектарів таких площ.

В.Островський, голова колгоспу імені Литвинова.

8.06. Є піврічний план.

Працівники птахівничої ферми нашого господарства розгорнули палке змагання за виконання народногосподарських планів.

Наполеглива, самовіддана праця принесла їй бажані наслідки. За п'ять місяців ними одержано 3 мільони 663 тисячі штук яєць, або на один мільйон 63 тисячі більше, ніж належало їх мати за перше півріччя.

Правофланговими в трудовому суперництві йдуть **О.В.Ляш**, **К.П.Васильченко**, **В. О.Мазура**, які уже мають по 80-100 штук яєць на курку-несучку.

За травень найвагомішого показника досягли **М.М.Рудь**, **Г.Ф.Пуля**, **К.І.Данильченко**, одержавши від кожної курки по 19 штук яєць.

Велика заслуга в досягнутих успіхах і завідуючого фермою **П.Й.Мазури** та його помічника комуніста **І. О.Коверги**, які домоглися чіткого дотримання птахарками технології утримання птиці, високої виробничої дисципліни.

На поліпшення продуктивності птиці значною мірою вплинула добре налагоджена високовітамінна годівля птиці. Протягом року птиця одержує зелені корми. Взимку їх вирощували на гідропоні. Видавали не менше, як по 7 грам на голову. Останнім часом почали додавати відвійки молока, є інші білкові компоненти.

Все це сприяло тому, що кури почали добре нестися.

Птахарі господарства взяли за завдання першого року дев'ятої п'ятирічки виконати до 20 листопада. Перші їх здобутки є доброю запорукою того, що слова вони дотримують і здобудуть право називатися колективом комуністичної праці, за яке борються.

***Ф.Кушнір**, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.*

10.06. За високий урожай першого року десятої п'ятирічки.

У тракторній бригаді №1 колгоспу імені Литвинова вже підготували свій комбайн до збирання нового врожаю 1976 року передові комбайнери **Василь Петрович Золотухін** і **Іван Пантелійович Шостак**. В минулому році вони зайняли перше місце в соціалістичному змаганні серед комбайнерів колгоспу. І тепер механізатори сповнені рішучості бути в числі правофлангових.

*На фото: **В.П.Золотухін** (ліворуч) і **І.П.Шостак**.*

12.06. Що заслужили, те й одержали. Із зали суду.

Почалася ця невесела історія з того, що Коля не хотів навчатися в школі. Батьки, вчителі не звернули вчасно уваги на цю негативну рису характеру хлопця. Закінчивши всього лише сім класів, Микола став блукати селом без діла, шукати друзів, з яким міг би випити. А щоб було за що придбати горілку, став займатися крадіжками.

Миколі Наточію, жителю села Тернівки, виповнилося лише 19 років, як він вже вчинив крадіжку державного майна і народний суд позбавив його за це волі строком на три роки.

Через чотири роки цей громадянин знову був засуджений за хуліганство.

Порвернувшись додому, Микола одружився. Була надія, що тепер він, як кажуть візьметься за розум. Час йшов, народжувалися діти, та не було ладу і спокою в сім'ї. Господар систематично пиячив, знущався над дружиною. Тому вона часто-густо ночувала в сусідів і взимку, і влітку.

У березні минулого року разом із горілчанам побратимом **П.А.Бевзом**, який працював кочегаром на Голованівському хлібокомбінаті, **М.Наточій** вкрав на свинофермі колгоспу імені Будьонного двоє свиней. Обробивши туші, здали м'ясо в кулінарний магазин Голованівського харчоторгу, поділили гроші і знову почалися п'янки, дебоші.

Скоро гроші закінчилися і Микола вирішив красти сам, щоб не доводилось ділити виручку з напарником. Пробравшись на ферму колгоспу імені Ульянова Добровеличківського району, украв телицю. Але на цей раз працівники міліції спіймали злодія на гарячому. Народний суд позбавив за цю крадіжку громадянина **М.Наточія** волі строком на 4 роки.

Працівники міліції, розслідувавши також справу про крадіжку двох свиней у колгоспі імені Будьонного, з'ясували, що її вчинили **М.Наточій** та **П.Бевз**. У зв'язку з цим народний суд виніс рішення: позбавити **М.Наточія** волі строком на 5 років, а **П.Бевза** – на два роки.

Крадіїв засуджено так, як вони цього заслужили. Але хочеться згадати й про тих громадян, які створили їм сприятливі умови для цього. Під час скоєння цих злочинів ні на фермі колгоспу імені Будьонного, ні у господарстві імені Ульянова Добровеличківського району не було сторожів, як цього вимагають правила.

Питанню збереження колгоспного майна правління повинні приділяти більше уваги.

***І.Ткаченко, С.Марондель** – працівники обласного управління внутрішніх справ.*

22.06.

Вагомогу успіху за п'ять місяців нинішнього року добились птахарки колгоспу імені Литвинова **Олена Василівна Ляш** і **Ганна Прокопівна Коверга**. На кожну курку-несучку вони отримали по 91 яйцю. Це показник кращий в районі.

*На фото: **Г.П.Коверга** (ліворуч) і **О.В.Ляш**.
Фото П.Цимаховського.*

26.06.

Старанністю в роботі відзначається молодий механізатор першої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова комсомолец **Василь Мисник**. Він успішно виконує будь-які завдання, поставлені перед ним. За чесність і трудолюбивість

У колективі бригади цінують і поважають юнака.

На фото: В.Мисник. Фото П.Цимаховського.

17.07. У Тернівці не поспішають.

Уже став банальним вислів: "Жнивної пори у доброго господаря кожна година на обліку". Однак у колгоспі імені Литвинова часом не дорожать.

Була уже одинадцята година дня, коли ми прибули до першої тракторної бригади цього господарства. Сонце високо піднялося над горизонтом і неймовірно припікає. Механізатори, котрим нічим було зайнятися, зручно вмотившись у холодку під деревами, вели різноманітні розмови. Неподалік, немов на параді, вишикувались комбайни.

Одне слово, панує атмосфера байдужості, хоч на косарів чекає ще чимала площа незібраного гороху. Бригадир же механізаторів Іван Іванович Штанько не наважується дати розпорядження розпочати збирання, посилаючись на те, що, мовляв, мокро.

Їдемо на поле. Тут, звичайно, тихо. Лише чути, як потріскують боби гороху. Сухі рослини і ґрунт чекають на своїх господарів. Але комбайни появилися на ділянках аж о 12 годині. Та втраченого уже не повернеш.

Дивує, що його немовби не помічають і дозорці, яких тут, як вірити списку, що висить на стіні у будинку механізатора, сім. Та жоден з них, в тім числі і керівник поста **В.Г.Гусак**, не вчинили з цього приводу тривоги. А саме вони покликані пильнувати за тим, щоб жнивна техніка використовувалась ефективно, не допускалось простоїв. І, звичайно, не лише тоді, коли комбайн зупинився із-за якоїсь поломки, а й не в меншій мірі й з інших причин.

Жнива лише розпочинаються і ми не застраховані від дощів чи бур. То ж і варто дорожити кожною погожою годиною, а не вичікувати ідеальних обставин.

Заслужовують уваги і нарікання комбайнерів з приводу того, що їм дося невідомі норми виробітку. – За моїми підрахунками, – говорить **О.Я.Стеценко**, – я своїм СК-4 поклав у валки гороху більше за своїх товаришів. Але багато це чи мало, чи спавився із завданням, чи ні, сказати не можу.

Помічник комбайнера **І.П.Шостака** доречно доповнює його: – Ви гляньте на нашу дошку показників, там акуратно виведено прізвища всіх командирів степових кораблів. Але ніде не позначено скільки ж хто уже скошив.

До цього можна додати, що моральні заохочення тут взагалі не в пошані. Червоних прапорців на агрегатах не побачите. Календар трудової слави повідомляє, що тракторист-машиніст **П.Д. Дмитрашко** виробив найбільше гектарів умовної оранки. Але скільки саме – не зазначено.

Про правофлангових у змаганні нічого не пише і стіннівка.

Байдуже дозорці поставились й до збереження техніки. Машини, знаряддя розставлені безладно. Більшість із них не очищені від ґрунту, а декотрі уже почервоніли від іржі.

Жнива вінчають хліборобську працю. Щоб провести їх в скорочені строки, не допустити втрат зерна, народні дозорці покликані поставити надійний заслін недолікам на його маршрутах.

Б.Козуб

У районному комітеті народного контролю.

Районний комітет народного контролю на своєму черговому засіданні розглянув питання про падіж великої рогатої худоби в колгоспах імені Жовтневої революції та імені Литвинова.

Встановлено, що в колгоспі імені Жовтневої революції нинішнього року загинуло 73 голови великої рогатої худоби, чим нанесено господарству збитків на суму 2593 карбованці.

У колгоспі імені Литвинова загинуло 68 голів великої рогатої худоби на 1556 карбованців.

Все це є наслідком безтурботного ставлення до утримання худоби з боку членів правління, спеціалістів сільського господарства, керівників ферм.

За допущення падежу великої рогатої худоби на голів колгоспів імені Жовтневої революції, імені Литвинова **Г.Є Перехреста**, **В.О.Островського**, спеціалістів цих господарств **М.П.Богасова**, **П.В.Антипова**, **О.О.Якубенко** накладено адміністративні стягнення.

Правління колгоспів зобов'язано притягнути до відповідальності і відшкодувати нанесені збитки за падіж тварин із членів правління, спеціалістів.

29.07. Після виступу "Колоса". "У Тернівці не поспішають".

В кореспонденції під таким заголовком у газеті від 17 липня цього року розповідалося про те, що в колгоспі імені Литвинова не поспішають із збиральними роботами, комбайнери не обізнані з умовами виробітку, не по господарськи зберігається техніка, погано налагоджена гласність змагання серед жнивварів.

Як повідомив редакцію секретар партійної організації колгоспу **Ф.С.Кушнір**, статтю обговорено на розширеному засіданні партійного бюро. Критику визнано правильною.

Бригадира першої тракторної бригади **І.І.Штанька** за послаблення контролю щодо роботи збиральних агрегатів, суворо попереджено, а обліковцеві **І.А.Гусаку** вказано на несвоєчасне заповнення дошки показників.

Правлінню колгоспу запропоновано за незадовільну організацію збереження техніки помічникам бригадира **І.А.Зубцю** і **В.Г.Гусаку** зменшити за липень посадові оклади на 20 процентів.

Норми оплати праці комбайнерів вивішено в польових таборах тракторних бригад і роз'яснено на зборах. Затверджено графік чергування біля жнивних загонів комуністів і керівників господарства.

03.08. Опираючись на підручних.

Наше господарство спеціалізується на виробництві яєць. І в цьому маємо чималі здобутки. У першому півріччі понад завдання реалізували їх державі майже 2 мільйони штук.

Та це, звичайно, не знімає з нас відповідальності за виробництво іншої тваринницької продукції. Справи ж тут, варто сказати, у нас кепські. М'яса відправили на заготівельні пункти значно менше, ніж належало. А по продажу молока хоч і досягли встановленого рівня, та все ж займаємо останнє місце в районі.

Не так, як хотілося, розгортаються й жнива. Хліб обмолочено поки що лише на 1070 гектарах із загальної площі ранніх зернових 2180 гектарів.

Обставини, як бачимо, склалися невтішні. І парторганізація, прагнучи до того, щоб добитись перелому у виробництві тваринницької продукції, прискоренні жнив, використовує всі засоби, які є в її розпорядженні. Намагаємось повніше використовувати в цій роботі і наших підручних: громадські організації.

Відчутну допомогу в налагодженні трудової дисципліни, збереженні матеріальних цінностей подають народні контролери і товаристський суд, очолювані комуністами **Н.М.Вовком** і **О.А.Якубенко**.

Прикладів можна навести чимало. Ось самі найсвіжіші. Високого темпу в роботі на збиранні ранніх зернових набрав **В.П.Заїка**. Своєю "Нивою" він уже намолотив понад 2 тисячі центнерів хліба. Честь і хвала йому за це. Але контролери вирішили поцікавитися, чи все гаразд у нього з якістю. І виявили, що допускає втрати. В соломі чимало зерна. Довелося йому перемолочувати солому. Здійснюється нагляд і за маршрутом зерна на елеватор. Тут увагу дозорців привернула розбіжність у вазі. Вони взялися вияснити причини чому на окремих машинах вона менша, на інших – більша.

Можна навести факти і пізнішої давності. Трактористи **М.Ф.Безтильний**, **О.А.Пацай**, **М.С.Васильченко** неякісно посіяли соняшник, а колгоспниці **Т.Ф.Золотухіна**, **М.М.Однорал** допустили надмірне зрідження рослин на проривці цукрових буряків. За рекомендацією дозорців, які своєчасно виявили цей брак, правління колгоспу відшкодувало нанесені збитки за рахунок винуватців.

Чимало добрих справ і на рахунку товаристського суду. Ним систематично притягуються до відповідальності ті, хто пиячить, ухиляється від роботи, порушує соціалістичну законність.

Доярка **К.Ф.Гусак** образила лайливими словами своїх подруг по роботі. І за це понесла заслужене покарання.

Не уник відповідальності й шофер **І.І.Штанько**, який, напившись горілки, цілий день проспав, а машина простояла.

Не уникнули серйозних зауважень і керівники групи народного контролю та товаристського суду. На одному із засідань партійного бюро, коли **Н.М.Вовк** і **О.А.Якубенко** доповідали про роботу цих громадських організацій, їм справедливо, по-товаристськи порадили краще обнародувати наслідки своєї діяльності, не лише констатувати факти, а й вживати заходів до запобігання порушень соціалістичної законності. Все це вони враховують у своїй подальшій роботі.

Обсяг організаторської, масово-політичної роботи досить великий і багатогранний. Без допомоги громадських організацій з нею не справитись. Це і враховує в своїй діяльності первинна партійна організація нашого колгоспу і широко спирається на них.

Ф.Кушнір, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

12.08. "Вісті з сільських Рад". Допомогає громадськість.

Менше стало любителів спиртного у нашому селі. Тепер майже нікого не побачите, щоб прийшов на роботу напідпитку. Чимала заслуга в цьому адміністративної комісії сільради. Вона не залишає поза увагою кожного з тих, хто схильний до алкогольних напоїв. Взяти для прикладу трактористів **А.Д.Чабана**, **І.Г.Гусака**, **П.М.Кожухаря**. Ці механізатори частенько заглядали в чарку, порушували трудову дисципліну, залишали без

нагляду закріплену за ними техніку. Добрі поради і умовляння ні до чого не привели. Довелося їх примусово відправляти на лікування.

А от їздовий **А.Н.Ковальчук** сам попросив медпрацівників, щоб допомогли йому позбутися цієї ганебної звички.

Всі вони тепер стали чесними трудівниками, про випивки забули.

Потрапивши в полон до "зеленого змія", довгий час не працювала **С.І.Гусак**. А після того, як вернулась із лікарні, систематично ходить на роботу, виконує всі доручення, які дає їй бригадир чи ланкова.

Свої засідання адміністративна комісія проводить здебільшого на виробничих місцях. Прийняті нею рішення є школою для присутніх.

Г.Мазура, секретар Тернівської сільської Ради.

17.08.

Комсомолки **Валя Доброва**, **Таня Екало** і **Валя Тодорова** старанно виконують доручену їм роботу, працюючи на току колгоспу імені Литвинова.

Молодь села надає значну допомогу колгоспові на очищенні зерна.

На фото: (зліва направо) **В.Доброва**, **Т.Екало**, **В.Тодорова**.

19.08. Попереду друга молочнотоварна.

Багато наших депутатів очолюють важливі господарські ділянки. Один з них – **Іван Павлович Кейбало**. Уже 17 років очолює він молочно-товарну ферму. Робота це відповідальна. Вимагає великого організаторського таланту. Адже в колективі десятки різних людей і характер кожного треба знати, на настрої вміти своєчасно зреагувати, допомогти людині, як в особистому, так і в громадському житті. Іван Павлович ладить з людьми, дбає про них. Тому й не дивно, що у нього на фермі постійні кадри, які забезпечують виконання виробничих планів.

Опирається він у своїй роботі і на депутатський пост, в який входять доярки **Ярина Панасенко**, **Віра Мазура**. Депутати, вимогливо ставлячись до себе, служать прикладом і для інших товаришів по роботі. Молоко з ферми за останні місяці надходить на завод вищої якості і в більшій кількості. З початку року колектив тваринників одержав від кожної фуражної корови по 1220 кілограмів молока, обійшовши в соціалістичному змаганні тваринників першої молочнотоварної ферми.

І.Протасов, голова Тернівської сільської Ради.

24.08. Зростають трудолюбивими.

У нашій школі приділяється велика увага трудовому вихованню учнів, професійній орієнтації, етичному і естетичному вихованню.

"Лише у праці крилатим стаєш" – під таким девізом діяв табір праці і відпочинку "Юність". Він створений на базі учнівської виробничої бригади, якою вже чимало зроблено.

Прорвано понад 10 гектарів цукрових буряків, просапано 60 гектарів соняшнику. Наполеглива і серйозна робота проводиться на навчально-дослідній ділянці.

Із учнів укомплектовано працівників для двох пташників. Одне слово, девіз успішно втілюється у життя. Цьому сприяли й вечори відпочинку та зустрічі з передовиками колгоспного виробництва.

Соціалістичне змагання додавало сили в праці. З радістю, насолодою трудилися **Л.Хоменко**, **О.Олефіренко**, **С.Жорницький**, **Т.Пасенко**, **Г.Болтян** та інші.

Частина учнів після перебування в таборі праці й відпочинку пішла на період літніх канікул на постійну роботу в колгосп. Школярі працюють на току, тваринницькій фермі, вирощують гусениць тутових шовкопрядів.

Наші вихованці ростуть трудолюбивими. Вони знають, що праця прикрашає життя людини, робить її духовно бугутшою, адже лише у натхненній праці людина стає крилатою.

О.Пасенко, секретар партійної організації Тернівської середньої школи.

31.08. У механізованих ланках. Всьому наперекір.

Тепер, коли наближається сезон копання цукрових буряків, члени нашої механізованої ланки з упевненістю можуть говорити, що визначеного рубежу ми досягли, виростили добрий урожай цукристих. По всіх ознаках, він буде таким, який ми мали у 1972 році. А тоді з кожного гектара у середньому зібрали по 330 центнерів коренів.

У останній час нам добре допомогли рясні дощі, але цьому передувала напружена праця всього колективу. За ланкою закріплено 340 гектарів буряків. Відверто кажучи, у минулому році площу під бурячище відвели невдало, непродумано. Візьмемо хоча б такий факт: весь буряковий клин з трьох сторін межував з старими бурячищами і вірогідність появи на сходах шкідників була дуже великою. Холодна весна, недружні сходи, шкідники – все звелось до одного. Ведучи обробіток площ отрутохімкатами, одночасно пересівали зріджені сходи. Це було зроблено майже на чверті всієї площі. Догляд за рослинами був найретельнішим. Міжряддя прорихлили п'ять разів, двічі підживлювали. Спочатку внесли аміачну воду, а потім сипучі мінеральні добрива, які стимулюють ріст і цукристість буряків. Останнє рихлення завершили напередодні дощів.

Приємно бачити, що наша праця не пропала даремно. Та попереду ще не один напружений день. Адже всі знають: не той врожай, що в полі, а той, що в коморі. Ми добре розуміємо це і тому зараз готуємося до збирання коренів. У нашій ланці є 5 бурякозбиральних комбайнів. **Анатолій Чабан** одержав новий, мій комбайн і **Анатолія Процюка** теж повністю відремонтовані. Через декілька днів повернуться з відрядження ще два члени ланки, які зараз подають допомогу хліборобам Олександрівського району у збиранні врожаю, і теж доведуть до готовності свої бурякозбиральні комбайни. На днях маємо одержати ще один новий комбайн РКС-6.

При сприятливих погодних умовах плануємо завершити копання коренів протягом місяця. Поки до сезону копання є час, наша ланка готує площі рід буряки врожаю наступного року. На цей раз виділили площі з хорошими попередниками. Разом з напарником **Миколою Сидоренком** зараз дискуємо їх, готуємо під глибоку оранку. Минулого року на це поле внесено по 25 тонн органічних добрив на гектар, а нинішньої осені внесемо ще по 10 центнерів сипучих мінеральних добрив.

В.Пуля, ланковий механізованої ланки по вирощенню буряків. Колгосп імені Литвинова.

30.09. Вірні слову.

Сіріло. **Василь Петрович** накинув фуфайку на плечі, ступив через поріг. Надворі мигичило. "Дощ не дощ, а на роботу йти треба", - подумав і попрямував на дорогу. Сподівався з кимось під'їхати, але ніхто не наздогнав. Так і дійшов пішки в бригаду.

Іван Пантелійович, його помічник, уже порався біля комбайна. Привіталися.

- Підіжмемо дека: зерно в соломі проскакує, - мовив Василь Петрович і сам заходився орудувати ключами. Тим часом, його напарник займався змащуванням головних вузлів. Отак кожну вільну хвилину механізатори використовували у період жнив для технічного догляду за комбайном, для усунення несправностей, щоб у заганці потім не мати ніякої мороки.

А надворі не переставало мжичити. Коли обидва закінчили свої справи, сховалися від дощу під містком комбайна. Хвилину – дві стояли мовчки, тоді Василь Петрович запитав: - Здорово прискіпувалася комісія до нашого комбайна? - Знаєш, скільки працюємо разом, я ще не пам'ятаю таких перевіряючих. Запусти мотор, - кажуть, - запускаю, включи молотарку – включаю, засигналь – сигналю... Думають, що так-сяк покрутили гайки і все.

- Після казали щось?
- Самі у вікна заглядали, смикали за шкиви, зірчатки. Один побачив, що немає вогнегасника. "Комбайн до жнив не готовий". – каже. Секретар нашої партійної організації підправив: "Сьогодні дзвонив у пожежну команду. Сказали виїжджати за вогнегасниками. Так що завтра вони будуть на комбайнах".
- Добре, що доробив усе, поки я лікувався. А то було б розмов...

Поки розмовляли про комісію, надворі перестало дощити. Із-за хмар виглянуло сонце. У полі задмухав вітерець, гойдаючи стрункі стебла ячменю.

- Ось скоро він його обсушить і приступимо, - кинув Василь Петрович.
- Може доб'ємо четверту тисячу?
- Можна, але ж оце і все, - Василь Петрович показав на поле ячменю. – Для девяти комбайнів на день це немає що й бачити.

Останній, вирішальний удар почався так раптово, що задвигтіла земля, над степом повис туман пилуки, а гудіння моторів здавалося, лине аж за горизонт.

У полі вже останні гектари, а степ ревма реве. На обжинки з'їжджаються керівники першої бригади, спеціалісти колгоспу... З хвилини на хвилину шофери привозять дані про намолот зерна. Ще нікому не

надівається жнив'яна корона, але кожен комбайнер уже знає своє місце в ряду косарів, у цих напружених годинах.

Ось затихає степовий гуркіт, на тихих газках комбайни прямують до дороги. Позаду – скошене поле. Припорошені, стомлені, але з почуттям гордості залишають штурвал **Василь Петрович Золотухін та Іван Пантелійович Шостак**. На їх рахунку 3922 центнери намолоченого зерна. Вони переможці серед екіпажів, які працювали на комбайнах СК-4. Їх щиро вітають товариші по роботі, керівники і спеціалісти...

Попереду ще було збирання гречки, підготовка до косовиці соняшника. Йдучи додому, Василь Петрович та Іван Пантелійович домовилися не зупинятися на досягнутому, а валовий намолот зерна у першому році десятої п'ятирічки довести до 5 тисяч центнерів. Переобладнали комбайн для здирання соняшника. У понеділок зайняли загінку. В рахунок п'ятої тисячі потекло у бункер насіння. Механізатори залишилися вірними своїм словам.

Л.Ходзіцький. Колгосп ім. Литвинова.

5.10. Наша мета.

Щоранку з подвір'я нашої тракторної бригади виїжджає 4 бурякозбиральних агрегати і направляється в поле, де ростуть цукристі. Площа волога, трактори і комбайни йдуть важко. Але механізатори прагнуть виконати денне завдання. Ось так щодня ми і маємо 9-10 гектарів зібраних буряків. З 336 гектарів упорали на сьогодні 158.

При нормальних погодних умовах розраховуємо закінчити копання до 25 жовтня, а двома-трьома днями пізніше справитися із вивезенням коренів до заводу. В цьому старанно допомагають водії Дніпропетровської області.

Першість на копанні буряків утримує екіпаж агрегата, де комбайнером **Василь Петрович Пуля**, трактористом **Микола Васильович Сидоренко**. На їх рахунку близько 50 гектарів коренів. Денну норму механізатори виконують на 105-110 процентів.

Друге місце в соціалістичному змаганні за екіпажем агрегата, де комбайнером **Анатолій Дмитрович Чабан**, а трактористом **Григорій Михайлович Журавель**. Лише на 2 гектари відстали вони від передовиків.

Цього року буряки виростили ми непогані. За попередніми підрахунками гектар видає понад 300 центнерів. Так що понад завдання є що здавати державі.

Це наша практична відповідь на почин харківських буряководів та на мобілізуючий лист Генерального секретаря ЦК КПРС Л.І.Брежнєва, адресований ініціаторам соціалістичного змагання за надпланову продаж сировини державі.

І.Гусак, обліковець першої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова.

9.10. Фоторепортаж.

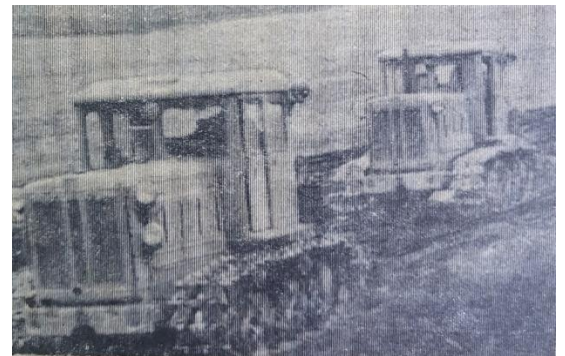
Восени поле швидко змінює свій колір: де ще вчора буяли листом буряки, сьогодні побачиш чорний масив; де тягнулась вгору стеблиста кукурудза, видніється рівна площа. Хлібороби прагнуть якнайшвидше зібрати вирощений урожай, підготувати

поля до нового засіву. Серед трудівників колгоспу імені Литвинова завзято трудяться рільники й механізатори другої бригади. Комбайнери чотирма агрегатами щодня викошують 9-10 гектарів цукристих. Найбільш майстерно серед них трудиться **Василь Іванович ШУМИЛЕНКО (дивись знімок)**, бо згідно норми мусить викошувати 2,3 гектара, а впроє – 2,7-3. З початку копання зібрав буряки з 60 гектарів.

У нічну годину в загінки механізатори заводять трактори для оранки (дивись фото). Тут взірцем для товаришів став **Микола Стеблина**, котрий майже вдвічі перевиконує доведене завдання.

Фото П.Цимаховського.

4.11. Обласний кубок завойовано.

З 14 по 17 листопада цього року в місті Світловодську проходили обласні змагання з плавання серед школярів. Вже досить тривалий час (не менше 7-8 років) команда Новоархангельського району займала у цих змаганнях 2-4 місця, та ось в цьому році досягнуто найвищої перемоги і завойовано пам'ятний кубок обласного відділу освіти! Учасників змагання і тренерів відзначено почесними грамотами.

Учень 8 Б класу селищної середньої школи Сергій Химчак та десятикласник Тернівської середньої школи **Михайло Степанов** виконали нормативи третього дорослого розряду.

Вагомий вклад у загальнокомандну перемогу внесли також **Валентина Пасенко та Сергій Жорницький** із Тернівської середньої школи.

Дуже приємно дітям, коли разом з ними в різних ситуаціях ділить невдачі й радощі класний керівник. Так роблять педагоги В.Г.Кузьменко, В.Ф.Муравська, Л.Т.Козаченко.

Учні наших шкіл зараз готуються до нових спортивних поєдинків.

***В.Дубеняк**, вчитель Тернівської середньої школи.*

***В.Албул**, вчитель Новоархангельської середньої школи.*

13.11. Правофланговий.

Чимало хороших трудівників працює у нашому колективі. Але хочу розповісти про **Івана Федоровича Зборовського**, бо користується він авторитетом у товаришів, любить свою професію, охоче ділиться, так би мовити, секретами високої майстерності. Біля нього часто можна побачити гурт механізаторів. То він щось цікаве вичитав у газеті чи журалі і розповідає товаришам, а то радить, як краще відрегулювати техніку до роботи. Це й не дивно. Адже Іван Федорович у нас вже не один рік виконує обов'язки агітатора.

Він завжди відчуває потребу бути рядом з людьми, жити їх думами і прагненнями. Мабуть не дарма, зважаючи на його чуйність, вміння підтримали людину, коли вона десь спіткнулась, односельчани його вже два строки підряд обирають депутатом Тернівської сільради. Протягом усього цього часу він входить у склад депутатської групи бригади. Вона ж у нас завжди виступає заспівувачем усіх добрих справ.

Цьогорічна осінь характеризується великим збігом сільськогосподарських робіт і змушує кожного працівника трудитися наполегливо.

Саме зразки ударної праці демонстрував Іван Федорович, навантажуючи цукрові буряки. Щодня проти його прізвища на дошці показників стояла цифра 120-130. Це на скільки процентів він виконував доведені завдання.

Нині перевозить кукурудзу до току. І тут, як кажуть, не пасе задніх.

За самовіддану працю Івана Федоровича нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, присвоєно звання ударника комуністичної праці. Розуміючи, що без міцних знань не досягнеш високої продуктивності праці, механізатор вирішив поповнити їх. Тепер навчається у Кіровоградському сільськогосподарському технікумі.

***А.Пацай**. Колгосп імені Литвинова.*

25.12. З душею, на совість.

Земля заціпеніла з холоду, наїжачилась гострими шипами груддя, холодно поблискує льодовою кіркою. Скована, мертва. В такий час особливо за душу бере ота кукурудза.

З восьмої ранку до одинадцятої ночі гудуть "Херсонці" в полі. За кермом кожного агрегата в ватянках, шапках-вушанках, з обвітреними, ще зберігаючи літній степовий загар, твердими обличчями хлібороби-механізатори. Вперто просуваються їх машини, збираючи десятки гектарів врожаю.

Коли на землю опускається темнота, на широкому лану видно лише, як рухаються вогні. Дійшовши до кінця загінки, вони згасають. Тоді в полі спалахує вогнище, дзвенять в морозному повітрі голоси. Механізатори вечеряють. А підкріпляться трохи, погріються – і знову в загінку.

Сутінь завжди нагадує **Францу Мартиновичу Пиріжку** той страшний вечір, що врізався йому у мозок ще в далекому дитинстві. Він ще й зараз примарами з'являється йому увісні. Закривавлене тіло сусідки, підпалені фашистами хати і той переляканий крик пастушків, що тікали від того страшного місця.

Як добре, що його син Анатолій не зазнав того жаху! Хай ніколи не доведеться йому бачити вистраждане обличчя матері, чути плач чотирьох голодних дітей...

Посивіли голови стареньких батьків Франца Мартиновича. Та і він уже не молодий. Чимало виорано ним землі, зібрано буряків, пшениці, соняшника, кукурудзи. І все робив комуніст з чистою душею, на совість. В їх першій тракторній інакше не можна. Це відчувалося ще з першого дня роботи. Кожен допомагав, підказував, коли в новенького щось не ладилось.

Спільно турбуються і про роботу. Вдосконалили сівалку СПЧ-6 і тепер вже можна і зерно, і міндобрива одночасно висівати. Тепер, коли вже пройшло немало часу і одні, з якими починав механізаторське життя, вже інститути покінчили, інші – на других роботах працюють, все одно це самі близькі його друзі.

Так, колишній тракторист **Микола Павлович Ярошенко** вже головний інженер колгоспу. І коли б він не завітав до механізаторів, всі йому щиро раді. Бо він завжди з відкритою душею, допоможе, підкаже, завжди всім поцікавиться і аж веселіше від цієї уваги. Мабуть і комуністом став Франц Мартинович завдяки Ярошенку. Завжди хотів бути на нього схожим, дуже поважає цю товариську людину, хоч той і молодший за нього.

І завжди, й на бригадних і на колгоспних партзборах, механізатор виступає за чуйність, людяність, увагу. Бо це найголовніше в людині, це запорука всіх трудових досягнень. Хай як не холодно в полі, важко, а коли навідається до тебе хтось з правління, поцікавиться – зразу ж легше, веселіше – не ти один турбуєшся, всім твоя праця важлива, потрібна. А буде настрій – будуть і показники. Франц Мартинович вже кілька років має звання ударника комуністичної праці, нагороджений медаллю “За доблесний труд. На відзнаку 100-річчя з дня народження В.І.Леніна”, значком “Переможець соціалістичного змагання”.

Були в нього й учні. Після школи приходили, з училищ. Все старався донести до хлопців, тому й на душі радісно, коли чує хороші слова односельчан про комсомольців **Анатолія Дмитрашка, Івана Степанова, Василя Мисника, Миколу Сидоренка, Василя Пасенка** та багатьох інших.

Франц Мартинович не працював до цього на “Херсонці”. Та коли довелося збирати кукурудзу, без відмови пішов на важку роботу. Багатий досвід механізатора допоміг легко освоїтись з новою машиною. І хоч сьогодні мороз, а завтра можливо й відлига буде, комуніста це не виведе з рівноваги. Знає одне – треба зібрати врожай. Відчуває відповідальність перед людьми, як комуніст. Довір’я чимале – адже він і член бюро парторганізації колгоспу, і член райкому. Все робить, щоб його виправдати.

Л.Іванова. Колгосп ім. Литвинова.

“Колос” 1977 рік.

9.02. Направлені в тваринництво.

Зима – напружений період для працівників ферм. Тому, як відзначається у Листі Центрального Комітету КПРС всім трудящим Радянського Союзу, забезпечити значне збільшення виробництва м’яса, молока та інших тваринницьких продуктів можна за рахунок організованої зимівлі худоби. Безумовно, належне слово повинні сказати й люди, які працюють нині на фермах.

У нашому господарстві перша молочно-товарна ферма не повністю забезпечена кадрами. Тому, за рішенням бюро парторганізації, правління колгоспу сюди направило комуністів **Франца Мартиновича Пиріжка**, який доставляє корм, і **Надію Василівну Ковальчук**, котра працюватиме підмінною дояркою. Вони скрізь, де б не були, завжди трудяться на совість.

Ф.Кушнір, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

24.02. Люби, знай і вивчай.

Протягом тижня мови, який пройшов у нашій школі, проведено ряд конкурсів, вечір “Люби, знай і вивчай рідну мову”, підготовлений членами гуртка “Рідне слово”.

На вечір прийшли старшокласники. Відкрила його **Наталія Говоруха** доповіддю “Значення мови у житті суспільства”.

Десятикласниці **Люда Хоменко, Люда Зборовська** підготували цікаві розповіді про походження деяких слів.

Потім гуртківці читали вірші про мову, давали відповіді на запитання вікторини. Вечір проходив цікаво, весело і закінчився грою “Чи знаєш ти прислів’я?” та художніми номерами концертної програми.

В.Зубець, В.Доброва, десятикласники Тернівської середньої школи.

10.03. Розкажу про товариша. Наш член виконкому.

- 16 літ дояркою.
- Громадський діяч.
- Кавалер двох орденів.

Все своє життя **Ірина Прокопівна Панасенко** живе у рідному селі і понад тридцять років працює у колгоспі. Тому без перебільшення можна сказати, що колектив, у якому вона трудиться, став для неї рідним, дорогим, без якого не прожити ні дня. Гуртом завжди легше ділити і радощі, і горе. А в житті всього буває. Дехто в селі жаліє, що не склалася доля Ірини Прокопівни: була сім’я і не стало. Чоловік поїхав “легкого життя” шукати. Важко одній сина виховувати. Та Ірина Прокопівна не впала у відчай: нехай чоловік шукає вітра в полі, а вона собі дасть раду.

Раніше працювала на різних роботах, а потім перейшла на постійну і вже 16 років доїть корів. Успіх приходить до наполегливих – така життєва закономірність. Ірина Прокопівна добре запам’ятала цю істину і з перших днів почала віддавати роботі весь запал душі. Невдовзі про неї заговорити, як про сумлінну працівницю. Керівники господарства її ставлять у приклад іншим. Бо ж є за віщо. При однакових кормах, однакових інших умовах жінка добивалась набагато вагоміших успіхів у праці, ніж інші доярки. Невдовзі її праця оцінюється високою нагородою – орденом “Знак Пошани”.

Тернівчани виявляють І.П.Панасенко високе довір’я. Вона – депутат сільської Ради шести скликань. Неодноразово обиралася до складу виконкому сільради. Кілька років входила до депутатської групи, яка створена на першій молочнотоварній фермі. Депутатська група проводить значну роботу серед тваринників.

На її зборах обговорюються питання діяльності колективу, намічаються заходи, направлені на піднесення продуктивності громадського тваринництва. Вона вирішила переглянути раніше взяті зобов'язання і починаючи з цього дня буде боротися за одержання від корови по 3100 кілограмів молока. Її підтримала доярка **Галина Зарва**, яка теж вирішила досягти такого рівня. А колектив всієї ферми збільшив свої соціалістичні зобов'язання по 50 кілограмів на кожну корову.

Потрібно відзначити, що І.П.Панасенко дотримується даного слова. За два місяці вона одержала від кожної корови по 497 кілограмів молока при плановому завданні 410.

Не збулися прогнози "доброзичцівців". Жінка наполегливо працює, має хороший зарібок, кілька років тому збудувала великий цегляний будинок, Микола навчається у Олександрійському педагогічному училищі. Одне слово, життя йде вперед. І, відчуючи його повноту, І.П.Панасенко домагається ще кращих успіхів у праці. Вона вже три роки підряд у числі тритисячниць району. А нещодавно ми всі гаряче вітали її з новою державною нагородою. За успіхи, досягнуті у Всесоюзному соціалістичному змаганні, виявлену трудову доблесть у виконанні планів і соціалістичних зобов'язань у 1976 році, Ірина Прокопівна удостоєна ордена Трудової Слави III ступеня. Ми гордимось нашою славною трудівницею, яка з почуттям високої гідності несе звання рядового будівника комуністичного суспільства, звання народного обранця до органу народовладдя.

І.Протасов, голова виконкому Тернівської сільської Ради.

15.03. Дрімота біля мосту.

Більше двох тижнів тому паводкова течія зрунула міст біля Тернівки. Але дорожньо-ремонтне управління (начальник т.Ткаченко М.М.) не поспішає його відбудовувати. Колгосп імені Литвинова через бездоріжжя поставлений у дуже скрутне становище.

(3 листа до редакції).

Що за шум, що за гам такий учинився:

Був місток біля Тернівки, був... та й розвалився.

А Ткаченко на той міст скося поглядає –

По дощечці, чи по дві за день прибиває...

- А чого ж ото мені поспішати дуже:

Блисне сонце, дмухне вітер враз шляхи підсушить.

Якщо ж кого мандрівочка та край з дому квапить,

То й без мосту до Тишківки якось та потрапить.

Шабаш, хлопці, кидай пили – літо ж у нас довге,

Біля річки, на відсонні сон який чудовий...

П.Тернівецький.

Починаємо сівбу.

Останні сонячні дні дозволили у нашому господарстві більш широко розгорнути польові роботи. Зокрема, закриття вологи, передпосівну культивуацію. Вологу закрили на 2400 гектарах і протягом доби завершили цю роботу на всій площі. А на тих ділянках, де будемо сіяти овес і ячмінь, триває передпосівна культивуація. Старанно працюють у ці дні механізатори **Г.Г.Екало, М.Д.Стеблина, В.О.Сьора, Г.Ф.Журавель** і інші. Денні завдання вони виконують на 110-115 процентів.

Вся посівна техніка підготовлена до роботи і ось-ось розпочнемо сіяти овес. Взагалі, площу ранніх ярих культур у кількості 650 гектарів плануємо засіяти за чотири робочих дні.

Посівна розпочинається успішно, але нас тривожить інше. Біля тваринницьких ферм у господарстві накопичено багато органічних добрив. Власними силами ми не спроможні вивезти їх на поля, а допомоги з боку механізованого загону райоб'єднання "Сільгосптехніка" вже другий рік ніякої. Ще наприкінці минулого року подали заявку, але ні відповіді, ні техніки немає. А з вивезенням місцевих добрив наше господарство відстає.

Л.Борщов, головний агроном колгоспу імені Литвинова.

22.03. Сіємо ячмінь.

Вже сімдесят гектарів ячменю посіли наші механізатори, тобто більше третини відведеної для цього площі. В роботі зайнято сім тракторів: чотири Т-74 і три МТЗ-5.

Завзято працюють сівальники **Олександр Стеценко та Анатолій Золотухін**. А на честь кращого механізатора **Василя Врадія** піднято червоний прапорець біля будинку тракторного стану.

Роботи у полі зводяться не лише до однієї сівби. Наполегливо готується також ґрунт під цукрові буряки, соняшник, кукурудзу та інші культури.

Добре забезпечені наші трудівники гарячим харчуванням. Доставляють його прямо в поле. За смачні обіди завжди почуєш слова подяки на адресу кухарок **Одарки Сьори та Віри Глушак**.

Є в нас кімната для відпочинку.

Недавно з лекцією про міжнародне становище виступив перед механізаторами секретар партійної організації **Ф.Кушнір**, а бібліотекарка **Н.Мазура** випустила черговий бойовий листок.

***І.Штефан**, бригадир тракторної бригади №1 колгоспу імені Литвинова.*

02.04. Вісті з сільських Рад. Більше завдання.

Нашою сільрадою вже виконано квартальне завдання по закупівлі молока в населення. Цього продукту заготовлено 3,8 центнера, а планувалося – 2.

За це слід подякувати їздовому сільради **П.І.Болтяну**, який не тільки займався цією справою, а й сам продав державі 45 кілограмів молока. Найбільшу кількість (40-50 кілограм) цього продукту здали також

Б.М.Топольницький та А.М.Рудь.

Яєць теж маємо на 3,2 тисячі штук більше планового завдання. Найбільшу їх кількість заготовили продавці **М.П.Пасенко** (7800 штук) та **Т.П.Глащенко** (5 тисяч штук).

***Г.Мазура**, секретар Тернівської сільської Ради.*

09.04. Після виступу "Колоса". "Дрімота біля мосту".

15 березня ц.р. у нашій газеті було вміщено віршований фейлетон про те, як Новоархангельська шляхова ремонтно-будівельна дільниця ремонтує місток біля села Тернівки, який пошкоджено повинню.

Днями начальник дільниці т. Ткаченко надіслав до редакції відповідь: "Виступ газети обговорено на зборах колективу другої дистанції. Критику визнано справедливою. Міст вже здано в експлуатацію".

19.04. Великі плани – у ділах Новоархангельщини. Тернівка.

По-ударному попрацювали трудівниці птахоферми нашого господарства. Вони домоглися найбільшого виробітку яєць за добу – 40120 штук. Птахарки **О.М.Мазура, Т.І.Рудь, Н.Д.Болтян, М.Ф.Сьора** забезпечили несучість птахів у своїх групах до 75 процентів і зібрали по 5 тисяч штук, а **М.І.Мазура, В.І.Олефіренко**, які працюють у механізованому пташнику №9, одержали по 10 тисяч штук яєць.

Птахарі навели зразковий порядок у приміщеннях і посадили на території птахоферми квіти, декоративні кущі.

***В.Островський**, голова колгоспу імені Литвинова.*

12.05. У стислі строки.

Механізатори нашої тракторної бригади завершують посів гречки й проса. Цією роботою зайнятий **Олександр Дудник**. Агрегат він добре відрегулював і техніка його не підводить. Це забезпечує механізатору щоденне перевиконання норм.

Особливу ж увагу нині приділяємо площам цукрового буряка. Ним зайнято 305 гектарів. Треба відзначити, що сходи дружні. Для нас головне – добре їх обробити. Рихлять міжряддя досвідчені механізатори **Василь Пуля, Григорій Журавель, Володимир Заїка**. Вчора **Володимир Павлович Заїка** змінне завдання виконав на 138 процентів. На честь його трудової перемоги піднято червоний прапор в польовому стані.

Наполегливо працюють і рілники на формуванні густоти рослин.

Колектив бригади спільними зусиллями домагається високопродуктивного використання техніки, щоб всі роботи були проведені у стислі агротехнічні строки.

***В.Розливан**, помічник обліковця першої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова.*

26.05. Вдала операція.

В моїй групі отелилася корова. У новонародженої телички виявилася хвороба грижа – випадання нутрощів із черевної порожнини. Головний ветлікар колгоспу **Анатолій Іванович Шевченко** вирішив робити операцію. Вона тривала біля трьох годин, тому що уже було зрощення. Ветлікар кожну кишечку відокремлював, промивав.

Більше місяця пройшло з того часу. Зараз моя Діброва почуває себе добре. Я щиро вдячна комуністу **А.І.Шевченку** за його умілі руки.

***В.Мазура**, доярка колгоспу імені Литвинова.*

05.07. Сількорівський пост з колгоспу імені Литвинова повідомляє:

На відпочинок – автомобілем.

Вже стало звичним, що вулицями нашого села курсують легкові автомобілі, за кермом яких мої односельці. Це **І.П.Наконечний**, шофери **В.В.Цис, А.Ф.Носіков**, трактористи **В.І.Степанов, І.І.Іванов**.

Тільки за останні п'ять років понад 16 сімей придбали легкові автомобілі. Серед них комфортабельні "Волга", "Жигулі", "Москвичі", "Запорожці". Це ще одне свідчення заможного життя трудящих.

***В.Мазура**, колгоспник.*

Щасливі сім'ї.

Десять шлюбів зареєстрували в цьому році працівники Тернівської сільради. Реєстрація проводиться за новими радянськими обрядами.

Тільки недавно створили нову сім'ю доярка **Галина Іванівна** та електрик **Петро Степанович Козицькі**, зоотехнік **Людмила Григорівна** та тракторист **Микола Васильович Сидоренки**.

І.Протасов, голова сільської Ради.

Попит на товари зростає.

На території нашого господарства розміщено 8 магазинів та 2 кіоски на фермах. Відвідувачі можуть придбати необхідні товари, асортимент яких з кожним роком збільшується.

Колгоспники мають змогу купити рибу, консерви, м'ясні і молочні продукти. Через день до магазину під'їжджає автомашина з написом "Хліб". З пекарні доставляють по 800 кілограмів паляниць. Це полегшило працю господарок.

Завжди швидко і культурно обслуговують наших громадян продавці **Олена та Іван Золотухіни**. Крім того, вони зробили вже по три виїзди у поле.

Населенню відпущено товарів більше як на 290 тисяч карбованців.

Г.Данильченко, директор Тернівського торгово-роздрібного об'єднання.

Завдання – достроково.

Колгосп наш спеціалізується по виробництву яєць. Птахофабрика господарства – це ціле містечко, де утримується 69 тисяч курей-несучок. Завдяки старанності птахарів (колектив очолює **П.Й.Мазура**) за перше півріччя одержано 6069 тисяч штук яєць при плані 4264 тисячі.

Найкращих показників у праці домоглися пташниці **Марія Сьора та Тетяна Рудь**, які одержали по 87 штук яєць на курку-несучку, **Ніна Болтян та Ольга Мазура** – по 86 штук.

Олена Циганкова і Оксана Пасенко доглядають 12 тисяч штук молодняка птиці. Їх підопічні подають великі надії.

Закінчуємо реконструкцію третього пташника з введенням кліткового обладнання для утримання курей. Монтаж обладнання здійснює ПМК-5.

В.Іщенко, зоотехнік.

Доглядаємо посіви.

За механізованою ланкою **Анатолія Лозінського** закріплено 230 гектарів цукрових буряків. Трудівники полів старанно доглядають посіви. Нещодавно вони закінчили підживлення цукристих, вносячи на кожен гектар по 1,5 центнера аміачної селітри.

Члени ланки **Микола Данильченко, Іван Екало** виконували норми виробітку на 115 процентів при відмінній якості робіт.

А.Пацай, обліковець другої тракторної бригади.

Для громадського тваринництва.

У повному розпалі заготівля кормів для громадського тваринництва. Кормодобувникам доведено річне завдання – закласти 1800 тонн сінажу, а заготовлено його вже 1702 тонни.

Найбільш організовано попрацювали трудівники другого відділку. На 50-гектарній площі еспарцету та люцерни механізатори зібрали масу і заклали у сінажну яму. На косовиці відзначилися **Іван Зборовський і Микола Васильченко**. На транспортуванні маси було зайнято три трактори та стільки ж автомашин. Швидко відвозили її трактористи **Олександр Пацай, Іван Пуяло, Григорій Кейбало**.

Нині кормодобувними працюють у першому відділку.

Л.Борщов, головний агроном.

07.08. В пам'ять про загиблих тернівчан.

Проходять десятиліття, та вони невіддільні над пам'яттю радянських людей, про тих, хто не повернувся з фронтів Великої Вітчизняної війни. Червоні слідопити ведуть пошуки невідомих солдат, ветерани Великої Вітчизняної розповідають про своїх однополчан молоді, встають нові пам'ятники, обеліски, що засвідчують незгасну пам'ять народу про полеглих солдат.

Свято бережуть пам'ять про 234 загиблих односельчан і жителі Тернівки. На сесії сільської Ради та зборах партійної організації колгоспу порушено питання про спорудження меморіалу Слави на честь полеглих земляків. Цю пропозицію одностайно підтримали всі.

Нині в центрі села проводяться великі опоряджувальні та будівельні роботи.

Біля братської могили зводиться стелла із шпилем 5 метрів висотою.

На керамічних пластинах, які закріплені на гранітних плитах стелли, будуть розміщені портрети полеглих тернівчан. Якщо портрета якогось воїна не відшукали, то місце заповниться орденом Великої Вітчизняної війни і прізвищем.

Ми уже зібрали 220 фотографій односельчан, які не повернулися з війни. Особливо активно потрудилися у цій справі бібліотекар **Н.В.Бафталовська**, вчителька місцевої школи **О.Я.Пасенко**, працівниця сільради **Г.С.Зубець**.

Тут, біля меморіалу Слави, будуть проводитись урочисті збори, мітинги, посвячення у колгоспники, прийняття у піонери, інші торжества.

На будівництво комплексу виділено 12 тисяч карбованців, з яких значну частину відпустив місцевий колгосп.

Від Будинку культури до меморіалу посадимо алею слави, обнесемо меморіал металевою огорожею.

Урочисте відкриття цієї дорогої всім споруди відбудеться в дні святкування 60-річчя Великого Жовтня.

***І. Протасов**, голова Тернівської сільської Ради.*

22.09. Силосування завершено.

Днями кормодобувники нашої бригади закінчили силосування кукурудзи. На прифермовському дворіку молочнотоварної, де завідує **М.М.Самойлик**, у силосні споруди закладено 20 тисяч центнерів маси. Механізатори **Андрій Іванович Степанов** та **Іван Михайлович Чабан** комбайном КС-2,6 скосили у зелені жнива 100-гектарну ділянку кукурудзи.

Агрегат обслуговували щоденно 5-6 автомашин.

Серед механізаторів на перевезенні маси відзначився комсомолец **Василь Лозінський**. Він встигав заготовити для ферми корми худобі та виконати норму по перевезенню маси в яму.

Завдяки механізаторам ми успішно впоралися із заготівлею кормів. Тваринам забезпечили сити зимівлю.

***Г.Рудь**, бригадир другої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова.*

15.11.

Колектив птахарів колгоспу імені Литвинова в нинішньому році успішно впорався з планом дев'яти місяців. Ними вироблено більше 8 мільйонів яєць при плані 6680 тисяч.

Найкращих трудових досягнень домоглася птахарка **М.Ф.Сьора**. Щомісяця вона виконує свої завдання на 115-120 процентів. Її портрет занесено на районну Дошку пошани.

*На фото: **М.Ф.Сьора**.*

13.12. Переможці змагання на бурякових жнивах.

Підведено підсумки соціалістичного змагання серед збирально-транспортних загонів, механізаторів, водіїв автомашин на збиранні та вивезенні цукрових буряків урожаю 1977 року.

Серед збирально-транспортних загонів:

перше місце – за загonom №1 колгоспу імені Литвинова (начальник т. **Пуля В.П.**), який за тридцять робочих днів зібрав цукрові буряки на площі 357 гектарів при зобов'язанні 334. Нагородити колектив загону та членів його тт. **Мазуру М.П.** й **Пасенку Д.Р.** почесними грамотами;

друге місце – за загonom №2 колгоспу імені Жовтневої революції (т. **Омелінський Є.В.**), який за 29 робочих днів зібрав цукрові буряки з 342 гектарів при зобов'язанні 310. Нагородити колектив загону та комбайнера т. **Дуплоноженка А.В.** почесними грамотами.

Серед комбайнерів бурякових комбайнів:

два перших місця – за комбайнерами тт. **Шраменком І.І.** (колгосп імені Жовтневої революції) та **Пульою В.П.** (колгосп імені Литвинова) які зібрали по 230 та 228 гектарів буряків. Нагородити цих комбайнерів почесними грамотами та туристськими путівками;

друге місце – за комбайнером з колгоспу імені Будьонного т. **Юрійчаком І.П.**, який комбайном КСТ – 3 за 42 робочих дні зібрав буряки на 130 гектарах. Нагородити почесною грамотою та путівкою в пансіонат на Південному березі Криму...

Переможцям змагання на збиранні цукрових буряків тт. **Шраменку І.І.**, **Пулі В.П.**, **Юрійчаку І.П.**, **Мазурі М.П.**, **Пасенку Д.Ф.** присвоїти почесне звання "Майстер – золоті руки" з врученням дипломів.

"Колос" 1978 рік.

18.05. 28-й рік працює **Григорій Григорович Екало** в колгоспі імені Литвинова на тракторі. За цей час бездоганно освоїв доручену йому техніку, всі роботи виконує якісно.

Зараз Г.Екало працює на догляді за посівами.

На фото: Г.Г.Екало.

Фото П.Цимаховського.

08.06. Сількорівський пост колгоспу імені Литвинова повідомляє:

Покращиться побут

Вздовж центральної вулиці села прокладається водопровід. Він постачатиме воду всім громадським закладам, що розміщені в центрі села: школі, їдальні, магазинам, конторі колгоспу, Будинку культури. Також буде підведено воду до осель колгоспників.

Г.Мазура, секретар сільської Ради.

На допомогу колгоспникам

Хоч ще не жнива, на колгоспному току зараз пожвавлення. Монтується зерноочисний агрегат ЗАВ-20. Використання його дозволить скоротити обслуговуючий персонал майже наполовину. На очищенні зерна працюватиме лише три чоловіки. До того ж набагато покращиться якість роботи, продуктивність зросте майже в п'ять раз.

Поблизу встановлюється і агрегат для виробництва трав'яного борошна з гранулятором марки СБ-1,5. Пустити його в дію планується найближчими днями.

І.Панасенко, слюсар.

Будується корівник

Розпочалося будівництво нового чотирьохрядного корівника. Він розрахований на утримання 200 голів худоби. Плануємо здати приміщення в експлуатацію під кінець літа.

Зараз ми повністю забезпечили робітників будівельними матеріалами.

Ф.Кушнір, секретар парторганізації.

Нові машини

Потужні "Нива" та "Колос" поповнили недавно парк колгоспу. За ними закріплено досвідчених механізаторів **В.П.Золотухіна** і **М.С.Екала**. Зараз степові кораблі повністю готові до збирання хліба.

Отримали також трактори марки Т-74 і Т-54С.

М.Ярошенко, головний інженер.

Перший екзамєн

Сім'ю механізаторів поповнили цієї весни вісім комсомольців. Більшість новачків зараз успішно працюють на догляді за посівами. Особливо хочу подякувати **Віктору Руденку, Анатолію Дніпровському, Василю Сидоренку**.

Л.Борщов, агроном.

21.10.

До збирання кукурудзи комсомольці **Микола Чабан** і **Микола Журавель** успішно працювали на різних роботах у другій тракторній бригаді колгоспу імені Литвинова. Перший на екскаваторі виконував землерийні роботи, а другий на тракторі Т-74 орав, сів та інше. І ось вони трудяться на одному кукурудзозбиральному агрегаті. Тільки М.Чабану довелося замінити екскаватор на комбайн "Херсонєць".

Механізатори з повною віддачею енергії приступили до збирання качанистої. Підсумком їхньої завзяття є щоденне перевиконання норми на 110-115 процентів.

На фото: М.Журавель (праворуч) і М.Чабан.

05.12.

На транспортних роботах у другій тракторній бригаді колгоспу імені Литвинова найкращі успіхи має механізатор **Анатолій Іванович Іванков**.

Вантажі він доставляє до об'єктів своєчасно і добивається перевиконання норм на 20-40 процентів.

На фото: А.І.Іванков.

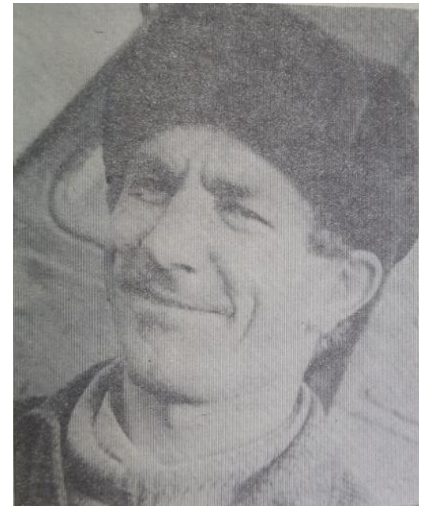
"Колос" 1980 рік.

10.01.

На знімку: **Марія Іванівна Мазура** – передова птахарка колгоспу імені Литвинова.

З року в рік жінка займає призові місця у соціалістичному змаганні, одержуючи близько 200 і більше штук яєць на курку-несучку. У приміщенні, де вона працює, як правило, завжди панує чистота і порядок.

Фото П.Цимаховського.

29.01. Вісті з тракторних бригад. Нові машини.

Нові машини надійшли на наш тракторний стан. Немало техніки є у тракторній бригаді. Одних лише тракторів – 27. Обслуговує всі машини більше 40 механізаторів.

Серед щойно одержаних машин трактори ЮМЗ-6Л, Т-70С, буряковий комплекс КС-6 та гичкозбиральна машина БМ-6, зернозбиральний комбайн СК-5 "Нива". Бурякозбиральну машину КС-6 вже доручено механізатору **М.П.Мазурі**, який незадовго перед цим закінчив відповідні курси і одержав посвідчення комбайнера бурякозбирального комбайна.

В.Заїка, бригадир тракторної бригади №1 колгоспу імені Литвинова.

10.06. Проблеми треба вирішувати.

З 20 травня всі наші комбайнери приступили до ремонту своїх зернозбиральних машин. А маємо їх у себе 7. Та ще молодий працівник **П.Г.Галунга** відновлює вже списаного СК-4.

Добре потрудився на ремонті **В.П.Золотухін**, якому залишилось "одягти" на свого СК-6 паси та ланцюги і запустити машину. Закінчує вже лагодити СК-4, на якому пропрацював 12 років, досвідчений механізатор **І.І.Журавель**. Береже він довірену техніку, тому й служить вона йому довго й надійно. А взагалі всі наші комбайнери розпочали лагодити свої комбайни.

29 травня у колгоспі відбулися відкриті партійні збори, куди запросили й комбайнерів. Говорили про завдання, що стоять перед механізаторами у справі підготовки до жнив. Виступали й самі жнивварі. Зокрема, комбайнер **В.І.Шумиленко** говорив про те, що слід би поліпшити забезпечення ремонтників запасними частинами. Укладали договори на соцзмагання. Було також оголошено умови стимулювання праці ремонтників.

У нашій бригаді працює 50 механізаторів. Немало є й техніки. До речі, зернові та інші сівалки нині ставлять на зберігання бригадні слюсарі **В.Г.Криворук та В.Ф.Врадій**. Серед проблем, які хвилюють наших механізаторів і ремонтників, хочеться порушити питання про бригадну майстерню. Справа в тому, що вона, власне, була збудована, проте там змушені ремонтувати техніку або надворі, або в тісному пункті технічного обслуговування.

Почали у нас асфальтувати площадки для зберігання техніки, та не довели до кінця цієї справи. На тих трьох площадках, які вже є, вся техніка, (а її в бригаді чимало) не вміщається.

Дбаємо про те, щоб і людям у бригаді та й у полі працювалося краще. Доставляємо, зокрема, туди обіди, які готують наші куховарки, а відвозить у поле шофер заріпленої за бригадою спецмашини. Людям, які працюють з отрутохімікатами, обіди видаються безплатно. Забезпечуємо їх і засобами особистої гігієни.

Проте й тут у нас є питання, які потребують якнайшвидшого вирішення. Йдеться про забезпечення механізаторів і, зокрема, ремонтників, спецодягом, в якому їм нинішнього року чомусь відмовлено.

Подібні обставини, звичайно ж, не сприяють поліпшенню відповідальності кожного за доручену ділянку роботи. А тому їх треба уникати, а якщо проблема вже виникла, то якнайшвидше вирішити. Від цього виробництво тільки виграє.

В.Заїка, бригадир тракторної бригади №1 колгоспу імені Литвинова, с.Тернівка.

13.08. Приклад в роботі.

На фото: **В.П.Золотухін** (на передньому плані) і його помічник **В.П.Пуля**.

20.08.

Вже більше 20 років шоферує у колгоспі імені Литвинова **А.П.Пуля**.

Протягом них постійно виконує завдання. І справа не тільки в тому, що автомашину утримує завжди справною, а й у притаманному йому високому почутті відповідальності за свою справу.

Нинішнього року він одним з перших доставив з поля на тік зерно нового врожаю. Тепер має перевезеного його понад 6 тисяч центнерів. На знімку: **А.П.Пуля**, фото **В.Сусленка**.

27.09. Вчасно, без втрат.

Підтримуючи звернення кіровоградських колег, які виступили із закликом високопродуктивно використовувати техніку, прискорити темпи бурякових жнив, трудівники колгоспу імені Литвинова прикладають всіх зусиль для того, щоб слово ділом підкріпити, вчасно і без втрат зібрати цукристі.

Нині на бурякових полях працює 5 комбайнів. Наполегливо трудиться механізатор **Василь Петрович Пуля**. Своїм РКС-6 він викопав 50 гектарів. Не поступається йому **Василь Петрович Хомієнко**. Комбайном КСТ-3 зібрав 40 гектарів цукристих.

Трудівники нашого господарства дбають не лише про те, щоб в стислі строки і без втрат зібрати урожай, а й про корми для громадського тваринництва. Нині біля траншеї, де силосують гичку, йде напружена робота. Добре працюють водій **Валерій Мазура**, механізатор **Володимир Власенко**.

О.Цісаренко, головний агроном колгоспу імені Литвинова.

07.11.

Микола Іванович Данильченко любов до техніки, до степового простору передав синам **Миколі та Ігору**.

На фото: комсомольці **Ігор та Микола Данильченки**, які старанно трудяться у тракторній бригаді №2 колгоспу імені Литвинова.

11.10. Вітаємо рідного батька.

Кожного разу, коли у нашу домівку листоноша приносить газету "Колос", я обов'язково уважно переглядаю її сторінки. А зараз, у ці осінні жнива, я з особливим чеканням виглядаю листоношу і дуже радію з того, що він принесе усі новини району. З газети "Колос" я й дізналася, що мій батько **Василь Петрович Золотухін** — в шерензі переможців змагання комбайнерів району. А оце недавно я дізналася з полівки, яку читала в агітбесідці колгоспу імені Литвинова, що він намоловив за жнива 9011 центнерів хліба з 355,7 гектара. Ми з сестричками **Танею і Наташею** від усього серця вітаємо його з цією чудовою перемогою.

Оля Золотухіна, с.Тернівка.

27.11. Наш дарунок.

На засіданні виконкому нашої сільської Ради народних депутатів йшла мова про вирішення виконання квартального плану 1981 року по заготівлі лишків продукції сільського господарства серед громадян нашого села.

З цим постараємось вправитись успішно. Так само успішно, як і виконано плани по закупівлі продукції в нинішньому році. Нам належало закупити молока 192 центнери. Із цим завданням ми вже впорались. Найбільше зусиль доклав тут **Р.Г.Васильченко**. Правління колгоспу імені Литвинова виділило для нього підводу. Він щодня об'їжджав тих громадян, які в особистому користуванні мають корови, розмовляв з ними, закликав продавати лишки державі. Із 192 центнерів – 164 закуплено Романом Григоровичем.

Багато громадян прийняли участь у продажу лишків своєї продукції державі. Хочеться відзначити таких, як **Г.Т.Безугла, М.Ф.Шевченко, О.О.Пасенко** та інших, які від своїх корів продали найбільше молока.

Успішно виконано план по закупівлі м'яса. Тут багато зусиль доклав голова нашої сільської Ради т. **Ярошенко М.П.** Він часто зустрічався з громадянами, дізнавався, хто може продати худобу на м'ясо, турбувався про забезпечення цих громадян транспортом для доставки тварин на приймальні пункти.

Яєць закуплено у громадян 128 тисяч штук при завданні 123. У цій роботі велика роль належить працівникам торгівлі. Добре потрудились на заготівлі продуктів птахівництва **Г.В.Чижевська, К.Т.Гусак, Л.Д.Білоус**. Дякуючи їм, плани по закупівлі цієї продукції перевиконано.

Набутий в нинішньому році досвід ми використаємо у наступній роботі. Особливо в перші дні 1981 року, щоб до 23 лютого завершити квартальний план закупівлі лишків сільськогосподарських продуктів у наших громадян. Таким буде наш подарунок черговому зїзду Комуністичної партії Радянського Союзу.

Г.Мазура, секретар Тернівської сільської Ради народних депутатів.

"Колос" 1984 рік.

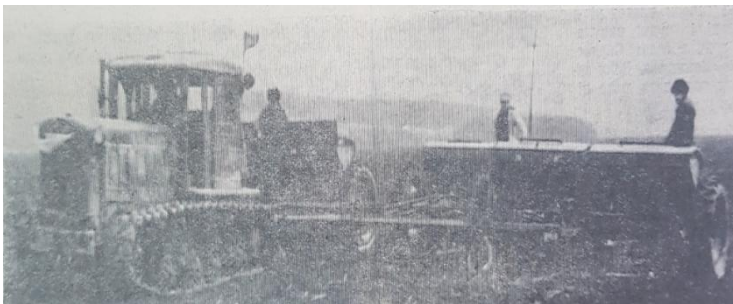
31.03. Приємні клопоти.

Перші погожі весняні дні принесли хліборобам приємні клопоти. Дружно вийшли на закриття вологи механізатори Тернівки. Дванадцять агрегатів зайняті на цій роботі. Особливо по-ударному працюють трактористи бригади, яку очолює **В.І.Цайгер**. Вибіркове закриття вологи ведуть і механізатори з першої бригади.

Спільними зусиллями вже заборонували близько тисячі гектарів ріллі. Особливо старанно працюють механізатори **Іван Васильович Журавель, Станіслав Іванович Іванченко, Василь Васильович Сидоренко, Іван Антонович Екало**.

Механізатори і члени садово-огородньої бригади завершили впорядкування колгоспного саду: провели омолоджувальне обрізування дерев, виорали міжряддя.

П.Семенець, голова колгоспу ім. Литвинова.

07.04. За кінцевий результат.

Першість у соціалістичному змаганні на весняних польових роботах веде колектив другої тракторної бригади, яку очолює **Володимир Іванович Цайгер**. Механізатори закінчують сівбу гороху, ячменю і виходять на поля, відведені під цукровий буряк та соняшник.

Особливо старанно трудиться на підготовці ґрунту **І. Зборовський**. А на сівбі гороху зразок

ударної праці демонструє колектив агрегату, який очолює **В.В.Сидоренко**.

Посів зернових по колгоспу проводиться з обов'язковим внесенням мінеральних добрив. Багато механізаторів добиваються хороших показників у роботі. Цього року в нашому господарстві розроблено нову форму стимулювання. Якщо раніше за денну перемогу в соціалістичному змаганні вручався вимпел і матеріальний стимул, то тепер передовик одержує подяку і чек на певну суму грошей. Після появи сходів комісія вирішить чи заробив ці кошти даний механізатор по кінцевому результату. На сівбі, за кожним агрегатом закріплено відповідальну особу.

Г.Присяжнюк, голова профкому колгоспу імені Литвинова.

09.05. Не померкне у віках. Хліб для фронту.

П'ятнадцятого березня 1944 року було звільнено Тернівку від окупантів. Весна входила у свої права і прийшов час думати про сівбу. Фронту потрібен був хліб. Там з лютим ворогом билися наші батьки, брати, а нам потрібно було допомагати їм чим можна.

У колгоспі було створено дві бригади, які очолили **Митрофан Олефіренко і Олександр Сьора**. Вийшли в поле працювати жінки і діти, чоловіки-інваліди, діди. Техніки ніякої, лише кілька старих конячин та у кого уціліли корови. Вони й становили всю тяглову силу. Працювали з ранку і до пізнього вечора, але засіяли всі поля. У бригаді було багато дівчат-підлітків. Вчили нас працювати знаючі справу ланкові **Олександра Процюк, Ганна Черкашина** та інші старші колгоспники. Роботи було стільки, що і тепер не віриться, що її виконували в основному жінки.

Урожай того року видався на славу: пшениці вирости мало не вріст людини, ячмінь – багатющий. У поле вийшли на збирання від малого до старого. Як зараз пам'ятаю, рухається ланом ланцюжок жінок з косами, діди клепають коси, діти підбирають колоски. **Кирина Чабан, Марія Наточій, Люба Лукас, Параска Золотухіна, Тодоска Сьора, Ганна Зарва, Антонія Іванова** та інші працювали так, що за ними не встигали по дві в'язальниці. За день ми накошували по 80 сотих кожна. І де та сила бралася!

Ночували в полі, і тільки ті жінки йшли додому, в кого були малі діти. Важко працювали, але раділи життю, свободі. Пізніми вечорами бігали в клуб на кіно, яке крутили вручну, ставили п'єси. Все це відбувалось вночі, а вдень чекала робота. Зате яка радість була, коли колгосп впорався з хлібоздачею, коли готували посилки з подарунками для фронтовиків.

А восени чимало наших дівчат пішли навчатися на курси трактористів. Переможної весни ми вже працювали на тракторах, які прийшли в МТС з братніх союзних республік.

Є.Говоруха, ветеран колгоспу імені Литвинова.

17.05. Дні пам'яті.

Незвичайно тернівчани відзначили нинішнього року свято Перемоги. Вздовж алеї Слави, яка веде до стели та братської могили, вишикувались комсомольці з факелами в руках. Святкову колону, яка прямує до цього місця, очолюють прапорonosці. За ними колона жителів з вінками та кошиками квітів. В окремій, почесній, йдуть учасники минулої війни, потім – молоде покоління – учні Тернівської середньої школи та трудівники колгоспу, установ і організацій.

На кілька хвилин людський потік зупиняється біля пам'ятника В.І.Леніна, щоб покласти квіти й віддати шану дорогій всім людині. Потім всі прямують до братської могили. Біля меморіалу встановлено велику чашу з палаючим вогнем, а поряд стоїть юнак-факелonosець. Ведучі вечора **Валентина та Анатолій Ігошині** оголошують початок урочистої частини. Перед присутніми виступає секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова **А.А.Зубченко**. Він розповідає, що 434 жителі нашого села брали участь у боротьбі з фашистськими загарбниками, та не всім довелося зустріти радісний день Перемоги. Багато полягло в жорстоких боях. Він нагадав також про те, що в перший день війни віддав своє життя наш земляк – життєрадісний 19-річний юнак Микола Малиновський. А мати, якій вже зараз 90 років, все чекає повернення сина.

Фото М. Мокрого.

Палко привітав ветерана Великої Вітчизняної війни **П.Я.Олефіренка**. В ці дні виповнилось 40 років, коли йому було вручено орден Червоної Зірки. Зазначив, що жителі села свято шанують пам'ять про своїх односельчан і, зокрема, про **Адама Карповича Козицького**. Він двічі тікав з фашистської неволі і знайшов сили, щоб визначити своє місце у боротьбі з ворогом: організував у селі підпільну групу, яка надавала допомогу

партизанам.

Ведучі пропонують вшанувати пам'ять полеглих низьким укліном. Зійшли з трибуни члени урочистої президії, стали на одне коліно біля меморіалу, низько нахиливши голови. Всі інші послідували їх прикладу.

Факелоносці запалюють смолоскипи від загального вогню і вишикувавшись у дві колони, утворюють коридор, яким учасники мітингу рушають до річки Синюхи, яка захоронила в собі багато мужніх, відважних воїнів в 1941 році. Тут з лодок на воду опускаються вінки, на яких горять вогні, лунає рушничний салют.

9 травня свято триває. Ветерани війни покладають гірлянди Слави до меморіалу односельцям. Мітинг відкриває голова Тернівської сільської Ради **Л.Д.Білоус**. Потім виступив голова колгоспу **П.С.Семенець**, який розповів якою ціною здобувалась перемога, як відбудовувалось зруйноване війною народне господарство країни. Гаряче привітав усіх з великим святом, а пам'ять про загиблих односельчан запропонував вшанувати хлібом. Звучать слова переклички. Називаються прізвища тих, кого немає серед нас, тих, хто навіки залишився жити у граніті, в людських серцях. В цей час учасники художньої самодіяльності в українських костюмах, на вишитих рушниках виносять запашні палянички і пригощають ними всіх присутніх. І знову хвилина мовчання...

Н.Мазура – завідувача бібліотекою, **В.Коржевич** – директор Будинку культури.

09.08. З щирою піснею, закличним словом.

Обідня пора. Ми на жнивному полі колгоспу імені Литвинова. Біля агітвагончика, який став у період збирання ранніх зернових справжнім центром масової роботи серед членів жнивварських екіпажів, зібрались комбайнери, трактористи, водії. Їх привітали прибулі члени агітаційно-художньої бригади "Землю красить сонце, а людину - праця" тернівського Будинку культури (див. фото). Це, зокрема, комсомольці медпрацівник **Марія Василівна Топольницька**, бухгалтер колгоспу **Валентина Іванівна Мазура**, секретар сільської Ради **Тетяна Іванівна**

Панасенко, секретар комсомольської організації господарства **Раїса Іванівна Голобородько**, художній керівник та директор Будинку культури **Галина Миколаївна** і **Володимир Миколайович Коржевичі**.

Агітбригада порадувала хліборобів дотепним гумором, закличним словом, щирими українськими народними та сучасними піснями. Особливо сподобались жнивварям пісні "Я люблю свою землю", "І учора горох". Гаряче аплодували присутні членам агітбригади й зокрема молодій сім'ї Коржевичів, які ось уже сьомий рік дарують тернівчанам веселі задушевні пісні. Любов до музики, до пісні передають і семирічній **Оксанці** (фото праворуч).

- У Тернівку ми прибули по закінченні Олександрійського культосвітнього училища. Тепло нас зустріли тут, забезпечили хорошим житлом, - пригадує Г.М.Коржевич. – Ми відновили роботу народного хору, створили вокальну групу та вокально-інструментальний ансамбль. Працюють у нас також танцювальний, драматичний гуртки, - сказала в розмові Галина Миколаївна.

Того дня агітбригада Тернівського Будинку культури побувала з концертною програмою також на току та у хліборобів сусіднього колгоспу імені Будьонного, створюючи гарний настрій жнивварям.

Т.Мельниченко, фото юнкора **В.Партоліна**.

18.12. Розкажу про товариша. З любов'ю до техніки.

Людно на території першої молочнотоварної ферми нашого господарства. Доярки поспішають на обіднє доїння, їздові везуть у приміщення корми для худоби, безперервно курсують у напрямку ферми трактори,

наповнені кукурудзяним силосом. Один агрегат навантажує корми, робить це швидко, щоб механізатори не простоявали по його вині. Ось ківш агрегата вривається у силосну масу, а коли наповнюється, стріла, немов вміла рука, піднімає і несе його до того місця, де стоять трактори. На мить ківш зависає над причепом трактора і коли звільняється з-під силосу, стріла вертає його за слідуною порцією. Все це настільки точно, вправно робиться, що мимоволі розумієш - "От руки золоті в чоловіка".

Василь Гаврилович Ляш і справді належить до числа тих людей, в яких навіть метал в руках мов живий. За 15 років, відколи трудиться механізатором у першій тракторній бригаді, він пізнав чимало секретів хліборобської справи. А з грейферним трактором не розлучається ось уже сім років підряд. Вже так навчився ним керувати, що навантаження навантажував би ним. В господарстві другого такого спеціаліста немає. Це підтвердить кожен хлібороб.

Характерно те, що агрегат, на якому трудиться В.Г.Ляш, дуже мало стоїть на ремонті. Руки тягнуться до роботи на тракторі, а в серці – любов до техніки. Тому й працюється легко, як ніхто інший, бережно ставиться до техніки. А як поставити трактор на ремонт, то вже кожну гаечку, кожен гвинтик перегляне. Під його чутливими пальцями, ніби вдруге народжуються зношені деталі окремих вузлів і агрегат працює як годинник.

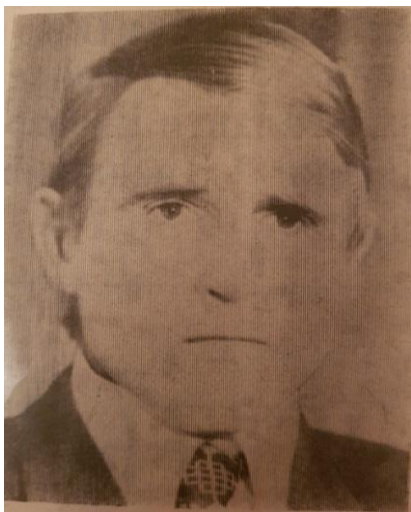
Влітку В.Г.Ляш трудився на заготівлі кормів для громадського тваринництва, завантажував зерно на колгоспному току для відправки у державні приймальні пункти. Від зорі до зорі – такий розпорядок робочого дня був у цього механізатора.

І не лише в жнива, а кожного дня з року в рік самовіддано трудиться Василь Гаврилович. І все тому, що пройнятий механізатор почуттям високої відповідальності за свою роботу, за справи колективу, колгоспу.

Кожного року В.Г.Ляш успішно виконує взяті соціалістичні зобов'язання по виробленню гектарів умовної оранки. За це неодноразово відзначався почесними грамотами правління, партійної та профспілкової організацій нашого господарства. Він достроково виконав річне соціалістичне зобов'язання.

Зараз **Василь Гаврилович** своїм трактором навантажує корми для громадського тваринництва. Трудолюбивий, наполегливий, він щоденно перевиконує доведені завдання, працює так, як велить йому совість хлібороба.

А.Зубченко, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

20.12. Книга Трудової Слави. З такої він родини.

Надворі розгулялась хуртовина. Колючий холодний вітер пронизує до кісток, мороз щипає за вуха, ніс. А в хаті у них тепло і затишно. **Сашко і Світланка** щойно повернулись із школи, гріються біля грубки. З невеликої фотографії що на стіні, посміхається до них батько. Для портрета мама вибрала найкращого рушника з червоними маками та ружами. Од того тато видає ще привітнішим.

Цей портрет мама особливо береже. Бо пам'ятний він для їх родини – на районній Галереї передовиків красувався такий же два роки тому. Райком партії копію його подарував батькові на вічне зберігання. А нинішнього року тата знову визнали переможцем районного соціалістичного змагання. Він досяг найвищого виробітку на трактор. Знову його портрет помістили на районну Дошку пошани.

- Це ж скоро прийдуть додому, - першою спохватилась Світланка.
- Певне теж намерзнуться, - підтримав її Сашко.

Удвох вони хутко заходились наводити лад у хаті, мити підлогу, витрушувати доріжки. Бо ж бачать щодня: стомленими повертаються з роботи їх батьки. Тато першим завершує свій робочий день взимку, то ж поспішає на ферму, щоб мамі допомогти впоратись швидше біля корів. І вже потому разом йдуть додому.

Від батьків і Сашко вчиться чуйності і доброти. Намагається більшу частину домашньої роботи взяти на себе. Тато не раз розповідав, що у сім'ї, де він зростав, всі любили працю, допомагали матері. Тепер дядько **Іван**, дядько **Анатолій**, як і їх батько, трудяться в колгоспі. А дядько **Олександр** – теж татів брат, працює на Хмельниччині інженером. А коли зберуться разом, пригадують дитинство та все батька хвалять, що він ніколи роботи ніякої не цурався.

- Тепер і ти такий, - не раз кажуть щиро. Тато на ті слова лише посміхається і зрідка промовить:
- А якому ж мені бути? Від роду я біля землі. Бачив, як батьки працювали і собі хотілося пізнати хліборобську мудрість. А вона – у старанній праці.

Отак відразу ж після десятирічки і прийшов у колгосп. Перший рік працював у рілничій бригаді різноробчим, а наступного, за направленням правління колгоспу, поїхав у Голованівськ. Там тільки-но відкрили профтехучилище.

- Понад два десятиліття відтоді минуло, а з учнями першого випуску зустрічаюсь немов з рідними мені людьми, - розповідає Василь Петрович, - На курсах підвищення кваліфікації, що проходили у 1982 році в обласному центрі, зустрівся з Андрієм Рекечинським з Троянки. Було про що поговорити. Дарма, що не бачились стільки років і живуть у різних районах області. Охоче розповідав Андрій про себе і розпитував Василя про його ланкування, про комбайнерську справу, про сім'ю.

Сім років очолює **Василь Петрович** механізовану ланку по вирощуванню цукрових буряків. Разом з **Олександром Сугаром, Анатолієм Козицьким, Петром Мамалигою** сіють, доглядають сходи, збирають урожай. Нинішнього року виростили солодкі корені на 100-гектарній площі без затрат ручної праці. Гарний урожай видався на цій плантації. Збирав його й ланковий. Комбайном РКС-6, якого одержав цього ж таки року у винагороду за свою сумлінність. Разом з **Василем Максимовичем Одноралом** викопали буряки на 260-гектарній площі. Це один з кращих показників у господарстві.

- Впоравшись із збиранням у своєму господарстві, я та члени моєї ланки надали посильну допомогу рілльничникам і механізаторам колгоспів імені Леніна, "Шлях до комунізму", - скромно каже ланковий, змовчує про те, що робочий день у нього та його товаришів під час осінніх збиральних робіт часто тривав по 12 і більше годин. Адже використовували кожну хвилину, щоб вчасно зібрати вирощене.

Тепер, поставивши на зимове зберігання комбайна, працює у тваринництві. Доставляє корми для громадського стада. Але не забуває і про причіпний інвентар до весняно-посівної кампанії. Адже свій агрегат, як і належить ланковому, виведе першим на весняне поле, першим покладе початок новому врожаю. А за ним вийде й **Петро Мамалига**. Сіятимуть від зорі і до зорі, добірне насіння ляже у пухку землю і пустить зелену парость ніжного листу, до якого ще не раз з трепетом у душі приглядатиметься ланковий.

- Біля землі треба трудитися до сьомого поту, тоді і вона сторицею віддячить, - нагадує часто членам ланки Василь Петрович.

Ця проста істина ще жодного разу не підводила його, на якій би техніці він не працював. Скажімо, трактор Т-70 не відзначається особливою потужністю чи сучасністю. В.П.Пуля домагався на ньому добрих результатів. У 1981 році він став переможцем районного соціалістичного змагання. На нараді передовиків йому вручили іменний годинник. А наступного року Василь Петрович домогся найвищого виробітку на трактор серед механізаторів області, виборовши першість у змаганні.

З такою ж сумлінністю трудиться тепер і на МТЗ-80. Бо звик, щоб на нього рівнялись інші. Недарма на лацкані його піджака виблискує у свята медаль "За трудову доблесть".

Зимовий вечір підкрався швидко. У хаті **Василя та Зінаїди Пулів** засвітилися вікна. То Сашко і Світлана чекають батьків. Вони вже впорались із домашніми справами і сіли за уроки.

А ось і тато з мамою. Вони йдуть поряд, стомлені, але радісні – діти їх ростуть працюватимуть, добрими. Сьогодні, як і завжди, потурбувалися про них. Сім'я сідає вечеряти, за столом зав'язується щира, невимушена розмова. Кожен ділиться своїми думками, планами на завтрашній день.

Він, невисокого росту, русявий, розпочинає родинну розмову і в кожному його слові вчувається велика сила господаря землі. Син і донька із захопленням слухають батькову розповідь про хліборобську майстерність Героя Соціалістичної Праці, бригадира тракторної бригади колгоспу "Зоря комунізму" Василя Івановича Моторного, про високі врожаї, які з року в рік збирає його колектив.

Т.Мельниченко. Колгосп імені Литвинова.

"Колос" 1985 рік.

26.02. Шана ветеранам праці.

Нещодавно у нашому Будинку культури вшановано ветеранів колгоспного виробництва. Спочатку відбувся мітинг, який відкрив секретар партійної організації колгоспу **А.А.Зубченко**, покладання корзин з живими квітами до найсвятіших місць у центрі села – підніжжя пам'ятнику В.І.Леніну та меморіалу загиблим воїнам односельчанам.

Потім продовжувалась зустріч у святково оформленому залі кафе, де за столиками розмістилися майже 200 пенсіонерів, ветеранів колгоспного виробництва. Столи сервіровані тортами, печивом, скибками лимона та гарячим чаєм. У такій приємній обстановці відбулася щира розмова з шанованими людьми нашого села. Ведуча розповіла присутнім про історію виникнення Тернівки та встановлення в ній Радянської влади, роки колективізації. Спочатку налічувалось чотири господарства, а пізніше селяни забажали об'єднатися в одну велику сім'ю і створили колгосп, який

носить ім'я **Максима Максимовича Литвинова**.

В роки Великої Вітчизняної війни нашому господарству було нанесено великих збитків. Не залишилось техніки, худоби. Зруйновано приміщення середньої та семирічної шкіл, сільський клуб, міст через Синюху та спалено багато будинків тернівчан. Відразу ж по закінченню війни, жителі села з великим патріотичним піднесенням взялися за відбудову колективного господарства.

Про те як нині працюють трудівники села на колгоспному виробництві, розповіли секретар партійної організації **А.А.Зубченко** та бригадир рілничої бригади №2 **П.І.Король**.

Дорогами війни пройшли майже 500 тернівчан. Більша половина з них не повернулась до рідних домівок.

У пам'ять про тих, хто загинув на фронтах Великої Вітчизняної війни, хто до останнього подиху захищав Батьківщину, учасники художньої самодіяльності виконали пісню "Обеліск".

Окремо йшла мова на зустрічі про тих людей, які вже на заслуженому відпочинку, але продовжують трудитись у городній бригаді. За це їх правління колгоспу нагородило грошовою премією.

Перед ветеранами праці виступив голова Тернівської сільської Ради народних депутатів **В.І.Мазура**, який подякував їм за те, що вони продовжують трудитися на колгоспному виробництві, закликав утримувати в належному стані свої оселі, двори.

Ветерани праці одноголосно назвали імена тих, хто гідний високого звання "Почесний колгоспник". Серед них **Пилип Платонович Божко, Федір Григорович Пасенко, Олександр Гнатович Екало, Микита Ксенофонтович Коверга, Домникія Титівна Чернега**.

Цим товаришам правління колгоспу вирішило доплачувати до пенсії певні суми грошей.

Тим, хто вже на заслуженому відпочинку, але виробив мінімум вихододнів у минулому році, голова профкому **Г.П.Коверга** вручив пільгові талони на придбання палива та оранку і обробіток присадибних ділянок.

Цікаво було гостям цієї зустрічі відновити в своїй пам'яті події минулих років і водночас відчутти себе щасливими, адже про них піклується правління нашого місцевого колгоспу імені Литвинова.

Для учасників зустрічі у виконанні культармійців пролунали пісні "Я люблю свою землю", "Підвисоцькі вдови", "Поки не пізно" та інші.

Н.Мазура, сількор.

26.03. Ставитись до добра бережливо.

Аналізуючи стан, що склався в районі із падежом тварин, прокуратурою були проведені в грудні минулого року перевірки стану збереження громадського тваринництва в колгоспах імені Литвинова, імені Жданова. Встановлено, що тут відсутній суворий облік поголов'я та використання кормів. Раціони годівлі тварин складались не систематично, не виконувались елементарні зооветеринарні правила по догляду і утриманню тварин. Приміщення, де вони знаходилися, не опалювалися і не утеплювалися. Крім того, в колгоспі імені Литвинова відсутня диференційована годівля тільного і дійного стада корів, не виконувались вимоги правильного утримання і годівлі телят, що призвело до захворювань новонароджених і падежу їх.

В колгоспі імені Жданова порушувались правила випасання овець, їх стрижки, вибракування старих і хворих. Лікування тварин проводилось неякісно і не завжди. Внаслідок такої безвідповідальності в даних господарствах допущено найбільший падіж тварин. Однак з метою створення видимості благополуччя в колгоспі імені Литвинова бухгалтер по тваринництву **Л.А.Глушкова** та головний бухгалтер **Н.І. Анастасьєв** приховали від обліку 60 голів молодняка, що загинув, і у звітність були записані неправильні дані. За неправильні дані державної звітності на адресу правління колгоспу подано позов стосовно притягнення тт. Анастасьєва і Глушкової до суворой відповідальності.

За безконтрольність до збереження громадського поголів'я спеціалістами і допущений падіж тварин (в рахунок стягнення завданого збитку) головам колгоспів імені Литвинова, імені Жданова **П.С.Семенцю**, **В.В.Гонтаруку**, головному інженеру колгоспу імені Литвинова **А.А.Мазурі**, зооветспеціалістам **В.Г.Петуховій**, **Г.П.Пасенко**, **А.А.Донець**, **С.Н.Пономаренко**, **Л.І.Скалозуб**, завідуючим фермами **Ф.І.Мазурі**, **І.П.Кейбало**, **А.М.Жорницькому** прокуратурою району представлено позови на загальну суму 4162 карбованці, які народним судом розглянуті і визнані цілком обґрунтованими.

В.Шевчук, помічник прокурора.

25.04.

Молодий механізатор колгоспу імені Литвинова комсомолец **Анатолій Дніпровський** старанно працює на сівбі соняшнику. За світловий день засіває 18-22 гектари при завданні 14.

*На фото: **А.Дніпровський**.*

07.05. Ветеран.

Серед багатьох нагород **Олександра Івановича Власенка** є орден Червоної Зірки, яким по праву найбільше гордиться ветеран. Часто, коли його запитують, за що одержав орден, в уяві постають роки служби в Радянській Армії протягом 1939-1945 років.

Розпочав свою службу Олександр Іванович в Туркменії, на кордоні з Афганістаном. Там воїн оволодів військовою підготовкою, фізично загартовувався. Тут і застала його звістка про напад гітлерівської Германії на нашу країну.

З перших днів війни перервалося листування з рідними. Нелегкою виявилася і фронтова дорога молодого воїна. Потрапивши до складу 162-ї стрілецької дивізії, сформованої з середньоазіатських прикордонників, воював на Центральному фронті – спочатку в орловській області, а потім на Курській дузі.

За участь у битві на Курській дузі Олександра Івановича нагороджено медаллю "За відвагу" та орденом Червоної Зірки.

Пізніше О.І.Власенко у складі першого Білоруського фронту визволяв рідну Україну, Польщу. Від Курська і аж до Німеччини дійшов наш земляк. Не раз його наздоганяла ворожа куля і тепер ниють, болять старі рани.

Нині Олександр Іванович продовжує трудитися. Він виховує молоде покоління, вчить любові до Батьківщини. Адже у нього мирна професія сільського вчителя. О.І.Власенко – частий гість на вечорах-зустрічах, що влаштовуються в школі, Будинку культури, сільській бібліотеці. Він для юних є живим прикладом мужності, відданості і патріотизму радянських воїнів в роки війни. *Н.Мазура, с. Тернівка.*

03.08.

Семикласник Тернівської середньої школи **Коля Мазура** під час літніх канікул старанно доглядає колгоспну отару овець.

10.08. Будинок – молодій сім'ї.

У нашому господарстві значну увагу правління, профспілкova організація приділяють будівництву. Зокрема, в нинішньому році вже здано в експлуатацію одноквартирний житловий будинок з господарськими прибудовами (**див. фото**). Він став подарунком для молоді сім'ї педагога

місцевої школи

Валерія

Федоровича

Кушніра та виховательки колгоспного ясел-садка

Ольги Іванівної Мазури. Під час урочистої реєстрації

шлюбу їм вручили ключі від будинку. На черзі дня

будівництво ще одного житлового будинку,

проведення благоустрою парку. У Тернівці

прокладено перший кілометр асфальтівки.

Незабаром заасфальтуємо ще три кілометри сільських вулиць.

Поряд з цим ведемо будівництво ставків. У господарстві їх вже є два, а до кінця сезону плануємо

ввести ще два з водним плесом 50 гектарів. У ставки завезено 11 тисяч малька коропа, карася, товстолобика.

Розпочали капітальний ремонт вівчарника на 300 голів, двох телятників і корівника, які будуть завершені у третьому кварталі, до початку зимово-стійлового періоду. Закінчуємо і ремонт та встановлення кліткових батарей для молодняка на птахофабриці. Повністю реконструйовано старе приміщення свинарника, збудовано вигульний майданчик. Себе тепер добре почувають тут тварини.

А.Зубченко, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

27.08.

Першість у соціалістичному змаганні доярок другої молочно-товарної ферми колгоспу імені Литвинова по надою молока за нинішній рік утримує **Наталія Миколаївна Кузьменко**. Її показник приближаються до трьохтисячного рубежу. Вже у вересні доярка виконує річне соціалістичне зобов'язання. *На фото: Н.М.Кузьменко.*

17.09. Допомогли ветерани.

У завершальному році одинадцятої п'ятирічки тваринники нашого господарства домагаються відрадних успіхів у праці. Наприклад, на другій молочнотоварній фермі, яку очолює **П.Й.Мазура**, надій молока на фуражку корову збільшився проти попереднього року на 276 кілограмів. Якщо торік за вісім місяців тут мали 1730 кілограмів на тварину, то в нинішньому – 2006. На 135 кілограмів молока більше одержали від закріплених корів доярки першої молочнотоварної ферми, де завідує **П.В.Гладченко**.

Трудові успіхи тваринників – це результат наполегливої роботи доярок та їздових, які дбають про високу продуктивність худоби, сумлінно ставляться до своїх обов'язків. Звичайно, велику роль відіграє також кормова база. Саме при високопоживних кормах обидва колективи домагаються підвищення надоїв молока. Зараз до добового раціону входить силос, бурякова гичка, концентрати та інші компоненти, які сприяють підвищенню продуктивності тварин.

Щоб була можливість і надалі збільшувати виробництво молока, трудівники нашого господарства зробили все можливе для того, щоб нагромадити достатню кількість кормів на період зимово-стійлового утримання худоби. Успішно виконали план заготівлі сіна та сінажу. Заклали у траншеї кукурудзяний силос. Нині силосуємо гичку.

Трудівники нашого колгоспу турбуються не лише про кормову базу, а й про теплу зимівлю худоби. Для цього ще з весни будівельники розпочали реконструкцію трьох тваринницьких приміщень на другій фермі. На сьогодні у всіх них зроблено нові дахи, підлоги, годівниці, замінено транспортери. До кожного корівника є під'їзні дороги. Завершується капітальний ремонт тваринницького приміщення на першій молочнотоварній фермі.

Як тільки було оголошено двомісячник підготовки приміщень до зими, у колгоспі відбулися партійні збори. Охоче погодилися допомагати будівельникам комуністи, які перебувають на заслуженому відпочинку. Було створено дві бригади. Очолили їх **Петро Маркіянович Бовт** та **Василь Григорович Козицький**. Ці комуністи разом із членами своїх бригад проводили біжучий ремонт майже у всіх корівниках та телятниках. Лагодили підлогу та годівниці, утеплювали вікна та брами. Засипали жорствою проходи між яслами. Тому на обох фермах завершується підготовка тваринницьких приміщень до зимово-стійлового утримання худоби.

Все це вселяє впевненість у тому, що плани та соціалістичні зобов'язання завершального року п'ятирічки по виробництву та продажу державі продуктів тваринництва трудівники господарства виконають достроково, а також успішно проведуть зимівлю тварин.

П.Семенець, голова колгоспу імені Литвинова.

19.09. Сількорівський пост з колгоспу імені Литвинова повідомляє:

У відповідь на турботу.

Наблизились ми до виконання річного плану по виробництву овочів. Державі реалізовано 119 тонн городніх культур при завданні 120. Цьому велика заслуга трудівниць **Я.Купренко, М.Самойлик, В.Козицької, І.Панасенко, Л.Лукась, Г.Сьори, М.Шевченко, В.Гусак, Г.Однорал, Я.Говорухи**.

Про них турбуються керівники господарства. Рішенням правління колгоспу кожній, крім основної заробітної плати, безкоштовно виділено зерно, а також забезпечено паливом.

О.Чоботарьова, бригадир городньої бригади.

Нові ставки.

Цього року на території нашого колгоспу споруджено два нові стави. Водне плесо, яке займає майже 100 гектарів, не лише прикрасить Тернівку, а й дасть змогу збільшити площу поливних земель, створити безперебійний запас води для птахоферми, виконати доведений план по продажу риби.

А.Петухов, технік-будівельник.

Премія пасічнику.

Виконано п'ятирічний план по виробництву та продажу державі меду. За сумлінну працю правління колгоспу відзначило грамотою та грошовою премією в сумі 150 карбованців старшого пасічника **Івана Євгенійовича Шарамка**. Має чоловік великий досвід у цій справі, любить свою роботу, а тому й домагається відрадних успіхів.

За останні роки у нас не лише виконується план по виробництву меду, а й збільшується кількість бджолосімей.

А.Зубченко, секретар парторганізації.

Впорядковується наш тік.

Завершується асфальтування колгоспного току. Цю роботу виконано на площі 7,5 тисячі квадратних метрів. А всього за останні два роки тут заасфальтовано 13 тисяч квадратних метрів. Це допоможе нам краще і якісніше зберігати доставлене на тік зерно.

П.Семенець, голова колгоспу.

19.09.

Весь сезон на заготівлі кормів у колгоспі імені Литвинова самовіддано працює комбайнер **Юрій Іванович Лупало**. Молодий механізатор постійно перевиконує доведені завдання.

На знімку: Ю.І.Лупало.

24.09. Гордість за сина.

Погляд **Тетяни Іванівної** знову затримався на приймачеві з такою гарною назвою "Океан". Завжди, коли заходить до синовій кімнати, на якусь хвилину затримується біля цієї блискучої коробочки. Матері вона дорога тим, що нагородили нею її **Анатолія**. У почесній грамоті правління, партійної та профспілкової організації записано "За зайняте перше місце в соціалістичному змаганні на жнивних 1985 року". Це її Толя найбільше серед комбайнерів Тернівки скошив ранніх зернових – 500 гектарів поклав у валки жаткою ЖРБ-6. Керівники господарства відзначили творчу,

наполегливу працю сина Грамотою та радіоприймачем "Океан".

Тут же, на столику, акуратно складена газета "Молодий комунар", яка повідомила про підсумки соціалістичного змагання серед комсомольців Кіровоградщини. Її **Анатолій** зайняв друге місце серед молодих хліборобів області. За такий короткий проміжок часу, адже в тракторній бригаді лише третій рік, набув досвіду і нині домагається відрадних успіхів у праці.

- Наставник у мене хороший, - мовить **Анатолій Дніпровський**, - і порадить добрим словом, і допоможе коли треба ділом.

...Ще яскраво горять у темносиньому небі зорі, ще тільки де-не-де мерехтять жовті вогники у хатах односельців, а **Анатолій** уже в бригаді.

- Давай глянемо, що сталося, - привітався до юнака **Василь Петрович Пуля**. Як і домовлялись учора, він прийшов на роботу раніше. – Де ж та щілина, звідкіль протікає масло?

Через певний час, коли у бригаду почали сходитись механізатори, **Василь Петрович** сказав:

- Заводь.

Той хутенько ввімкнув двигуна і трактор голосно зататакав.

- Тепер трохи проїдь.

Зробивши трактором кілька кругів по двору бригади, механізатор зупинив машину.

- Спасибі, Петровичу, за допомогу.

За вдачею **Анатолій Дніпровський** спокійний, врівноважений, а головне – допитливий. Ніколи не посоромиться запитати у старших, більш досвідчених хліборобів, як вирішити те чи інше питання, відремонтувати складний вузол агрегата і подібне. Напевне тому і працює його трактор безперебійно. За місяць **Анатолій Дніпровський** має 27-28 вихододнів.

...Тетяна Іванівна, як завжди, прокинулась досвітком. Син обіцяв бути дома. "От і добре, - міркувала мати. – Зараз приготую сніданок і швиденько на город. Сусіди вже давно викопали картоплю, а вона тільки почала."

- Мамо, - зайшов **Анатолій** на кухню, - не турбуйся. Я вже йду на роботу.
- Сподівалася, будеш дома, - з ледь вловимим смутком говорила **Тетяна Іванівна**. – Роботи он скільки.
- Сьогодні закінчуємо сівбу озимих. Бригадир просив вийти. Там трохи залишились під лісосмугою.

Думаю, впораємося зарані. Тоді й до картоплі візьмемося...

Анатолій легенько прикрив двері. Мати вийшла за ним до воріт і ще довго дивилася вслід, проводжаючи щасливим, лагідним поглядом. Саме так, щасливим. Поважають сина товариші по роботі. За трудолюбивість, за те, що ніколи не відмовляється відь будь-якого доручення. І це для неї так приємно.

Минулого року **Анатолій Федорович Дніпровський** успішно виконав річне соціалістичне зобов'язання. Нинішнього, завершального року 11 п'ятирічки, дав слово виробити 1100 гектарів умовної оранки, зекономити 160 кілограмів пального.

- По всіх підрахунках, - каже бригадир тракторної бригади **Василь Данилович Степанов**, - із річним зобов'язанням **Анатолій Дніпровський** впорається до початку грудня.

Зараз молодий хлібороб разом із механізаторами господарства збирає врожай кукурудзи. За зміну виконує по півтора денних завдань. На території першої тракторної бригади майорить Червоний прапор, піднятий на честь молодого хлібороба.

Л.Волошко, с. Тернівка.

19.10.

На високому ідейному рівні проходять політзаняття в єдиній комплексній школі комуністичної праці, де навчаються працівники птахоферми колгоспу імені Литвинова.

Пропагандистом тут головний зоотехнік господарства **В.І.Вендюк**. Слухачі вивчають курс "Госпрозрахунок та бригадний підряд в колгоспах і радгоспах".

*На фото: пропагандист **В.І.Вендюк**.*

03.12. Вісті з сільських Рад. Понад 2000 кг. молока.

Жителі нашої сільської Ради беруть активну участь у продажу державі лишків сільськогосподарської продукції. Так, тільки в нинішньому році вони вже здали на заготівельний пункт держави 169 тонн картоплі, 24 тонни цибулі, одну тонну часнику, 33 тонни молока.

Понад 2000 кілограмів молока продали державі індивідуальні власники корів **Ганна Тихонівна Безугла, Михайло Омелянович Штефан, Михайло Петрович Панасенко**. Добровільно його здають і інші господарі. Адже кожен прагне внести якомога більшу частку у виконання Продовольчої програми.

Велику допомогу виконанню нашої сільської Ради у організації закупівлі лишків сільськогосподарських продуктів надає їздовий **Микола Іванович Горбенко**.

***Н.Мазура**, секретар Тернівської сільської Ради.*

"Колос" 1986 рік.

07.01.

Шофер колгоспу імені Литвинова **Анатолій Федорович Носиков** при завданні на 1985 рік перевезти 2800 тонн вантажів автомобілем КамАЗ перевіз їх більш трьох тисяч тонн.

*На фото: **А.Ф.Носиков**, фото **М.Сторожука**.*

16.01.

Механізатор другої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова **Микола Дмитрович Стеблина** успішно готує техніку до роботи у весняний період. Причіпний інвентар він достроково поставив на лінійку готовності.

А зараз завершує ремонт трактора Т-74 у Підвисоцькій майстерні сільгосптехніки.

*На фото: **М.Д.Стеблина**.*

15.02. Справились за два місяці.

До дня відкриття XXVII з'їзду КПРС наш колектив зобов'язався виконати план двох місяців по виробництву і продажу державі яєць. Намічалось одержати на цей період 1 мільйон 600 тисяч штук яєць.

Між птахарами розгорнулося палке соціалістичне змагання за успішне виконання намічених рубежів. Найвищих успіхів у роботі домагається **Віра Георгіївна Дудник**, яка виконала план двох місяців. З початку року вона одержала 466 тисяч штук яєць при плані 400. Справилась з наміченими завданнями птахарка **Галина Сидорівна Штефан**.

Завдяки наполегливій праці кожного трудівника наш колектив успішно виконав план двох місяців по виробництву і продажу державі яєць. На сьогодні трудящим країни реалізовано 1600 тисяч штук яєць.

Такий трудовий ритм ми розраховуємо зберегти до кінця нинішнього року і достроково впоратися з зобов'язаннями.

***В.Мазура**, завідувач птахофермою колгоспу імені Литвинова.*

22.02. Хто дбає, той і має.

Днями ми побували в кількох господарствах, щоб побачити, як турбуються в них про умови праці і відпочинку хліборобів. Перша тракторна бригада колгоспу імені Литвинова. Червоний куточок, де збираються механізатори на збори чи іншу подію, акуратно прибраний. На вікнах красиві занавіски, є тут

необхідні меблі, поновлена наглядна агітація, вивішені соціалістичні зобов'язання механізаторів, стіннівка та інше.

- Оце й усе, чим можемо похвалитися, - каже слюсар-наладник **Іван Афанасійовича Зубець**.

Дійсно, в інших кабінетах, які знаходяться тут, у будинку механізатора, картина зовсім протилежна. Стіни покриті пліснявою, підлога брудна, адже ремонту до цього часу тут не зроблено. У кімнаті відпочинку, як її називають трудівники, стоїть кілька ліжок і ті без матраців. Зрозуміло, що відпочивати сюди ніхто не заходить.

Перше, що кидається у вічі в їдальні та кухні, це закіптявлені димом і парою стіни, поновані павутинням та покриті пилом вікна.

- Пробували витирати стіни, - кажуть кухарки **В.Ф.Штанько та Г.Г.Козицька**, - однак нічого не виходить.

Цього не було б, якби справно вентилятор працював...

Безперечно, вина інженерної служби є. Але хто наводитиме порядок у їдальні? Адже це прямі обов'язки кухарок. До них, по всьому видно, ставляться жінки несерйозно. У приміщенні харчоблоку брудно. На одному столі трудівниці виконують практично всю роботу. Із-за відсутності посуду приготовлені страви зберігаються у тих каstrулях та мисках, де миються тарілки, ложки, чашки.

Є у бригаді, яку очолює **В.Д.Степанов**, майстерня. Порядку тут теж немає. На горбастій землі валяються запасні частини. У приміщенні стоїть один трактор.

- Хіба це умови, - кажуть механізатори. - Яма для огляду трактора одна. У приміщенні завжди темно, бо погане електричне освітлення. Взимку працювати неможливо, ключі примерзають до рук. Майстерня ж не опалюється. Літо настане – про це забувають усі, а коли вдарять морози, кажуть, що пізно думати про опалення. Мовляв, наступної весни розпочнемо...

Зимою туляться механізатори цієї бригади у кузні – маленькій кімнаті, де цілий рік повно диму. На нього механізатори не звертають уваги. А от коваль **Г.Є Гусак** вже втомився нагадувати бригадиру про витяжний зонт. Григорій Єлізарович вже не просить рукавиць, які так необхідні йому у повсякденній роботі. На такі "дрібниці", як рукавиці, аптечки, умивальники та рушники, роздягалки для механізаторів Василь Дем'янович взагалі не звартає уваги.

У другій тракторній бригаді, де бригадиром **І.М.Штефан**, умови праці та відпочинку не кращі. Червоний куточок (хоча і не назвеш його цим словом, бо відсутня будь-яка наглядна агітація, стіннівка) служить взимку за їдальню. А кухарки **Г.П.Мазура та Л.І.Пасенко** готують обіди трактористам у невеличкій кімнаті. Зараз жінки перебралися в літню кухню. Слід віддати алежне трудівницям, що навіть у таких складних умовах вони дотримуються порядку на кухні. Тут же, поруч знаходиться стіл, прикритий подертою клейонкою. За ним механізатори обідають. Інші вмощуються на пеньку, бо місця за столом не вистачає всім. До речі, тут відсутні не тільки чашки та миски, а й вода зберігається у відрах, які використовуються для продуктів.

- Чому ви у березні не приїхали? - питає один з механізаторів. – Тоді, як у бригаді не можна було пройти? Хоч би жорствою всипали подвір'я. а то весь труд марнується. Техніку відремонтували, а вона наполовину в землю вгрузла. Трактора теж немає де помити. Мийка відсутня. Зрозуміло, за один день її не збудуєш. Мили б ми і з відра, якби вода була...

Правління колгоспу неодноразово зобов'язувало інженера по трудомістких процесах **І.І.Штанька** налагодити цю справу, тобто зробити від башти окрему магістраль до тракторної бригади (бо до цього часу вода поступає сюди тільки через тваринницьку ферму), так Іван Іванович ніби й не чує прохань бригадира, розпоряджень правління колгоспу.

В.Скрицький – лікар по гігієні праці райсанепідемстанції, **Н.Арделян** – помічник лікаря по гігієні праці санепідемстанції, **Л.Мартинюк** – працівник редакції.

27.02. Попереду – молодіжна.

На другій молочнотоварній фермі, яку очолює **П.Й.Мазура**, працює комсомольсько-молодіжний колектив. Ланкова **Валентина Кейбало** разом із **Тамарою Журавель, Оленою Романчук, Наталкою Кузьменко, Євгенією Голубнюк** успішно трудяться над виконанням доведених завдань. Торік їх колектив виборов друге місце в соціалістичному змаганні серед молодих доярок району, одержавши на корову 3020 кілограмів молока.

Нинішнього року тваринники намітили ще вищі рубежі: по 3250 кілограмів молока одержати від кожної корови. Вони дали слово впоратись з двомісячним планом по надоях молока. Як і намічалось – одержали до 25 лютого по 378 кілограмів на тварину.

Члени комсомольсько-молодіжного колективу не зупиняються на досягнутому, прагнуть достроково завершити квартальний план. Для цього турбуються про забезпечення худоби поживними кормами, суворо

дотримуються розпорядку робочого дня. Нині молоді доярки ведуть першість у соціалістичному змаганні на другій фермі. Добовий надій у їх групах становить в середньому 7-8 кілограмів молока на корову за добу.

Т.Поліщук, секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова.

05.06. Після виступу "Колоса": "Хто дбає, той і має".

У нашій газеті від 22 квітня 1986 року було надруковано під наведеним вище заголовком критичну статтю, в якій мова йшла про те, що в ряді господарств, втім числі в колгоспі імені Литвинова, погані побутові умови у тракторних бригадах. Відповідь надіслав голова колгоспу імені Литвинова **П.С.Семенець**.

Ось що він повідомляє: "Критичну статтю "Хто дбає, той і має" розглянуто на розширеному засіданні правління. Факти, наведені в ній, мали місце. По цьому питанню прийнято конкретне рішення. Бригадиру тракторної бригади №1 **В.Д.Степанову** вказано на недостойну роботу по створенню належного побуту і умов праці механізаторів. Зобов'язано його та техніка-будівельника **А.Ф.Петухова** негайно приступити до поточного ремонту будинку механізатора і до 10 травня виконати цю роботу.

Зобов'язано завідуючого господарством **Г.М.Рудя** забезпечити кухні та їдальні обох тракторних бригад необхідним посудом, столами, стільцями. Зобов'язано кухарок тракторної бригади №1 **Г.А.Козицьку, В.Ф.Штанько** навести належний порядок на робочому місці і постійно дотримуватись правил санітарії. Зобов'язано головного інженера колгоспу **Л.О.Мазуру**, головного енергетика **В.М.Глушкова**, негайно поставити витяжні зонти в кузнях та вентилятори на кухнях, а також зробити належне електричне освітлення. Інженеру по трудомістких процесах **І.І.Штанько** дано завдання зробити від башти окрему магістраль до тракторної бригади №2.

Окремі пункти цього рішення уже виконані. Зокрема, у першій тракторній бригаді проведено поточний ремонт: в усіх кімнатах побілено, пофарбовано підлогу. На кухні теж наведено порядок. Працюють вентилятори. Заготовлено матеріали і незабаром члени будівельної бригади приступлять до асфальтування територій тракторних бригад, майданчиків для зберігання техніки. У першій тракторній бригаді розпочалося спорудження приміщення, де буде розміщено зварювальний цех та майстерня для ремонту техніки. Уже закуплено, хоч і не повністю, кухонний посуд. Прокладено магістраль для забезпечення другої тракторної бригади водою".

З одночасною заробкою.

Хлібороби нашого господарства в нинішньому році вирощення переважної більшості просапних культур переклали на плечі машин. Механізовані ланки, в першу чергу, взяли курс на застосування гербіцидів. На 950-гектарну площу кукурудзи внесено алірокс і ерадікан з розрахунку 7 кілограмів на гектар.

На всю площу перед посівом вносили їх в ґрунт. Тут працювали два агрегати. З першої бригади **Іван Зарва** машиною ОШП-15, і з другої **Микола Ісаков** ПОМ-630.

На зарубці гербіцидів, які були внесені без розриву в часі між посівом, тобто йшов агрегат за агрегатом, добре працювали **Іван Клядченко** трактором Т-150 в агрегаті з культиватором КПС, **Михайло Мамалига** трактором Т-74 і КПС-4,2, таким же агрегатом **Анатолій Мороз**.

Це дало свої позитивні наслідки. Нині всі посіви просапних культур в чистому стані.

М.Малий, головний агроном колгоспу імені Литвинова.

28.06. На журналістських перехрестях. "Як чиста вода серед степу..."

Заходжу в приймальню голови колгоспу імені Литвинова.

- Ви до Семенця? – запитує друкарка. – Доведеться почекати. Десь на ферму поїхав.

Урочисто вистукує машинка. Час від часу відкриваються двері і до кімнати заходять трудівники господарства, люди пенсійного віку, юнаки, які щойно повернулися із лав Червоної Армії. У кожного важлива справа до П.С.Семенця. І поки голова колгоспу вирішує питання на виробничій ділянці, люди звертаються до чорнявої жінки, що сидить за столиком тут же, у приймальній. Одні називають її **Тетяна Петрівна**, другі просто Петрівна, інші, особливо жінки, з теплотою у голосі вимовляють Таня.

Ось і зараз щойно ввійшла до кімнати старенька бабуся – напрочуд жвава, балакуча.

- Голова є? – запитала.

- На фермі, тітко Ганно. А ви по якій справі?

- Вугілля привезти хочу.

- Ідїть додому, - каже Тетяна Петрівна. – Я передам голові ваше прохання. Ввечері ітиму з роботи, скажу відповідь.

- Спасибі, дитино!

Тетяна Петрівна злегка махнула рукою, мовляв, немає за що дякувати, робота моя така. Вона – секретар правління колгоспу імені Литвинова. Усі заяви, які надходять до правління колгоспу, реєструє в спеціальному журналі. Ось поруч лежить інший журнал з надписом "Для усних заяв громадян". Всі

прохання жителів Тернівки проходять, як кажуть, через її руки. Потім в усній формі (коли питання не складне і вирішується без правління колгоспу) або в письмовій (коли правління розглянуло те чи інше питання на своєму засіданні) вона дає відповідь.

До кімнати заходить струнка, молода жінка, з модною зачіскою.

- Для школи потрібно віддрукувати ось цей текст, - звертається до друкарки.
- Не можу. Роботи багато, - відповідає та, а в голосі вчуваються нотки роздратованості. Напевне, роботи багато.

Тетяна Петрівна бачить зайнятість друкарки.

- Лишайте, Іванівно, може я в обід віддрукую.
- Спасибі, Петрівно. Скільки разів ви нас виручали!...

Це вже в обов'язки **Т.П.Пасенко** не входить. Та не відгукнутися на чиєсь прохання, по всьому видно, вона не може. Навіть за короткий проміжок часу, поки чекала голову колгоспу, я встигла помітити, скільком трудівникам вона допомогла, як кажуть, поза рамками своїх обов'язків. Ось ще один маленький приклад, що характеризує Тетяну Петрівну, як чуйну, доброзичливу, щирю людину.

Схвилювана літня жінка тільки через поріг переступила й відразу до Т.П.Пасенко:

- Таню, ти бач яка невдача. Від ранку дзвоню Тамарі і ніяк не можу добитись.
- Щось трапилось?

Жінка схиляється над столиком і щось пошепки розповідає.

- Посидьте, поспробуємо разом, - закрила журнал і взялася за телефонну трубку. Довгенько та давала "зайнято", а потім ніби відчула, як її просять, дала довгожданні гудки.
- Тамаро, здрастуй, ось мати хоче поговорити з тобою, - і вже задоволена дає трубку жінці.

Хто ж вона, ця скромна чорноока жінка, по-дівочому струнка і миловида, ім'я якої так тепло звучить в устах односельців? Їй трохи більше сорока. Вже дочка Наташа перейшла в десятий клас, а вона, як я переконалася, навіть радіє, коли її кличуть просто і щиро, не називаючи по батькові. Чи то від скромності, чи може в душі до цього часу – активна комсомолка, ватажок сільської молоді, енергійна, запальна, з відкритою душею.

Після закінчення професійно-технічного училища Таня працювала у тракторній бригаді, була помічником комбайнера. Цілий день у полі, цілий день на жнивях, а пізно ввечері – у клубі. Хай як наробиться, хай яка втома в руках і ногах, а вона йде до подружок, до однокласників, поспішає на репетицію драматичного, хорового гуртка. Де появляється Таня, завжди усміхнена, життєрадісна і бадьора, там завжди весело. Молодь тяглася до неї, як паросточки до сонця. Пізніше одноголосно обрали її секретарем комсомольської організації. З обов'язками своїми справлялася відмінно. За сумлінну роботу, її комсорга, відмічено кількома почесними грамотами райкому та обкому комсомолу.

Певний час завідувала сільським Будинком культури. Так же само сповна віддавалася роботі. Часто повторюють односельці, що при Тані кипіла, вирувала робота Тернівського клубу. Потім попросили попрацювати секретарем правління колгоспу. Розраховувала на місяць-два, а вийшло зовсім по-іншому. Ось уже тринадцять років підряд працює на цій посаді. "Колгоспним юристом" називають її в селі, бо всі звертаються до неї із найрізноманітнішими запитаннями і завжди одержують щирю пораду, допомогу, конкретну відповідь.

Місце роботи Т.П.Пасенко змінювала. І хоч не було в неї вищої освіти, їй довіряли важливі справи. Вірили, що обов'язково з ними справиться. Одному залишилася відданою на все життя – пісні. В школі була активною учасницею художньої самодіяльності. А ось беззмінно, більше двадцяти років, Тетяна Петрівна виступає перед глядачами разом з учасниками тернівського народного хору. Її високий, красивий від природи голос, як струмין чистої води, вливається у загальну мелодію, оживає її, робить чистішою, виразнішою. Глядачів завжди чарує, торкається найглибших струн душі її красиве сопрано.

- Всією душою люблю українські народні пісні, - зізнається Тетяна Петрівна. – Скільки в них поезії, ніжності, чистоти, інколи просто легенького смутку! Хіба можна байдуже співати, або просто слухати пісню "Ой у полі криниченька", "Несе Галя воду" та інші. У кожній пісні усі грані почуттів відображені – щастя, горе, радість, журба.

Саме життя бринить у пісні. І Тетяна Петрівна припадає до неї, як до джерельної води, що кріпить сили, дає снагу на день прийдешній.

- Буває, трапляються в роботі, або ж дома якісь неприємності, - розповідає жінка. - А на репетиції таки йду. Пісня, як добра і лагідна мати, заспокоїть, зніме втому, звеселить.

Двох дітей виховує вона разом з чоловіком **Дмитром Федоровичем**. Обоє відмінно навчаються, зразково поведуться в школі. Приклад для них мати, сердечна, лагідна, турботлива. Завжди спокійна і врівноважена у ставленні до них.

- Мама у нас хороша, - каже **Наташа**. – Не тому, що вона моя. Я оцінюю її по тих вчинках, які проявляє вона до нас, до людей. Вона не лише старанно трудиться на роботі, а й смачно готує, гарно шиє плаття, блузки, інші речі. Якось зізналася їй, що подружки пошили нові сукні на свято. Мама набрала матеріалу у магазині і за одну ніч зробила мені сучасну сукню. Я аж заплакала. Скільки стараюся, а все, здається, що в боргу перед нею...

Не один рік Т.П.Пасенко член батьківського комітету, депутат сільської Ради. В спеціальному зошиті відмічає прохання односельців. Напроти кожного запис – "виконано". Їх тут дуже багато, питань, з якими звертаються до свого обранця люди. Їй довіряють, бо діє на совість, справедливо. А совісна людина, як чиста вода серед степу. Є вода – все навкруги зеленіє. Поступає людина по совісті – і життя стає красивішим, люди живуть щасливо.

Л.Мартинюк, с.Тернівка.

23.09. Високою державною нагородою – орденом Трудової Слави третього ступеня відзначено нещодавно сумлінну працю молодого механізатора другої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова, члена КПРС **Володимира Івановича Сіору**.

На фото: Сіора В.І.

30.09.

Водій колгоспу імені Литвинова **Анатолій Петрович Пуля** щороку успішно справляється з доведеними завданнями по перевезенню вантажів. Добивається значної економії пального і мастил.

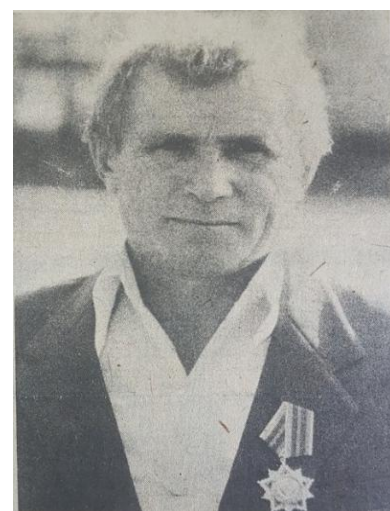
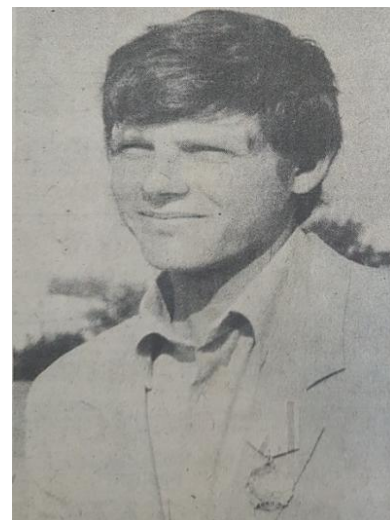
За трудові успіхи в минулій п'ятирічці передового водія нещодавно відзначено високою державною нагородою – орденом Дружби народів.

На фото: А.П.Пуля.

"Колос" 1987 рік.

20.01. Гляньте на наше село.

За останній час в колгоспі імені Литвинова з'явився цілий ряд житлових будинків, господарями яких стали молоді сім'ї спеціалістів, вчителів місцевої середньої школи. Чимало реконструйовано приміщень тваринницьких ферм. У селі пролягла асфальтівка по вулицях протяжністю 4 кілометри, частково проведено благоустрій птахо

комплексу та завершено його у тракторній бригаді №2. У господарстві споруджено три водоймища із загальним водним плесом 100 гектарів. Колгосп успішно справився з

виробництвом і продажем вовни, яєць, м'яса, риби, меду, овочів. Птахокомплекс вийшов на заплановані рубежі і достроково впорався із завданням 1986 року.

У село після служби повернулися **Юрій Пацай, Микола Мазура, Іван Ковальчук**, які працюють водіями. Вони та керівник духового і естрадного оркестру **Сергій Кожухар**, газоелектрозварник **Сергій Козицький** в минулому році створили сім'ї. Всі ці молоді люди на черзі на будівництво житла, яке розпочнеться в нинішньому році. А за минулий рік на будівництво в господарстві освоєно майже 600 тисяч карбованців капіталовкладень.

Славна Тернівка не лише своїми неповторними краєвидами, а й невтомними трударями. Понад 3 тисячі кілограмів молока від корови одержали в минулому році **Валентина Кузьмівна Мазура, Людмила Григорівна Сидоренко, Наталя Миколаївна Кузьменко, Зінаїда Василівна Пуля**. Особливою невтомністю відзначаються подружжя чабанів **Марії та Михайла Безтильних**, птахарка та оператор птахокомплексу **Віра Григорівна Дудник, Григорій Іванович Сьора** та багато інших.

Тернівчани люблять і дзвінку пісню. Будинок культури наповнюється задушевними українськими мелодіями у свята і будні. Адже працюють тут не лише гуртки, агітбригада, естрадний ансамбль, а й хор.

Найсвятішим місцем у селі став меморіал воїнам-землякам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни.

Фото П.Цимаховського, В.Ладика.

17.02. Правофлангові п'ятирічки.

Щороку домагається хороших успіхів у праці механізатор колгоспу імені Литвинова **Іван Васильович Журавель** (див. фото).

Торік він став переможцем серед орачів свого господарства. Нині полагодив техніку, яка закріплена за ним.

Фото П.Цимаховського.

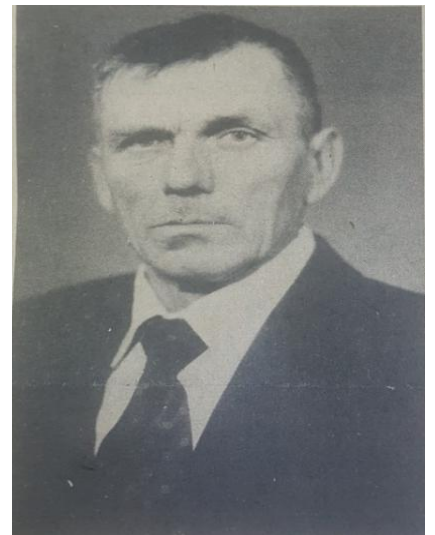

24.02.

У тракторній бригаді №1 колгоспу імені Литвинова першими закінчили комплектацію зернових сіялок до весняної сівби

механізатори **В.І.Пасенко і В.Ф.Врадій** (див. фото зліва направо). Кожен рік в період сівби ранніх зернових вони працюють разом на Т-74 в агрегаті з двома сіялками і завжди йдуть попереду в змаганні механізаторів господарства.

Фото П.Цимаховського.

28.02.

Городники колгоспу імені Литвинова в цьому році успішно закладають парникові рами. Із 140 рам, які вони завершують установлювати, п'ятнадцять засіяних ранньою капустою. Насіння дало дружні сходи. Відмінно працюють на парниках члени бригади пенсіонерки **М.І.Самойлик, Г.А.Сьора, Я.О.Говоруха**.

На знімку: бригадир овочівників **В.Г.Мазура** (друга зліва) веде з робітницями розмову про подальший план робіт на парниках.

Фото П.Цимаховського.

24.03. На правові теми. За самогоноваріння.

Працівники суду, прокуратури і райвідділу внутрішніх справ проводять серед жителів району активну роз'яснювальну роботу по боротьбі з пияцтвом і самогоноварінням. По даній тематиці прочитано ряд лекцій, проведено сходи громадян, вечори запитань і відповідей. Однак, деякі люди намагаються обійти цей закон і продовжують виготовляти зеленого змія.

Так, за короткий період нинішнього року працівники райвідділу внутрішніх справ і нарсуду притягнули за ці злочинні дії до кримінальної відповідальності дев'ять осіб.

--- громадянка з Тернівки **Галина Цайгер** зберігала самогонний апарат. Мала 5 літрів самогону, приготувала 60 літрів закваски, щоб поповнити запас оковитої. За скоєний злочин **Г.Т.Цайгер** оштрафована на суму 300 карбованців. Жителька цього ж села доярка колгоспу імені Литвинова **Євгенія Голубнюк** внаслідок зловживання спиртними напоями протягом трьох днів не виходила на роботу. Коли керівники колгоспу, сільської Ради відвідали її господарство, то знайшли тут самогонний апарат, 80 літрів закваски і вкрадений з ферми комбікорм. За самогоноваріння **Є.В.Голубнюк** засуджено на 2 роки виправних робіт з відрахуванням 20 процентів заробітної плати в доход держави...

М.Проценко, народний суддя.

28.03. Їх відчутна допомога.

Торік наші городники успішно справилися із планом по виробництву овочів. От лише реалізували на заготівельні пункти їх в збідненому асортименті. Тож нині вирішили розширити площі під посів перцю, баклажанів, огірків. Члени городньої бригади роблять все для того, щоб рясно вродили всі види овочевих культур. Для цього придбали високоякісне насіння, заклали 200 парникових рам. У 15 із них посіяли ранню капусту, у 24 – солодкий перець, в 10 – середню капусту, у 12 – помідори, в 10 – баклажани.

Колектив, який очолює **Валентина Григорівна Мазура**, з особливою старанністю дбає про розсаду.. Щирим, добрим словом хочеться відмітити членів бригади **Я.Говоруху, Л.Лукась, М.Самойлик, Г.Сьору**, які хоч і мають право на заслужений відпочинок, однак продовжують працювати, надають допомогу колгоспу.

В.Колючий, секретар парторганізації колгоспу імені Литвинова.

07.04. Попереду друга.

Зійшов із полів останній сніг, просихає земля, напоєна життєдайними силами. В окремих місцях, де найбільше прогрівся ґрунт, механізатори закривають вологу, сіють кормові культури. Успішно трудяться механізатори **Михайло Степанович Мамалига та Іван Іванович Зарва**. На честь них у тракторній бригаді №1 піднято на флагштоці Червоний прапор.

Не тільки вони, а весь колектив бригади організовано включився у весняно-польові роботи. Передувало цьому те, що трактористи дбайливо відремонтували техніку. Порівняно з першою бригадою хлібороби другої набагато більше закрили вологи на полях.

Василь Данилович Степанов, бригадир, як і належить керівнику, вміло спрямовує зусилля колективу на виконання завдань. Нині для механізаторів головне – у стислі строки і якісно завершити польові роботи.

В.Колючий, секретар парторганізації колгоспу імені Литвинова.

26.05. Новобудови села.

*Відтік сільського населення у міста поки що не зменшується. Правління колгоспу імені Литвинова поставило собі за мету зупинити міграцію, зробити все можливе, аби більше молоді залишалося в селі. Тут вперше в районі взялися споруджувати житлові будинки кооперативним способом. Наш кореспондент зустрівся із секретарем партійної організації колгоспу **В.Д.Колючим**, членами кооперативу і попросив їх відповісти на кілька запитань.*

Володимире Даниловичу, як саме виник задум взятися за кооперативне будівництво житлових осель?

- Яюсь ми з головою колгоспу **П.С.Семенцем** підраховували, що в селі є 75 молодих сімей. Одні живуть у власних будинках, другі – записалися на чергу, щоб одержати квартиру в колгоспі, треті розраховуються, тішать себе думкою, мовляв, виїдемо і в місті одержимо квартири. А чому б їм не взятися за спорудження власного будинку? Щороку в господарстві здається поки що в експлуатацію 2-3 нових хати, а бажаючих поселитися в них багато.

Нині кадрове питання головне і вирішувати його потрібно негайно. А як? Якими шляхами? Тоді і спало на думку кооперативне будівництво. Розповіли про нього молодим трудівникам, яких запросили у вихідний день до правління колгоспу. Перша зустріч була невдалою. Організували другу, третю. В кооператив вступили чотири пари молодих сімей – **Олександр та Тетяна Чабани, Михайло та Валентина Кожухарі, Сергій Мазур та Микола Стеценко** з дружинами.

Чому вирішили будувати оселі саме таким способом?

Розповідає **Михайло Кожухар**:

- Молоді зараз не дуже охоче беруться за спорудження хатів індивідуально. Одна з причин – дуже важко придбати будівельні матеріали. Нас же, згідно договору, забезпечує ними правління колгоспу. По-друге, працюємо усі члени кооперативу спільно. Заготовляли камінь для будівництва фундаменту разом, завозили ракушняк та цеглу – теж. З'являється живий інтерес до справи. Тут уже не зволікатимеш з роботою, а старатимешся швидше вести будівництво, не відставати від колег. По-третє, колгоспні квартири однакового покрою – одним подобаються, іншим – ні. Ми ж маємо змогу розмістити кімнати так, як зручніше і вигідніше для нашої сім'ї. Місце під будівництво обрали самі. Ми з **Сергієм Мазурою** облюбували вулицю неподалік центральної дороги. **Чабан** вирішив звести оселю ближче до Синюхи. Тай якість робіт значно краща, адже ми будуємо хати для себе і зацікавлені в тому, щоб були вони гарними, оригінальними, щоб не тільки прикрашали вулицю, село, а радували і нас, господарів.

Розкажіть, будь ласка, Володимире Даниловичу, в чому полягає суть договору?

- Правління колгоспу уклало договір із забудовниками строком на два роки. За цей час вони повинні повністю завершити спорудження осель з господарськими прибудовами. Кожен член кооперативу несе матеріальну відповідальність за збереження і витрачання будівельних матеріалів. Вартість одного будинку згідно калькуляції коштує 16 тисяч карбованців. Цією сумою передбачені і транспортні витрати, і придбання будівельних матеріалів, і заробітна плата будівельникам. На неї виділяється більше трьох тисяч карбованців від загальної вартості будинку. Якщо забудовник протягом двох років своїми силами чи, скажімо, при допомозі батьків, братів, друзів побудує оселю і зекономить ці кошти, то по завершенню будівництва матиме змогу використати їх на придбання меблів чи інших речей.

Колгосп ніби наймає членів кооперативу для зведення чотирьох будинків у вільний від основної роботи час. Перевага тут в тому, що забудовники у стислі строки зведуть хати, економитимуть при цьому будівельні матеріали. Вони самі турбуються про придбання цегли, саману, каменю. Скажімо, згідно договору перекриття будинку повинне бути із бетонованих плит. Господарі вирішили робити його як здавна роблять на селі із глини. Зекономлені матеріали, які ми повинні були їм дати, колгосп використає для інших будівельних робіт.

Згідно договору забудовники виплачуватимуть протягом десяти років половину вартості будинку. Якщо оселя коштує 16 тисяч карбованців, то вони виплачуватимуть за неї 8.

Володимире Даниловичу, розкажіть, будь ласка, чим ще вигідно це господарству?

- Споруджуючи для себе оселю, забудовники проявляють при цьому творчість, ініціативу, вміння і, звичайно, фантазію. А це не лише окраса вулиці, села, це своєрідний зразок, іскорка, яка запалюватиме бажання в інших жителів мати новий, гарно оздоблений будинок.

Нещодавно голова колгоспу **П.С.Семенець** побував у нашій школі на зустрічі з випускниками і був дуже задоволений тим, що школярі проявляють великий інтерес до кооперативного будівництва.

Чи є в колгоспі інші шляхи забезпечення трудівників господарства житлом?

- Звичайно, є. Справа в тому, що будівництво це дуже копітка робота. Не кожному під силу зводити хату індивідуально чи кооперативним способом. Тож ми продовжуємо будувати оселі господарським методом. Цього року, наприклад, плануємо звести три будинки для трудівників та спеціалістів колгоспу. Члени правління глибоко заінтересовані в тому, щоб більше корінних жителів, особливо молодих, лишалося в Тернівці. Їх творчість і вміння нам дуже потрібні.

19.07. Фоторепортаж. Завзято.

По небу клубочились білі, як сніг, хмарки – передвісники сталої теплої погоди. Але на більшості хлібних нив, повз які ми проїжджали, було тихо. Без ознак життя в загінках стояли комбайни: вчора пройшов затяжний дощ, промочив наскрізь валки свіжоскошеного гороху, до непрохідності зволожив у деяких місцях ґрунт. Тому хоча й гарна погода, жнивувати не можна було. Залишалося одне – вичікувати, поки підсохнуть валки. В першій же бригаді колгоспу імені Литвинова, куди ми прибули в обідню пору, повним ходом молотили горох.

- Нема гіршого, чим ждати та доганяти, всміхались комбайнери, витираючи спітнілі обличчя, - та ще й в таку гарячу пору, як зараз. Ми вранці теж, як прибули на поле, не знали з якого кінця й підступитися до валків, до того насичені вологою були. Порадилися, та й вирішили чим нудитись даремно, краще підворушити валки, щоб скоріш просохли. Помаленьку й діло пішло. На допомогу нам жінок з рілничої бригади надіслали, й зараз молотимо без затримки, на всю потужність.

І це справді так. Приємно й радісно було спостерігати за армадою техніки, що повільно, але впевнено курсувала від одного краю поля до іншого. Що то значить вдумливо, по-господарськи підійти до виконання

дорученої справи, тим більш такої, як жнива. Зрозумілою була й радість комбайнерів, який не важкий початок, але перші намоли вагомі. В середньому по колгоспу врожайність гороху становила 17,3 центнера з гектара, а на деяких ділянках навіть і більше. У порівнянні з минулим роком – це, як то кажуть, що небо від землі.

- Ось бачите, - жартували жінки, коли ми підійшли до них, - техніка технікою, а й без наших рук ніяк обійтись не можна. Чого вже тільки нам робити не доводиться в господарстві. Але раз треба, то треба.

Небагато зосталось жінок в першій рільничій бригаді. Всі вони були тут, на передньому краї боротьби за врожай – **Тетяна Миколаївна Однорал, Марія Іванівна Коверга, Валентина Пантелеївна Когут, Галина Семенівна Кейбало, Тетяна Іванівна Врадій, Катерина Филімонівна Мазура, Галина Василівна Ткаченко та Марія Митрофанівна Топольницька.**

Мимо з гуркотом пройшла новенька "Нива" з комсомольським значком.

- Це наші комсомольсько-молодіжні екіпажі так позначені, - пояснив секретар комсомольської організації колгоспу **Сергій Мазура**, зійшовши з містка комбайна, - якщо на тракторі або на автомашині таку ж емблему побачите, знайте, що за кермом комсомолец. Сергій з задоволенням розповів про участь

комсомольців та молоді в жнивних роботах. В цих жнивних правління колгоспу, партійна організація молоді довірили значну кількість техніки, при тому, нової й плекають надію побачити добру віддачу. Й треба сказати, хлопці виправдовують надії старших, працюють з комсомольським завзяттям й молодечою пристрасстю, і не тільки хлопці, а й дівчата.

З чотирьох комсомольсько-молодіжних комбайнових екіпажів один – сімейний. У його складі молоде подружжя **Віктор та Ірина Лозінські**. По закінченню Гайворонського СПТУ Віктор разом з молодією дружиною повернувся до рідного села й зараз вони удвох живуть. **Наташа Золотухіна**, як і Ірина, теж робить помічницею у свого батька **Василя Петровича** – одного з найдосвідченіших комбайнерів колгоспу. Наталка з батьком роблять на більш потужнішому комбайні - "Колосі". У подружжя Лозінських – "Нива". На "Колосі" працює помічницею й **Світлана Штефан** з вітчимом **Валентином Васильовичем Мамонтовим**.

Настроєні комсомольці й молоді на жнивних домоглися добрих успіхів, ні в чому не поступатися старшим, досвідченим товаришам-наставникам. Коли ми були в господарстві,

бюлетень соціалістичного змагання. Який знаходився в агітвагончику, що стояв край поля, свідчив, що попереду йде комсомольсько-молодіжний екіпаж у складі **Івана Рарія та Сергія Мазури**. Майже 600 центнер гороху намолили хлопці, випередивши інших. До 500 центнерів було вже й на рахунку другого комсомольсько-молодіжного екіпажу у складі **Анатолія Дніпровського та Івана Руденка**. Найбільше гороху – 555,6 центнера перевіз шофер-комсомолец **Сергій Козицький**. **Микола Мазура**, який у минулому році перевіз більше всіх зерна від комбайнів, й нині серед перших у соціалістичному змаганні.

Більш як на 300 га горох покладений у валки. Всього ж його в господарстві 331 гектар. Значна частина скошеного обмолочена. Приступили в господарстві й до косовиці пшениці.

З перших же днів в косовицю гороху було включено в роботу 6 жаток. Добре попрацювали жаткарі **Василь Федорович Врадій, Анатолій Петрович Золотухін, Василь Іванович Шумиленко** та інші.

Але основні жнива ще попереду. 856 гектарів пшениці, 770 – ячменю, 104 – жита, 70 – вівса ждуть своєї черги. Нелегкими вони будуть, ці гектари. Щиро хочеться побажати всім учасникам жнив тернівського колгоспу успіхів у подоланні неминучих перешкод, гарних врожаїв.

М.Безкищенко.

На фото: збиральні агрегати за роботою; шофер **Микола Мазура**; члени екіпажу **Анатолій Дніпровський та Іван Руденко**; колгоспниці на перевертанні валків гороху. Фото **П.Цимаховського.**

11.08.

Відмінного трудового успіху добився на жнивах у колгоспі імені Литвинова молодий водій комсомолец **Сергій Козицький.**

На 10 серпня він перевіз від комбайнів на тік 7832 центнерів зерна і зайняв першість у соціалістичному змаганні.

На фото: **С.Козицький.** Фото **П.Цимаховського.**

13.10.

Серед доярок другої молочнотоварної ферми колгоспу імені Литвинова першою подолала тритисячний рубіж по надою молока **Наталія Миколаївна Кузьменко.**

Взяте соціалістичне зобов'язання до 70-річчя Великого Жовтня – надоїти від корови по 3055 кілограмів молока, жінка прагне виконати у другій декаді жовтня.

На фото: **Н.М.Кузьменко.**

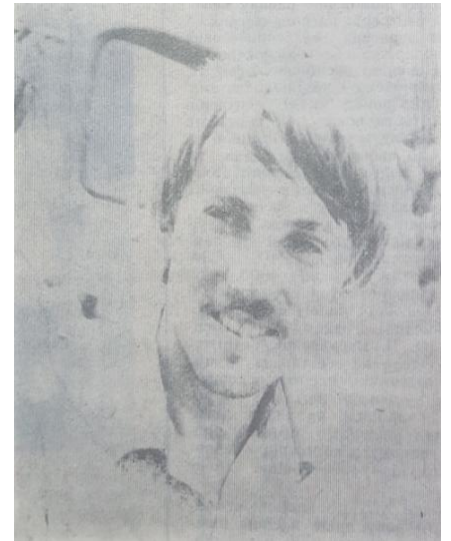

Фото **П.Цимаховського.**

07.11. Там, де Ятрань... На конкурс "Край мій отчий".

Наша вулиця.

На пагорбі лівого берега Синюхи розкинулось наше село – Тернівка. Воно біліє добротними будовами, які зводять молоді сім'ї, об'єднавшись у кооператив.

Славиться село птахофабрикою та працювотими, доброзичливими людьми. Річка Тернівка розділяє його на дві частини: першу та другу бригади. Колись вона тихо і повільно маневрувала між чагарників і несла свою воду в Синюху. Тепер же на віддалі до села Костянтинівка її перетнули греблі трьох водойм, що у своїх величезних дзеркалах відображають поля обох бригад.

Ранкову тишу спочатку порушує гудіння моторів на тваринницьких фермах, потім зринає пісня птаха рок, що поспішають на роботу.

Полі також обзиваються мотори. Це трактори і комбайни обох бригад немовби змагаються між собою. За кермом одного з них – наймолодший механізатор – **Володимир Сьора**. Його груди прикрашає орден Слави і ми, односельчани, гордимось своїм земляком.

Колись кутки села мали назву за народними дотепами, як того заслуговували його мешканці. Тепер кожна вулиця носить своє ім'я, зареєстроване в сільській Раді. Наша вулиця одержала романтичну назву Зелена. Весною вона щедро уквітчується буйноцвіттям бузку, розмаїттям дерев. До колективізації сільського господарства цю вулицю називали Гризилівкою, бо люди тут часто займалися суперечками як не за кури то за межу. Настали інші часи. Тепер вулицю населяють дружні, доброзичливі, працювоті люди, що трудяться в різних галузях колгоспу.

Нашу вулицю можна було б ще назвати вулицею майстринь-вишивальниць. Зайдіть, будь ласка, у першу хату праворуч. Табличка сповіщає "Зелена, №2". Тут проживає **Ганна Аврамівна Хоменко**.

У вільний час безкорисно розкроїть тканину, переробить вам кимсь невдало пошитий одяг і не візьме за це ні копійки. Скаже: "Носіть на здоров'я". Йдучи до магазину Ганна Аврамівна покладе в гаманець кілька зайвих карбованців, бо, може, в когось з односельчан не вистачить грошей на ту чи іншу покупку. Вона запропонує свою допомогу.

А в будинку №4, де живе телятниця **Марія Тодорта**, в оселі пенсіонерки **Марії Чабан** квітує розмаїття барв. Це і рушники, і наволочки, і килимки, і підзорними на ліжках. Скільком юнакам вишила рушники М.Чабан перед тим, як вони пішли на службу в армію!

В будинку №8 живе молоде **подружжя Лупалів**. **Юрій** – механізатор, **Галина** – працівниця місцевої лікарні. Їх характеризує охайність, хороше виховання дітей. Оленка завжди допоможе пристарілим: одному відро з водою піднесе, іншому – сумку, присоромить малих бешкетників. Вона ходить у п'ятий клас, а Іванко – в дитсадок. Хлопчик дивиться на червоний галстук сестрички і обіцяє: "Як виросту, теж буду піонером".

Подвір'я в цих господарів впорядковане, охайне. Заглянеш в оселю, від вишивок очей не можна відірвати. Галина душею віддається цьому прекрасному заняттю, з-під її рук народжуються поетично-хвилюючі візерунки.

Ось і будинок №10. Тут живе **Марія Маруніч**. То на білому, то на чорному полотні, а іноді на мішковині розквітають троянди, волошки, айстри, мальви, яким дають життя її не стомливі руки.

Вишиванками багаті оселі кухарки тракторної бригади **Лідії Пасенко**, **Марії Козицької** з будинку №11.

Давно вже заслужила право на відпочинок **Марія Хомівна Екало**, та продовжує працювати телятницею. А коли вдома жінка сідає за ткацький верстат, прекрасні килимки народжуються в її руках. Немовби самі по собі нитки накручуються на нижній вал, вправно бігає човник, молодіє з виду **Марія Хомівна**. Ткацька майстерність переходить у них з роду в рід, даруючи почуття прекрасного, творчу радість.

Завітайне на нашу вулицю Зелену! Вона пролягла паралельно вулиці Гагаріна, що красується плесом асфальту та тротуарами. Багато красивих душею людей зустрінете тут. Намилуєтесь мальовничою природою, голубою Синюхою, щасливим сміхом дітвори. Миру й щастя вам, дорогі земляки! Хай цвіте трудовою славою наш вінок, подарований Радянській владі.

В.Мараренко, жителька села Тернівки.

17.11.

На знімку: вчителька Тернівської середньої школи **Людмила Іванівна**

Коверга.

За досягнуті успіхи в справі навчання і комуністичного виховання підростаючого покоління її портрет занесено на районну Дошку пошани.

Фото П.Цимаховського.

12.12.

Серед здавачів лишків продукції в Тернівці найбільше молока продала пенсіонерка **Г.Т.Безугла** – 3900 кілограмів.

До кінця року жінка прагне здати 4 тисячі.

На фото: Г.Т.Безугла, фото П.Цимаховського.

"Колос" 1988 рік.

16.02. Посиленими темпами.

Вже не за горами весна вирішального року дванадцятій п'ятирічці. Тому зараз механізатори нашої тракторної бригади квапляться своєчасно завершити ремонт техніки, яка буде використовуватися у весняних польових роботах. Весь причіпний інвентар поставлений на лінійку готовності.

В цьому чимала заслуга й нашого коваля, майстра на всі руки **Григорія Єлисейовича Гусака**. На ремонті борін добре попрацювали слюсарі **Василь Козицький та Василь Никифорович Коверга**.

Посиленими темпами ремонтуємо у ці дні трактори, проводимо їхнє технічне обслуговування. Крім цього, механізатори виконують також інші роботи: вивозять гній, забезпечують ферми кормами.

Добре попрацювали на вивезенні гною **Петро Руденко**, який не так давно повернувся до колгоспу після дійсної служби, **Олександр Йосипович Сугар** – сумлінний і працьовитий товариш, **Василь Петрович Золотухін** – він займався навантаженням гною тросовою лопатою ТЛ-3.

Олександр Йосипович Сугар першим з механізаторів завершив ремонт закріпленого за ним причіпного інвентаря, займався підгодівлею озимини.

Василь Іванович Пасенко теж одним з перших впорався з ремонтом своєї техніки, а зараз фуражиром подрібнює соломку.

По четвергах в конторі правління колгоспні спеціалісти проводять з механізаторами заняття з питань агротехніки вирощування сільськогосподарських культур, впровадження бригадного підряду та його різноманітних форм, ремонту та регулювання ґрунтообробної й посівної техніки. Готуємось у всеозброєнні зустріти весну.

В.Пуля, бригадир першої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова.

На знімку: О.Й.Сугар.

08.03. Совість не дозволяє.

Щодня влітаються у пісенний вінок про хліб все нові і нові колоски. Бо немає в світі святішого, як духмяна, налита сонцем, свіжо випечена хлібина. Найкраще знає її ціну хлібороб, а ще ті, хто все життя працює біля землі. І навіть тоді, коли **Григорій Григорович** приходив після трудового дня дуже стомлений і жалкував, що став механізатором (бо не такий вже легкий цей шмат хліба), **Ганна Петрівна** заспокоїливо клала руку на чоловіче плече і казала: "Нічого, Гришо, жнива скоро закінчаться, тоді й відпочинеш". В душі добре знала, що це лише мить розчарованості у чоловіка, бо насправді не уявляє його на іншій роботі.

Ганна Петрівна Екало завжди гордилася своїм чоловіком. Він один із тих, хто при МТС здобув посвідчення на право управління трактором. А коли повернувся з лав Радянської Армії, відразу подався в тракторну бригаду. І хоч за літами **Г.Г.Екало** був молодим, його тепло і по-батьківськи називали "дядько Гриша". Це тому, що всіх юнаків він охоче навчав механізаторській справі, ділився з ними досвідом, одне слово – ставився до людей з відкритою душею. Був Григорій Григорович шановною людиною на селі. За дружину взяв дуже скромну і тиху за вдачею Ганну. Через усе життя пронесли свій келих любові та злагоди, не розхлюпавши з нього жодної краплини. Ганна Петрівна завжди була вірним другом і радником чоловікові, радувалася його успіхам, переживала труднощі.

Можливо не так яскраво і відкрито, деś глибоко в душі гордився дружиною Григорій Григорович. Щороку у звітній доповіді голови колгоспу згадується прізвище **Ганни Петрівни Екало**. Дуже щиро, із глибокою вдячністю глвляють про неї керівники господарства. Та й кожному жителю нашого села відомо, що з п'ятнадцяти років працює вона в колгоспі – трудиться самовіддано, наполегливо і чесно.

Тривалий час очолювала рільничу ланку. Тепер ось рядовою рільничницею у другій бригаді працює. Однак не так важливо, яку саме займає посаду людина, скільки її ставлення до роботи. Влітку Ганна Петрівна займається вирощуванням цукрових буряків. А взимку, коли земля відпочиває, вкрившись білою ковдрою, набираючись нових сил, вона допомагає тваринникам. Кожного року після закінчення польових робіт іде птахаркою, дояркою чи телятницею. Ось і цієї зими Ганна Петрівна доглядає групу корів. Дуже задоволені її роботою керівники нашого господарства. Спокійна, поклади ста, доброзичлива, вона жодного разу не відмовилась навіть від найтяжчої роботи. За сумлінну працю щороку нагороджується почесними грамотами та цінними подарунками.

Працюючи нині на молочнотоварній фермі, **Г.П.Екало** вчасно приходить на роботу, поспішає роздати корми. Характерно, що на відміну від інших трудівниць (в період зимівлі члени рільничої бригади допомагають тваринникам) Ганна Петрівна сумлінна в роботі. Їй не байдуже, скільки молока одержала за день від закріпленої групи корів, за декаду, місяць. І все тому, що не хоче підвести колектив, адже в цьому році ферми перейшли на підряд і працюють на кінцевий результат. Здавалося б, що означає той місяць, відпрацьований нею в тваринництві? Однак совість не дозволяє байдуже ставитися до виконання своїх обов'язків.

Відлітають на білих лебединих крилах разом із чарівними веснами і її роки, прожиті в рідному селі, літа, увінчані чесною працею. Все частіше залишають її сили, дуже втомлюється після трудового дня. Однак до роботи ставиться з глибоким почуттям відповідальності. Такий уже в її характер, чуйний і людяний, наполегливий у досягненні мети.

Т.Пасенко, с.Тернівка.

05.07. Порадували будівельники.

Птацівники нашої птахоферми з року в рік чимало роблять для того, щоб забезпечувати виконання доведених планів, взятих соціалістичних зобов'язань. Багато людей працюють сумлінно, старанно виконуючи свої обов'язки на робочих місцях.

Непогано зараз ідуть справи у другому пташнику, де оператором **Петро Федорович Чайка**. **Галина Сидорівна Штефан**, яка працює тут пташницею, вже третій рік як на персії, але продовжує доглядати за птицею. За п'ять минулих місяців тут отримали від кожної курки-несучки по 67,8 штук яєць.

Добре доглядають дорослих курей у сьомому пташнику оператор **Григорій Іванович Сьора** та пташниця **Валентина Василівна Олефіренко**. Вони за цей період зібрали по 65,5 штук яєць від курки-несучки.

Зі знанням справи пораються біля молодняка птиці **Анастасія Федотівна Степанова, Галина Федотівна Пуля та Олена Циганко**. Завдяки їхній старанній роботі молодняк птиці швидко росте.

В кожному приміщенні птахоферми люди працюють зараз за орендним підрядом. Це дає свої позитивні наслідки. Наприклад, за п'ять місяців нинішнього року собівартість виробленої продукції знизилася на 26 процентів проти відповідного минулорічного періоду. Люди зацікавлені у більш широкому розповсюдженні цієї форми організації праці.

На початку червня порадували нас будівельники, закінчивши реконструювати будинок тваринника. Зараз маємо гарне двоповерхове приміщення. В ньому розмістилися їдальня, ленінська кімната, кабінети завідувача та зооветеринарний, прохідна, дві роздягалки та дві душові, кімната відпочинку, є котельня. Одним словом, гарний подарунок підготували птахарям будівельники. Це зобов'язує нас працювати ще краще.

В.Мазура, завідувач птахофермою колгоспу імені Литвинова.

09.08.

Про роботу електрогазозварника другої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова від механізаторів почуєте тільки теплі, щирі слова подяки. Заслужив їх **Дмитро Михайлович Екало** своїм вмінням і самовідданістю в роботі. Особливо проявляється це під час жнив.

Портрет Дмитра Михайловича занесений на колгоспну Дошку пошани.

На знімку: Д.М.Екало.

22.10. Підряду – широку дорогу. Чабани Безтильні.

Завжди, коли заходжу до приміщення, де утримуються вівці, помічаю якісь зміни, особливо зараз, коли тваринники поспішають завершити ремонт і підготовку приміщень до зимово-стійлового періоду. Он уже клітки для ягнят полагоджені, годівниці відремонтовані, вікна поскриті. Без усяких нагадувань з боку керівників та спеціалістів, без нарядів і прохань чабани виконують свою роботу. **Сім'я Безтильних** сама собі господар – вона на підряді. На мою думку, це одна з кращих виробничих одиниць, де нова форма організації праці міцно й швидко прижилася і де завдяки їй добиваються відрадних успіхів у праці.

Нинішнього року колгосп виконав річний план по виробництву та продажу державі вовни на 160 відсотків. Заслуга в цьому **Михайла Федоровича та Марії Пантелеївни**.

Третій рік доглядають вони колгоспних овець. Господарство щороку справляється із виконанням державних планів. Інколи просто дивуєшся, як вдається цим людям добиватися плідних наслідків у роботі, адже досвіду у галузі тваринництва немає, принаймні не було до цього часу. Все життя Марія Пантелеївна трудилася у рільництві, була ланковою, користувалася заслуженою повагою серед односельців. За плідні здобутки відзначена нагородами Вітчизни, почесними грамотами, цінними подарунками.

Михайло Федорович майже 30 років механізатором трудився у господарстві, вирощував сільськогосподарські культури. А потім за станом здоров'я змушений був залишити трактор і змінити місце роботи. Слюсарював. Можливо б, так і працювали обоє у рільництві, якби не обставини і ота розмова у кабінеті голови колгоспу. Перш, ніж запропонувати комусь із трудівників доглядати овець, обміркували на засіданні правління, хто відмінно справиться з цими обов'язками, хто зможе організувати належний догляд тварин і, відповідно, забезпечити виконання плану.

Невдовзі голова колгоспу **П.С.Семенець** вів розмову із М.П.Безтильною. І хоч ніколи до цього часу Марія Пантелеївна не працювала в тваринництві, погодилася. Ознайомили їх (бо ж і чоловік виявив бажання працювати разом) із новими формами організації праці. Запропонували перейти на сімейний підряд. Три роки минуло відтоді. Колгосп постійно справляється із плановим завданням по виробництву вовни та й для чабанів справа ця корисна. За економію коштів, за продаж державі понадпланової продукції вони отримують при кінцевому результаті хорошу оплату праці.

Добиваються цього завдяки своїй сумлінності. З весни і до пізньої осені **Михайло Федорович та Марія Пантелеївна** випасають тварин. Постійно радяться із зоотехніками, як краще організувати годівлю овець, турбуються про те, щоб не було падежу. Його, до речі, на вівцефермі і немає. Про ягнят особливо піклується Марія Пантелеївна. Слабших відбирає в окремі клітки, випоює їх молоком. Дбають чабани, щоб тварини завжди були нагодовані, щоб взимку було затишно і сухо їм.

С.Розсоха, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

18.11. Предтеча.

У нашій комсомольській організації на обліку 80 членів ВЛКСМ. Звичайно, це не так уже й багато, як би хотілося. Та порівняно з попередніми роками, це вдвічі більше. В колективі автогаража із 28 водіїв 14 комсомольців. Без перебільшення скажу, що трудяться вони завзято. **Юрій Шаповалов** зайняв цього року перше місце у змаганні шоферів на перевезенні зерна, нагороджений туристською путівкою. Відмінно справляються із своїми обов'язками **Олександр Тітаренко, Сергій Козицький, Микола Мазура, Юрій Пацай**. Нещодавно прийшли до нас **Сергій Говоруха та Олександр Коверга**.

Мої ровесники, як і я, обрали місцем проживання рідне село. І не випадково. Відчули, що правління колгоспу піклується про молодь. Можливо, не настільки, щоб одночасно вирішити усі проблеми, але турбота помітна. Вперше в районі у нас розпочали будівництво житла кооперативним методом і вже чотири квартири прикрасили Тернівку. У 5 оселях, зведених на кошти колгоспу, поселилися трудівники та спеціалісти господарства, які виплачують лише 50 процентів вартості будинків.

Приємно, що з боку правління колгоспу, яке очолює **П.С.Семенець**, відчувається увага до молоді, її культурного дозвілля. Цей фактор у даний час відіграє важливу роль у припиненні сіграції населення. Керівники господарства тримають міцний зв'язок із Будинком культури. Спільно намічають плани проведення масових заходів, виділяють кошти на придбання музичних інструментів, спортивного інвентаря і т.д.

До речі, кілька слів про спорт. З ініціативи голови колгоспу комсомольці побудували чудовий спортивний комплекс. Ведучи про це мову, не можу не згадати вчителя місцевої школи **А.К.Ігошина**. При будівництві спорткомплексу він брав найактивнішу участь. Завжди, коли говорю про Анатолія Костянтиновича, постає в уяві директор Будинку культури **В.М.Коржевич**.

Нещодавно вони разом із головою сільської Ради **Г.П.Ковергою**, зробили подарунок односельчанам – організували напередодні Жовтневих свят молодіжне кафе у Будинку культури. Думаю, кожен із 120 чоловік, хто був присутній там, згадує про це із приємністю. За гарно сервірованими столиками сиділи юнаки та дівчата, односельці святково одягнені – спілкувалися, жартували, слухали музику. Естрадний ансамбль нашого Будинку культури подарував присутнім цілу низку пісень. А скільки радості і задоволення принесли ігри.

Я далекий від думки ідеалізувати життя молоді, нашого села, тим більше вихваляти заслуги керівників колгоспу, директора Будинку культури. Але те, що зроблено, заслуговує об'єктивної оцінки. Звичайно, проблем у нас дуже багато. Часто на зборах, просто під час розмови із ровесниками чую нарікання на бездоріжжя. Ніяк до Тернівки не побудують нормальну дорогу з твердим покриттям. Майже до кожного села тягнеться асфальтівка, а до нашого немає. Чому?

Зараз гостро стоїть питання про забезпечення житлом молодих трудівників. Наші діди та батьки дивляться на те по-іншому, мовляв, ох і молодь пішла, все готове їм подавай! Є у цих словах правда, хоч і гірка. Однак не зупинити міграцію населення у сільській місцевості без розв'язання цього питання. І хотілося, щоб правління колгоспу ширше розгорнуло будівництво квартир. Адже без цього не вирішити таку важливу проблему, як забезпечення трудівників нормованим робочим днем.

Є у нашому селі магазин. Молодь туди не заходить. Асортимент товарів, особливо промислових, дуже бідний. Не враховують у райспоживтоваристві того, що на селі, крім пенсіонерів, живе молодь і їй теж хочеться модно одягтися... Такі турботи у предтечі нашої партії – комсомолі.

І.Ковальчук, водій колгоспу і мені Литвинова.

"Колос" 1989 рік.

01.01. Щедрі, як нива, вітання.

- Їдуть! Їдуть! – котрийсь із механізаторів побачив гостей і миттю повідомляє товаришів. До будинку прямують Дід Мороз, Снігуронька, учасники агітбригади.
- Сійся, родися жито, пшениця, - посіває механізаторів Дід Мороз.
- Щастя вам, здоров'я! – зичить Снігуронька.

А учасники агітбригади сільського Будинку культури дарують господарям колгоспних полів українські новорічні пісні.

Вони разом із головою колгоспу імені Литвинова **П.С.Семенцем**, секретарем парторганізації **С.М.Розсохою**, головою виконкому сільської Ради **А.Т.Сугаком**, секретарем комсомольської організації **С.В.Мазурою** у передноворічний день побували на кожній виробничій одиниці.

А сьогодні в селі – велике театралізоване свято зустрічі Нового року.

Т.Пасенко, с.Тернівка.

12.01. Важливий резерв достатку.

Початок нового року завжди приносить з собою чимало приємних сподівань і задумів на майбутнє. Кожен поважуючий себе керівник на початку року намагається критично оцінити досягнуте, заглянути в межі можливого трішечки вперед. Ось чому, зустрівшись з головою правління колгоспу імені Литвинова, я поцікавився насамперед досягненнями колгоспників в минулому році.

- Як за минулий рік, так і за три роки дванадцятої п'ятирічки виконали плани продажу державі сільськогосподарської продукції по 7 основних показниках із 10, - розповів Петро Степанович, - по зерну, соняшнику, овочах, молоку, м'ясу, яйцях і вовні.

Виконання планів трьох років п'ятирічки по продажу зерна склало 132 проценти, соняшника – 103, овочів – 112, молока – 111, м'яса – 104, яєць – 105, вовни – 103. Причому по тваринництву плани виробництва та продажу продукції з року в рік виконуються із збільшенням проти попереднього року. Минулий рік став історичним в молочній галузі господарства – вперше надоїли тут по 3066 кілограмів молока від корови, яких в колгоспі утримується 740 голів. По групі доярки другої молочнотоварної ферми **Наталії Миколаївної Кузьменко** цей показник становить 4126 кілограмів.

Грошові надходження за 11 місяців минулого року склали близько 4 мільйонів 400 тисяч карбованців, що на 1 мільйон більше, ніж було на цей період торік. Чистого прибутку в колгоспі очікується отримати за минулий рік господарської діяльності не меншк пояснив голова, домоглися різкого збільшення чистого прибутку завдяки підвищенню врожайності сільськогосподарських культур, продуктивності худоби, зниження собівартості вироблюваної в колгоспі продукції, словом, нової якості праці людей.

Головне тут сказав підряд, різноманітні його форми. Протягом 6 років із господарстві вже працюють по-новому, останні роки перевагу надають орендному та сімейному підряду.

- Це, - вважають керівники та спеціалісти, - основні важелі самоокупності та самофінансування, а значить – збільшення достатку як колгоспу, так і колгоспників.

Вважають правильно. Підтвердження цьому – вищезгадані цифри. Вони про це говорять найкрасномовніше.

Вівцеферму, свиноферму, один з пташників, пасіку зараз переведено на сімейний підряд. На вівцефермі господарює сім'я **Михайла Федоровича Безтильного**, на свинофермі – **Григорія Михайловича Мазури**, на пташнику – сім'я **Пасенків**, на пасіці - сім'я **Шарамка**.

З гарної сторони зарекомендував себе підряд в колгоспі. Сподіваються, що перехід на самоокупність та самофінансування дасть ще більший ефект. До того ж і база для цього вже є непогана.

Дбаючи за фінансову сторону діяльності, правління колгоспу намагається не забувати і про потреби села, його мешканців. В минулому році завершено реконструкцію дитсадка на 120 місць, будинку тваринника на птахокомплексі, введено в дію центральну котельню, яка опалює зараз середню школу, дитсадок, адміністративне приміщення правління колгоспу та сільської Ради, аптеку. Планується підключити до неї сільську лікарню та поліклініку, будівництво яких розпочато. Силами колгоспу зроблено капітальний ремонт існуючої дільничної лікарні. Провели благоустрій території на птахокомплексі. Було виділено правлінням колгоспу кошти (12 тисяч карбованців) на придбання музичних інструментів для сільського Будинку культури. Побудовано будинок для сім'ї воїна-

інтернаціоналіста **Віктора Данильченка**.

В перспективі – завершення капітальної реконструкції та переобладнання будинку тваринника та механізатора, побутових кімнат на фермах та у тракторних бригадах. Не менше 8-10 житлових будинків планують будувати щорічно. Попереду і завершення будівництва поліклініки та сільської лікарні, капітальний ремонт сільського Будинку культури, будівництво ангарів для техніки в тракторних бригадах. І, звичайно, вирішення питання обладнання доріг по селу.

Все це – справа недалекого часу, вміння правління колгоспу господарювати в нових умовах самоокупності та самофінансування. А до цього тернівчани на чолі з головою колгоспу ставляться серйозно. Значить, і за ділом не стане.

М.Володимиров, на знімку: дитсадок після реконструкції; будинок для сім'ї воїна-інтернаціоналіста, фото П.Цимаховського.

17.01.

Сім'я Григорія Михайловича Мазури – одна з тих, хто в колгоспі імені Литвинова почала працювати за сімейним підрядом.

Разом з дружиною Марією Никифорівною і дочкою Валентиною вони доглядають 350 свиней. Добилися хорошого збереження молодняка і мають добрі середньодобові прирости.

На фото: Г.М. і М.Н.Мазури, фото П.Цимаховського.

02.03. Родовід посинюшша (історико-краєзнавчий клуб). Комроти із Тернівки.

Що ми знаємо про історію рідного краю, про людей і поселення, в яких вони мешкали колись на берегах Синюхи, в яких продовжуємо жити ми з вами – нащадки славетних пращурів, спадкоємці їхньої волелюбної слави? Чи всіх своїх визначних земляків пам'ятаємо?

Чимало подій відбулося на Новоархангельщині, в яких безпосередню участь брали батьки наші, діди і прадіди, їхні діди і їхні прадіди... Багато чого забулося, зітерлося з пам'яті людської, але ж не все. Нічого не маємо права забувати ми з вами. Наші люди повинні знати історію рідних місць, історію свого народу у всій її красі й повноті.

З сьогоднішнього номера газети публікацією цієї статті "Комроти із Тернівки" розпочинає при нашій редакції свою роботу історико-краєзнавчий клуб. Членом клубу може стати кожен, хто цікавиться минулим, сьогоденням і майбутнім рідного краю, хто може виступити на сторінках газети з різноманітними публікаціями на історичну тематику з життя району.

Двері клубу радо відкриті для всіх. Чекаємо ваших литсів, шановні читачі!

У музеї бойової слави середньої школи №37 міста Вільнюса часто бувають учні, дорослі. І всі вони зупиняються біля стенду, експонати якого красномовно розповідають про капітана Григорія Піменовича Дудника. Є там його особисті речі, орден Олександра Невського.

У 1944 році він воював у Литві і тоді вже був лейтенантом, командиром роти в 63-й стрілецькій Вітебській ордену Суворова дивізії. 8-13 липня наші війська визволяли Вільнюс і дивізію було нагороджено орденом Бойового Червоного Прапора. Є в цьому і частина заслуги командира роти Г.П.Дудника.

Народився Григорій Піменович у 1905 році в селі Тернівка Новоархангельського району. Син селянина, він був сільським активістом. Працював у рідному селі, потім – у міліції. З 1932 року в партії. Війна захопила його в місті Троїцьк Челябінської області. Там він працював адвокатом.

І ось Григорій Піменович на фронті. Після визволення Вільнюса наші війська наступали на Каунас. Біля міста потрібно було форсувати річку Неман. Це була остання велика природна перепона на шляху до Західної Пруссії. Гітлерівці доклали всіх зусиль, щоб утриматися на лінії річки. Після артилерійської підготовки рота Григорія Піменовича першою переправилася на плотках та лодках через Неман. Захопивши плацдарм, на себе відвернули увагу і значні сили ворога, допомогли тим самим іншим. Ввірвалися в Каунас. Першого серпня місто було визволене. В цьому є також чимала частка заслуги командира роти Г.П.Дудника.

Наказом командуючого 5-ї армії від 23 вересня 1944 року лейтенант Г.П.Дудник був нагороджений орденом Олександра Невського. У Прибалтиці йому було присвоєно військове звання старшого лейтенанта, а потім і капітана. Війну Григорій Піменович закінчив на Далекому Сході командиром батальону. Був ще нагороджений Орденами Бойового Червоного Прапора, Червоної Зірки та Великої Вітчизняної війни другого ступеня.

Після закінчення війни він повернувся у Троїцьк і знову працював адвокатом. На жаль, 28 років тому фронтовика не стало.

Григорій Піменович воював у Литві, тут його знають і пам'ятають. Учнісько-педагогічний колектив Тернівської середньої школи може по праву пишатися колишнім своїм учнем.

П.Фролов, Заслужений вчитель Латвійської РСР, керівник музею бойової слави середньої школи №37 міста Вільнюса.

08.03. Розкажу про товариша. Заради людей.

На цей раз мелодія не злітала птахом у вирій, не котилося розлого і весело, а лилася тихо, мрійливо, душевно. Непомітно впліталася в неї два дзвінких високих голоси. Вони, мов чистий весняний струмок, то стихали, то дужчали.

**"Скільки б я тебе, мати не жалела,
Всеравно пред тобою я в долгу..."**

Співали **Світлана та Леся Кошові**. У залі кожний по-своєму сприймав слова популярної, ніколи не старіючої пісні, бачив в уяві свою завжди найріднішу і найкращу матір, затамувавши подих слухав прості, але такі глибокі за змістом слова. Сестрички співали для своєї матері, для тієї, яка дала життя, зігриває їх теплом і ласкою, чиє серце повне добра і людяності не тільки для них, а й усіх односельців. Така професія у неї. Працює **Ніна Марківна** у сільській аптеці.

Майже тридцять років тому приїхала у наше село за направленням обласного аптекоуправління. З перших днів зарекомендувала себе вмілим спеціалістом, чуйною і уважною до людей. Ось уже скільки років підряд ідуть до неї тернівчани із своїми болями в надії не тільки придбати ліки, а й одержати кваліфіковану пораду, почути тепле і щире слово.

Виражається її чуйність і увага до людей не тільки у схвальних відгуках відвідувачів аптеки, а й у конкретних вчинках, зроблених заради людей. Буває, звертаються односельці по ті чи інші ліки, а їх немає. Звісно, хвороба не терпить і гамувати біль треба негайно. Звертається Ніна Марківна з проханням до своїх колег – подзвонить по телефону в інші аптеки району, а таки допоможе людині.

З повагою ставиться **Н.М.Кошова** і до молодих, і до старших за віком людей, а особливо до ветеранів війни і праці. Знає, що таке хвороба. Ось уже багато років підряд вона нездужає. Дома весь час допомагають їй чоловік і дві доньки – дві радості і надії, два сонця, які зігривають теплом материне серце. То приберуть, то впораяться по господарству, то випрасують білизну, подарують квіти або ж заспівають пісню. Як тішать Ніну Марківну два дзвінких, рідних і милих голоси! Вони, як крапля води у спраглу літню пору, зцілюють душу, радують, роблять її життя повнокровним, цікавим.

Н.Мазура, с.Тернівка.

08.04.

У колгоспі імені Литвинова на 400 гектарах посіяли соняшник при плані 479. Механізатори **О.Й.Сугар, П.І.Руденко, Г.Л.Кейбало, Б.М.Рижиков** чимало докладають старанності, щоб не лише вчасно, а й якісно заробити в ґрунт насіння соняшнику.

З таким же сумлінням **П.А.Богачов та В.В. Панасенко** провели передпосівну культивуацію. Поряд з цим вони готують площі під кукурудзу. Першу культивуацію вже зробили на половині запланованих площ.

*На фото: тракторист **О.Й.Сугар** (ліворуч) і сівальник механізатор **А.П.Золотухін**.*

15.04. Для душі.

Посміхаються вікна хати червоними кетягами горобини, що виведені на фіранках. **Марія Михайлівна**, як і належить господині, першими до світлиці пропускає гостей. А там, немов у казці. На ліжку високими гірками лежать збиті подушки, які її рука щедро помережила голубим, вишневим, смарагдовим кольорами, що так гарно вплелися у пишні троянди, ружі, блакитні волошки, палахкотливі жоржини. А на стіні – килим, теж нею хрестиком вишитий. Узор сама збирала з різних джерел, сама його й складала.

- Це для сина, - мовить Михайлівна, - поправляючи тугу косу, що тугим вузлом викладена на її голові. – А це ось, для дочки готую, - ледь помітним порухом очей

показує на килим, який закінчує гаптувати (на фото).

І для себе з чоловіком теж не купували, сама вишила килим. Щоправда, є й фабричний. Та де вже тому братися до тієї широкої яскравої барвистої веселки кольорів, що з-під руки Михайлівни лягли на чорне поле.

На дивані у світлиці безліч різноманітних маленьких пуховичків і на кожному з них свій неповторний візерунок, любовно вигаптуваний нею. А що вже всіляких серветок! Накидка на телевізор і та вишита. Навіть звичайну господарську сумку Михайлівна вирішила за краще повністю вишити, аніж, купувати з дерматину. І легша, і набагато красивіша.

Ліжко застелене простирадлом з мереживом, що звисає з-під ковдри. То теж її рук робота.

- Хоч і кажуть тепер, що вишивки вже не в моді, але я вишиваю так, для себе, для душі, - тихо каже Марія Михайлівна. – Від матері Єлизавети Василівни це мені передалося у спадок. У третьому класі уже вишивала і в'язала мереживо. Не було тоді таких гарних ниток, як тепер, а кортіло, - зізнається **М.М.Чернецька**. – Ось ці вишиванки гаптувала, коли діти були малими. Той килим, що в світлиці, коли в рільництві працювала. Згодом захворіла, довелося змінити професію – листоношею була. Діти допомагали мені газети та журнали розносити, бачили, що мені так хочеться взятись за голку з ниткою.
- Я їй теж дома допомагаю поратися, - каже чоловік Анатолій Михайлович. – Бачу, що вже так їй до душі припало оте вишивання.

Марія Михайлівну стали підводити ноги. Тоді ж і перейшла касиром у виконком Тернівської сільської Ради народних депутатів.

- Тепер менше часу маю для свого захоплення, та все ж довгими зимовими вечорами таки беру голку до рук, не можу себе пересилити.

Вміє вишивати Чернецька квіти не лише голкою, а й човником – на ткацькому верстаті.

Нехай же барвисті квіти стеляться на її вишитому на щастя та злагоду.

Т.Мельниченко.

27.04. "Копаймо, батьку, криницю".

Давно відгриміли жорстокі бої в Зеленій Брамі. А їх відгомін торкається серця **Анатолія Федоровича** і сьогодні. Ні, він не був очевидцем, коли полум'я війни нищило бійців 6-ї і 12-ї армій. Там був його батько Федір Андрійович – молодий боєць з Смоленщини...

Разом з воїнами нашого краю він знайшов прихисток у Тернівці. Тут познайомився з молодою вдовою, а згодом став її чоловіком. У сорок четвертому пішов знову на фронт гнати ворога. **Федору Андрійовичу** так і не судилося почути від сина Анатолія святе слово "батьку", який народився того ж таки 1944 року.

Бажання дізнатися про батька, про його рід і край не залишало Анатолія ніколи. Ще більше воно бентежило його душу, коли став дорослим. Отож і відважився поїхати у невідомий йому край.

- Чи пізнають? – непокоїла в дорозі думка. – Адже ніколи мене не бачила ні одна з батькових сестер.

Зайшов до хати. У кімнаті з портрета на стіні на нього дивився молодий чоловік. Аж подих перехопило! Така разюча схожість між ним, Анатолієм, і його батьком. Знайомство з батьковою ріднею було теплим, зворушливим, а що вже розмов... Багато він тоді почув про батька щирих розповідей, з яких вимальовувався одраз доброї і мужньої людини. Таким не раз поставав він у уяві Толі в дитинстві, коли ровесники хвалилися іграшками, зробленими батьками, чи якимись подарунками.

Після того знайомства Анатолій Федорович підтримує тісні зв'язки з тітками, двоюрідними сестрами та братами. Бо ж сам батько двох синів, тож розуміє, якими бажаними є його листи батьковій рідні. Не так давно знову побував на Смоленщині.

- Ось на могилу б його ще поїхати, - задумливо каже Федорович.

Віриться, що він віднайде час для того, щоб низько вклонитися батьковій могилі. Бо ж має такий же вольовий характер, як і в батька. Звик задумане робити дійсністю.

Коли прийшов у колгосп після курсів шоферувати, то надії на те, що сяде за кермо хорошого грузовика майже не було. Старих автомобілів і то тільки декілька всього.

- Мені тоді дали стару-престару машину, - пригадує Федорович. – Нинішня молодь і дивитися на неї не схотіла б. А для мене це було радістю. Два роки крутив кермо, хоч і ремонтувати доводилося досить

часто. А потім служба в армії, слюсарювання в колгоспі. Одним словом, омріяну машину я аж через сім років одержав...

У день нашої зустрічі з переможцем соціалістичного змагання, комуністом **А.Ф.Носіковим** з колгоспу імені Литвинова проходив технічний огляд в автопарку господарства. Проводила його комісія, до якої входили представники інженерної служби, кращі водії, серед них і Анатолій Федорович. Його КамАЗ, хоч і новий, кілька місяців тому одержав, але перевірили, як і всі інші. Буквально через кілька автомобілів в ряду стоїть ще один КамАЗ.

- Цій машині вісім з половиною років. Носіков на ній працював. А тепер молодому шоферу передав – **Юрію Шаповалову**, - розповідають водії. – Напевне, вже зношений автомобіль? – цікавлюся.
- Де там, - в один голос відповідають. – та цей КамАЗ навіть ремонту двигуна не бачив. Розумієте, Анатолій Федорович (я з ним разом з 1961 року працюю) з тих людей, що мають тонке чуття техніки. Він ніколи не допускає до серйозної поломки, бо слідкує за машиною щодня, - розповідає **А.М.Чернецький**.
- Коли передав Шаповалову, то разом перебрали усі вузли і агрегати. І ось Юра їздить на ній, як на новій, - додає молодий водій **Олександр Титаренко**. – Коли б не звернувся до Анатолія Федоровича Юрій чи котрий із нас, молодих, то не відмовить, порадить по-доброму, по-батьківськи, як краще зробити, а коли є час, то і допоможе. Одним словом, наставник він не на папері, а на ділі. На нього, як кажуть, можна покластися.

Анатолій Федорович з гордістю розповідає про свій колектив, про сумлінність товаришів по роботі, зокрема, **Івана Топольницького, Анатолія Чернецького, братів Анатолія та Івана Пулів, молодих водіїв Миколу і Володимира Мазурів** та багатьох інших. В кожному з них він бачить щось хороше, особливе.

Повага колективу до Федоровича виявляється не лише у ставленні до нього. Комуністи автопарку одноставно обрали його заступником партгрупорга. Тож водії часто звертаються до нього не лише з питаннями виробничого характеру, а й з особистим, наболілим, тим, що їх хвилює.

Рейсові дороги пролягають для Носікова не лише степовими путівцями, а й до далеких міст і навіть до моря, адже перевозить не тільки вирощений урожай, а й будівельні матеріали, комбікорми для птахо комплексу, мікродобавки.

Додому повертається стомленим, але залюбки порається в домашньому господарстві, спілкується з сином. Якось зайшла у них мова про криницю. У Тернівці – місцевість скалиста. Вода важко доступна. Тому й не побачите тут багато криниць, як в інших селах. Та все ж таки ті, хто назавжди вирішив залишитись у Тернівці, копають криниці, добувають воду.

- Якщо житимеш, як і я, у селі, то копатимемо криницю у дворі, - звернувся Анатолій Федорович до молодшого сина.
- Копаймо, батьку, - не вагаючись, відповів молодший Носіков.

Анатолія Федоровича осяяли ті два слова великою радістю:

- Значить, син залишиться в селі, його рід пустить глибоке коріння в Тернівці.

Т.Мельниченко. Фото П.Цимаховського.

29.04. Це хвилює читача. Хто врятує сома?

Всі жителі нашого села стривожені з приводу екологічної ситуації, що склалася на річці Синюсі, яка донедавна вважалася однією з екологічно чистих річок на Україні.

У нинішньому році прозора чиста вода Синюхи покрилася рештками перегнилої зелені. Вода тепер має неприємний запах. Та найстрашніше, що з настанням квітня почалася катастрофічна загибель сомів. Цього виду риб тернівчани чекали майже сорок років, щоб відродився.

Від імені жителів села хочу звернутися до всіх служб району, які компетентні в питаннях екології, щоб встановили причину загибелі сома, ретельно обстежили і виявили винуватців. Сподіваюсь, що відповідь на мій лист буде надрукована в газеті, а захисники екології вживуть дієвих заходів, щоб зберегти Синюху і її багатства.

В.Коверга, ветеран війни і праці, с. Тернівка.

06.05.

Про молодого механізатора першої тракторної бригади колгоспу імені Литвинова **Василя Панасенка** від товаришів по роботі почуєте тільки хороші відгуки. Недарма йому довірено потужний гусеничний Т-150.

Будь яке завдання ним виконує старанно і вміло.

На фото: В.Панасенко, фото П.Цимаховського.

10.06. Доказують ділом.

Молодь і комсомольці нашого села чимало роблять для того, щоб справи на різних ділянках колгоспного виробництва йшли добре. У тому, що господарство із року в рік успішно справляється з виконанням доведених завдань, соціалістичних зобов'язань, велика заслуга і молодих колгоспників. Ось чому партійна організація, правління колгоспу постійно тримають у полі зору молодіжні питання, проблеми.

Зараз на обліку в комсомольській організації перебуває 68 комсомольців. Комітет комсомолу вже третій рік очолює комсомолец **Сергій Мазура**. Практикуємо заслуховувати секретаря комітету на засіданні бюро парторганізації з найрізноманітніших питань роботи з молоддю. Останній раз слухали його звіт у лютому нинішнього року. Секретаря комсомольської організації постійно запрошуємо на партійні збори, щоб був він у курсі справ, подій, які відбуваються в парторганізації. Сергій завжди охоче відвідує їх, бере участь в обговоренні питань, які стосуються молоді та комсомольців села.

Виправдовує себе прийом у партію найкращих молодих виробничників через комсомол, випробування їхніх ділових та організаторських якостей у роботі з молоддю. Загартування комсомолом пройшли такі наші комуністи, як **О.І.Суховенко** – головний економіст колгоспу (зараз вона перебуває у декретній відпустці), **В.І.Болтян** – агрохімік, **Ю.Г.Шаповал** – водій, **П.Д.Мамалига** – доярка та багато інших. І нині з молодечим вогником працюють вони на своїх робочих місцях.

Юрій Григорович Шаповал (Шаповалов- авт.), наприклад, нині водить потужний КамАЗ. У минулому році, коли він ще працював на ЗІЛі, перевіз з поля на тік більше 13 тисяч центнерів зерна – найбільше серед водіїв району, виборовши першість у соціалістичному змаганні.

Доярка **Поліна (Павліна – авт.) Дмитрівна Мамалига** в минулому році надоїла від кожної корови своєї групи по 4289 кілограмів молока. Це другий показник по колгоспу. Вона виборола першість по фермі за перший квартал нинішнього року.

Активіст комсомолу кандидат в члени КПРС **Олександр Олександрович Стеценко**. З січня цього року він працює бригадиром тракторної бригади №1. Товариші обрали його на цю посаду шляхом демократичних виборів.

Олександр Стеценко в комсомольській організації відповідає за спортивно-масову роботу. І хочеться відзначити, що в цьому плані молодь села нашого відзначається, беручи участь у всіляких районних змаганнях. Нещодавно виграли першість у змаганнях з кульової стрільби. Комсомольська організація за активну спортивно-масову роботу нагороджена грамотою райкому комсомолу.

Постійно у спортивних змаганнях беруть участь **Олександр Стеценко, Петро Руденко, Олександр Коверга, Сергій Мазура** та інші.

У нашій середній школі є спорткомплекс. Коли він будувався, комсомольці й молодь кілька разів виходили на суботники, поки не впорядкували все. Нині є де сільським спортсменам тренуватися.

Щороку, як настають жнива, кілька комсомольсько-молодіжних екіпажів виводять в поле свої зернозбиральні комбайни. У минулому році непогано попрацювали комсомольсько-молодіжні екіпажі **Василя Мисника, Андрія Сежиніна** та інші. Не будуть винятком і нинішні жнива, які вже не за горами. Як і раніше, активну участь братиме в них і наша молодь.

С.Розсоха, секретар партійної організації колгоспу імені Литвинова.

01.08.

Серед водіїв колгоспу імені Литвинова на нинішніх жнивах переможцем змагання став **Василь Григорович Олефіренко**.

Автомобілем ГАЗ – 53 він перевіз від комбайна на тік 8406 центнерів зерна.

На фото: В.Г.Олефіренко, фото П.Цимаховського.

05.08. Не старіють душою ветерани.

В нашому селі мешкає близько 600 ветеранів. Це люди, які у свій час чимало зробили для колгоспу, для рідного краю, навіть не буде перебільшенням, якщо скажу, і для всієї нашої країни. Бо саме вони у грізні воєнні роки зі зброєю в руках захищали Вітчизну, все робили для перемоги в тилу, відроджували потім знищене ворогом. Своєю самовідданою працею вони заслужили право на відпочинок. Та хіба ж може сільська людина, яка весь свій вік протрудилася в колгоспі, в рідному селі всидіти вдома, коли скрізь

вистачає роботи? Якщо ще здоров'я дозволяє, ніколи. Тому й можна побачити на різних ділянках колгоспного виробництва пенсіонерів. На сільськогосподарських роботах у нашому колгоспі постійно бере участь майже **250 ветеранів**. І досі не старіють вони душею.

І, як завжди, приклад показують пенсіонери комуністи. Активну участь брали вони у нинішніх жнивах.

Олександр Васильович Кочетов

працював помічником комбайнера. Сам побажав бути на передньому краї жнив. Правління колгоспу пішло назустріч комуністові. І Олександр Васильович показав, що може ветеран. З технікою він на "ти". Довгий час працював майстром-наладчиком у другій тракторній бригаді. Спочатку не дуже-то йшла справа в екіпажі, часто виходив з ладу комбайн. Отут і стали в пригоді Васильовичу навички майстра-наладчика. Ключів з рук, як говориться, не випускав, але комбайн до кінця жнив працював не гірше інших. Якщо на початку жнив більше 5-10 тонн зерна в день намолочували, то пізніше і по 20-25 тонн надходило його з бункера їхнього комбайна на тік.

Майже весь свій вік пропрацював в колгоспі головним бухгалтером комуніст **Іван Олексійович Рудь**. Вже років 4 минуло, як на пенсію оформився. Але тільки-но розпочинаються жнива, йде працювати вагарем на тік. Не став винятком і нинішній рік.

Тут же постійно виконує обов'язки вагаря безпартійний **Віктор Стахович Якубенко**. Теж ветеран колгоспного виробництва.

Поруч з ними пліч-о-пліч ось уже близько 3-х років працює на току старшим машиністом пенсіонер, безпартійний **Анатолій Андрійович Процюк**.

Насінневим складом завідує ветеран комуніст **Іван Павлович Кейбало**. Чимало йому доводиться докладати зусиль, щоб вчасно очистити зерно, довести його до необхідних кондицій. В господарстві ще досі немає КЗС, хоча обіцянками "кормлять" нас вже не перший рік. Створюються складнощі з доочищенням зерна. Все це впливає на ритм роботи, змушує Івана Павловича чимало докладати праці своєї, щоб завчасно виконувати намічене.

Найбільш копітка посада у пенсіонера і теж комуніста **Григорія Несторовича Рудя**. Працює він завгоспом. Всього доводиться йому і наслухатися, а де необхідно, то й плече своє підставити, щоб справи йшли. І треба віддати належне ветеранові – робота кипить.

Комуніст пенсіонер **Григорій Миколайович Данильченко** працює нині диспетчером в авто гаражі. З обов'язками своїми справляється на совість.

Чимало ще можна розповідати про наших ветеранів комуністів і безпартійних. Всі вони – люди старого гарту, слова їхні ніколи не розходяться з ділами. На них завжди можна покластися у всьому. Вони і зараз, незважаючи на роки, здоров'я своє, вносять вагому частку в загальну справу перебудови.

І.Семенець, голова колгоспу імені Литвинова, на знімку: (зліва направо) **Г.Н.Рудь**,

А.А.Процюк, **І.О.Рудь**, **І.П.Кейбало**, **О.В.Кочетов**, **Г.М.Данильченко**.

Фото П.Цимаховського.

08.08.

Від початку жнив і до теперішнього часу на підготовці ґрунту у тракторній бригаді №1 колгоспу імені Литвинова працює старанно, з перевиконанням завдань тракторист **Микола Сергійович Максимук**.

Своїм ДТ-75 щодня виорює 4.5-5 гектарів поля при завданні 3,3 гектара. Ця площа піде під буряк.

На знімках: М.С.Максимук; його трактор в загінці. Фото П.Цимаховського.

15.08.

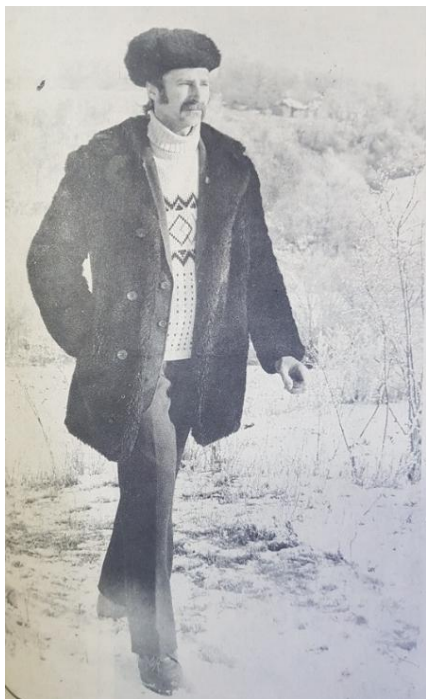
На знімку: рілничниці колгоспу імені Литвинова, які працюючи на току, відзначаються особливою наполегливістю і старанністю в роботі (перший ряд зліва направо) **О.К.Циганко, К.К.Циганко, М.І.Мазура, М.І.Коверга**; (другий ряд) **В.М.Воробйова, Т.П.Пацай, В.П.Когут, М.П.Федорова, Г.П.Екало.**

Фото П.Цимаховського.

28.11. Звитяжці перебудови. Поважають його за товариську і лагідну вдачу.

Наш спустілий куток немов оджив, відколи поселилися **Теслюки**. Молоді обоє - **Таміла** в школі вчителює, а **Микола** шоферує в колгоспі. Гарних маємо сусідів. До роботи обоє завзяті, хазяйнують, - щиро, немов про своїх дітей розповідає сусідка **О.О.Пасенко**. - Тримають корову, гуси, свині, кури. Микола той більше мовчкуватий, та його людяності може позаздрити не один. Дружина його заочно навчалася в педагогічному інституті. Цього року тільки закінчила. Бувало, їде на 2 чи 4 тижні на сесію, а Микола обох донечок доглядає і по хазяйству порається, і на роботу біжить. Дехто радив йому, мовляв, віддай на цей час дітей тещі, вона ж тут таки в Тернівці живе. А той у відповідь каже: "Та ні, якимось і сам справлюсь". Зараз Тамілу направили на уурси підвищення кваліфікації, то він **Люду** і **Світлану** водить в дитсадок. Маленькі ж ще дівчатка - одній чотири з половиною років, а другій - тільки третій пішов. Та й робота у нього така, що тільки-но надворі день починається, а він уже поспішає в автопарк. Додому повертається, коли землю густі сутінки огорнуть.

Для **Миколи Теслюка**, та й не лише для нього, а для всіх водіїв у колгоспі роботи вистачає круглий рік. Тож і стараються всі виконувати її своєчасно.

- Молодих водіїв у нашому колективі більше половини. Добре трудяться **Юра Шаповалов**, брати **Микола та Володимир Мазури**, **Олександр Титаренко**, **Ярослав Романчук**, кранівник **Іван Данильченко** та багато інших. Микола Теслюк перевіз найбільше вантажів не лише серед молодих автомобілістів, а й в цілому по колгоспу. Грамоту йому нещодавно від правління, партійної, комсомольської та профспілкової організацій колгоспу вручили і грошову премію, - каже диспетчер автопарку колгоспу імені Литвинова **Г.М.Данильченко**. - У жнива Микола своїм новим КамАЗом (другий рік як сів за його кермо, бо стару машину

списали) перевозив з току на приймальний пункт, що в Помічній, зерно. Цілодобово доставляє в колгосп будівельні матеріали, бо в господарстві вони дуже потрібні - будуємо житло, виробничі приміщення, об'єкти соціально-культурного призначення, прокладаємо дороги. Навіть тоді не відмовляється їхати в рейс, коли трапилася поломка. Знітяться і мовить: "Добре. Якщо вже так потрібно, то поїду". Звичайно в дорогу з несправним автомобілем не вирушає, прийде раніше або звечора підготує його як слід. Одним словом, якщо говорити про перебудову в роботі, то Теслюк першим перебудувався в нашому колективі.

Хоч і живе Микола Ярославович у Тернівці всього 5 років (після того, як одружився), та вважають його тут своїм за товариську і лагідну вдачу.

До переїзду в колгосп імені Литвинова він жив у невеличкому мальовничому сусідньому селі Комшеве. Як і його батьки, трудився в колгоспі. Був також серед числа кращих водіїв господарства. Коли б не звела його доля з дівчиною з Тернівки, яку знав ще тоді, коли в це село ходив до школи, то можливо б і залишився в Комшевому.

Молоді Теслюки не чекали допомоги від колгоспу. Купили стареньку хатину, доклали до неї рук та старанності. Тепер – це впорядковане обійстя, білява хата з голубими вікнами та дверима. В перспективі ж **Микола Ярославович** разом з дружиною мріють побудувати простору, сучасну оселю. Адже назавжди обрали собі місцем проживання село, що над скелястим берегом Синюхи, село в якому все більше й більше осідає молоді.

Т.Мельніченко, на фото: М.Я.Теслюк, фото П.Цимаховського.

09.12. Перлини творчості народної. 15 літ захоплення.

В ній переплелись простота і щирість, праця і любов до в'язання та вишивання, теплота душі і пісня.

Ось уже вісім років працює **Олена Володимирівна** кіномеханіком після закінчення Черкаського технічного училища. Та крім основної роботи, в неї є ще одна. Вона любить вишивати та в'язати. Так, для себе. Для душі. 15 років захоплюється цим рукоділлям. Вишиває рушники, прошву, подушечки, в'яже кофти, блузки, светри, коврики. А перейшло це їй у спадок від бабусі. Мати Олени Володимирівної не займалася цим. А Олені так хотілося. Дівчина вирішила навчитися. І досягла своєї мети. Спочатку хрестиком не виходило, та бабуся допомогла. Так і навчилася.

На чорному фоні килима яскраво рожевими пелюстками палахкотять троянди, блакитнооокі волошки, весело всміхаються всіма кольорами весняні, літні, осінні квіти, купаючись з зелені листя. А з рушників дивляться на мене пишні жоржини та троянди.

- Багато вишиванок було, та я залишила матері. Собі вже трішки навишивала. А щоб вони були красивими, різноманітними, збираю різні вирізки, літературу й сама складаю узори, - розповідає **Олена Володимирівна Теліга**.

Донька **Наталія**, шестикласниця, теж хоче навчитися цьому рукоділлю, та за вишивання поки що не береться, а в'язати – пробує. Вже дещо виходить. Навіть чоловік Іван Кузьмович допомагає дружині у вільний час змотувати клубочки.

- Хочу синові на проводи в армію рушник вишити, - піклується жінка, - найкращий, щоб ні в кого такого не було. А там і доньці щось потрібно готувати.

Син **Ігор** у Олени Володимирівни уже дорослий. Скоро школу закінчить. А там і в армію. От і хоче мати залишити хлопцеві пам'ять про себе, про сім'ю, щоб не забував дороги до рідного порогу.

Крім вишивання та в'язання, Олена Володимирівна любить випікати різні тістечка, торти, печиво. А щоб не забути щось, вона записує в зошит, вирізки складає. "Це, - каже, - доньці на пам'ять подарую".

І влітку, і взимку, в будь-яку пору року в їхній домівці квітнуть квіти, які жінка вирощує разом з Наталею, і ті, які повишивала на рушниках, килимі.

Все життя О.В.Теліги переповнене любов'ю до праці, до дітей, до мистецтва. Та найбільше любить вона пісню. Ніжну, легку, мелодійну, таку чарівну, що заповнить душу будь-якій людині, розвіє смуток, принесе радість. А то й примусить замислитись. Якщо їй тяжко на душі – заспіває, і все минеться. Співає Олена Володимирівна весь час, коли по господарству порається, коли вишиває чи в'яже. А ще вона бере активну участь у художній самодіяльності, співає в хорі у місцевому Будинку культури.

І.Грицик, с.Тернівка.

На фото: О.В.Теліга з донькою Наталею, фото П.Цимаховського.

14.12.

На першій молочно-товарній фермі колгоспу імені Литвинова багато років успішно працює їздовим **Микола Васильович Сидоренко**.

Він завжди вчасно доставляє корми худобі, підстилку. Добросовісно справляється також із іншими завданнями. Доярки щиро вдячні їздовому за його сумлінну роботу.

На фото: М.В.Сидоренко, фото П.Цимаховського.

